

Μακαρισμοί στην επί του Όρους ομιλία του Κυρίου

Εκοιμήθη 12 Σεπτεμβρίου 2015

**Κείμενο: Εκ του Πρωτοτύπου
Σχόλια : π. Νικολάου Φαναριώτη
Επιμέλεια: Σύναξις Οσίου Λουκά Πατρών**

2013-2014

Π. Νικόλαος Φαναριώτης – Ιερός Ναός Οσίου Λουκά Πατρών

Μεγαλία
Τριτάτος Νίκος

Μ Μακαρισμοί

**«ει δε θέλεις εισελθὲν εἰς τὴν ζωὴν τήρησον τὰς ἐντολάς»
(ΜΤΘ.ΙΘ17).**

Η μελέτη των Μακαρισμῶν αφορμὴ ἔχει μια ομιλία που ἔγινε στον Ὅσιο Λουκά στις 26 Αυγούστου 2012 και συνδέεται με τους Μακαρισμούς, δηλαδή τις ἐντολές του Κυρίου.

Στην ΙΒ Κυριακὴ Ματθαίου αναφέρεται ἓνα περιστατικό το οποίο οὔτε θαύμα εἶναι, οὔτε παραβολή απλῶς εἶναι ἓνα κοινωνικό γεγονός που ὀριοθετεῖ τὴν σχέση του Χριστοῦ με τους νέους και των νέων, τῆς νεολαίας, με τον Χριστό. Ἐνας νέος, καταξιωμένος κατὰ κόσμον και πλούσιος, και ἀρχῶν και εὐκρινῆς, προσεγγίζει με σεβασμό τον Χριστό. Συνήθως οι νέοι (οι κατὰ κόσμον καλοὶ νέοι κάθε ἐποχῆς) πλησιάζουν με σεβασμό τον Χριστό ἀλλὰ σαν τέλειο ἄνθρωπο (ἀναμορφωτὴ, ἐπαναστάτη, προφήτη, θαυματοποιό ἀνάλογα με τὰ πιστεύω τους).

Ο νέος ζητοῦσε τὴν αἰώνιον ζωὴν και ο Κύριος ἀποφασίζει να τοῦ δείξει τον σωστό δρόμο:

Εἰ θέλεις εἰσελθὲν εἰς τὴν ζωὴν τήρησον τὰς ἐντολάς

Ὅποιος τηρεῖ τις ἐντολές ὅλες τις ἐντολές, ἐκεῖνος ἀγαπᾷ τον Χριστό. Αυτό μας οδηγεί να ἀναζητήσουμε ποιες εἶναι οι ἐντολές του Χριστοῦ για να σωθούμε. Στην ἐπόμενη μελέτη που ἀκολουθεῖ, βλέπουμε ποιες εἶναι οι ἐντολές του Χριστοῦ, δηλαδή οι Μακαρισμοὶ που εἶναι οι ἐντολές τῆς Ἐπί του Ὁρους ομιλίας.

M1 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιον 5ον

Μακαρισμοί

- 1^{ος} Μακαρισμός** Μακάριοι οι πτωχοί τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν..
- 2^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
- 3^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.
- 4^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται
- 5^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται
- 6^{ος} Μακαρισμός** οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
- 7^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι [αὐτοὶ] υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.
- 8^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
- 9^{ος} Μακαρισμός** μακάριοι ἔστε ὅταν ὄνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἑμοῦ·

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

- 1^{ος}** Μακάριοι οἱ φτωχοὶ στο πνεῦμα, γιατί δική τους είναι η βασιλεία των ουρανῶν.
- 2^{ος}** Μακάριοι ὅσοι πενθοῦν, γιατί αυτοὶ θα παρηγορηθοῦν.
- 3^{ος}** Μακάριοι οἱ πράοι, γιατί αυτοὶ θα κληρονομήσουν τη γη.
- 4^{ος}** Μακάριοι ὅσοι πεινοῦν και διψοῦν τη δικαιοσύνη, γιατί αυτοὶ θα χορταστοῦν.
- 5^{ος}** Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, γιατί αυτοὶ θα ἐλεηθοῦν.
- 6^{ος}** Μακάριοι οἱ καθαροὶ στην καρδιά, γιατί αυτοὶ θα δουν το Θεό.
- 7^{ος}** Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, γιατί αυτοὶ θα κληθοῦν γιοι Θεοῦ.
- 8^{ος}** Μακάριοι οἱ καταδιωγμένοι εξαιτίας δικαιοσύνης, γιατί δική τους είναι η βασιλεία των ουρανῶν.
- 9^{ος}** Μακάριοι εἰστε, ὅταν σας βρῖσουν και σας καταδιώξουν και πούνε κάθε κακό πράγμα εναντίον σας, λέγοντας ψέματα εξαιτίας μου.

Πρόλογος

Αυτή η σειρά που αρχίζουμε τώρα είναι οι Μακαρισμοί του Κύριου. Όταν ανέβηκε ο Κύριος εις το όρος, έκαμε την περίφημη ομιλία Του, που περιέχεται στα τρία κεφάλαια τού Ματθαίου δηλαδή το Ε', ΣΤ', και Ζ'. Εκεί, στο Ε' Κεφάλαιο του Ματθαίου, στην αρχή, είναι ένα κείμενο 9 περίπου ρητών, που ανάμεσα στα ρητά του Ευαγγελίου πήρε το όνομα «Μακαρισμοί». Σε κάθε έναν από αυτούς, και στο σύνολο τους τους, αναφέρονται οι εντολές του Χριστού, για τις οποίες θα μιλήσουμε.

Εδώ θα παρατηρήσουμε προκαταρκτικά, ότι όταν ανέβηκε ο Κύριος εις το όρος και έκαμε την περίφημη ομιλία Του, πρώτα εκήρυξε το κείμενο των Μακαρισμών, και εκεί έκλεισε το σύνολο των εντολών Του, τις οποίες εάν ποιούμε εν μετανοία όσο αμαρτωλοί και αν είμαστε, (αλλά όχι διεστραμμένοι), γινόμαστε συνοδοιπόροι του εν τώ Σταυρώ και έτσι σωζόμαστε. Το επίτευγμα του να εισέλθει κανείς στη Βασιλεία, επιτυγχάνεται εφαρμόζοντας το «μετανοείτε» που ήταν η πρώτη λέξη με την οποία άρχισε τα κηρύγματα Του ο Ιησούς (Ματθ. Δ'.17), όπως και ο Πρόδρομος (Ματθ .Γ.' 2): «Από τότε άρχισε ο Ίησούς να κηρύττη και να λέγει, μετανοείτε, ήγγικε γάρ η βασιλεία των ουρανών.»

Η είσοδος εις την Βασιλεία εξαρτάται από την τήρηση, των 9 εντολών των Μακαρισμών, οι οποίες είναι οι εντολές του Χριστού, και από την συνεχή μετάνοια των παραβάσεων μέχρι τέλους της ζωής μας, καθώς ο Κύριος είπε «μετανοείτε» και όχι μετανοήστε απλώς.

Εισαγωγή

Αν θέλουμε να συμπτύξουμε την πραγμάτωση του τελείου πνευματικού ανθρώπου, όπως τη θέλει ο Χριστός, θα έπρεπε να ζούμε τους εννιά μακαρισμούς. Το λόγο αυτό τον εκφώνησε ο Κύριος σε ένα λόφο και ονομάζονται «Μακαρισμοί» γιατί προτάσσεται η λέξη «μακάριος» σε κάθε φράση. Αν βιωθούν οι εννέα προτάσεις με τις οποίες αρχίζει ο Κύριος την Επι του Όρους ομιλία Του, τότε γίνεται ο άνθρωπος ευτυχισμένος δηλαδή μακάριος. Τι σημαίνει όμως μακάριος; Παράγεται από τη λέξη «μάκος» (με περισπωμένη) που σημαίνει μάκος, μέγας, πολύς, επίσημος, ισχυρός, ικανοποιημένος, ευτυχής. Και η μακαριότητα ανταποκρίνεται στο βαθύτερο πόθο της ευτυχίας. Ο άνθρωπος πλάστηκε για να είναι ευτυχής, αλλά έχασε αυτή τη δυνατότητα λόγω της αμαρτίας και ο Χριστός έρχεται να αποκαταστήσει αυτή τη μακαριότητα και να μας δώσει τη Βασιλεία του Θεού.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ2

M2 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

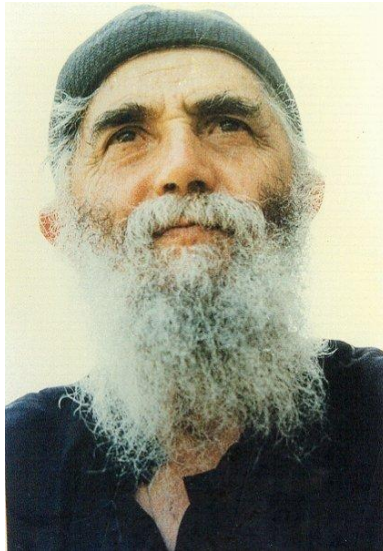
Κεφάλαιον Ε΄ Μακαρισμοί

Ποιος είναι ο πραγματικά μακάριος; Μπορεί κάποιος να είναι ζητιάνος και να είναι μακάριος;

Παραδείγματα υπάρχουν πολλά στο γεροντικό. Όπως ένα παράδειγμα από τη Δύση, από το Μεσαίωνα, που αναφέρεται στον Τάολε, ένα θεολόγο της εποχής, όχι ορθόδοξο, που μιλά για έναν μακάριο, ένα πραγματικά ευτυχισμένο χωρίς αυτό να εξαρτάται από τα χρήματα, από τα πλούτη του. Αυτός ο βαθιά θρησκευόμενος συνάντησε ένα φτωχό ρακένδυτο στον οποίο ευχήθηκε με όλη την καρδιά του «Καλημέρα». Ο επαίτης απήντησε «Καλημέρα, αλλά δεν είδα ποτέ μέχρι τώρα κακή μέρα». Ο Τάολε επιχείρησε να εξηγηθεί «Ήθελα να πω να σας κάνει ο Θεός ευτυχισμένο». Ο επαίτης είπε «Πάντοτε είμαι ευτυχισμένος». Ο Τάολε ξαναδοκίμασε να δικαιολογηθεί: «Ήθελα να πω να σας έλθουν κατ' ευχήν όλα», που είναι το χαρακτηριστικό του μακαρίου ανθρώπου. «Όλα μου έρχονται όπως επιθυμώ και γι αυτό είμαι ευτυχής», απάντησε ο ρακένδυτος επαίτης. Ο Τάολε δει συγκράτησε την έκπληξη του: «Είσαι ευτυχής;» του λέει. «Αλλά και εκείνοι που τα έχουν όλα δεν είναι ευτυχείς.» «Αλλά εγώ όπως βλέπεται είμαι ικανοποιημένος. Γνωρίζω ότι έχω ένα πατέρα στον ουρανό ο οποίος έχει για μένα τις καλύτερες διαθέσεις. Αν η πείνα και το κρύο με κάνουν και υποφέρω αν τα κακομαθημένα αλητόπαιδα με ταλαιπωρούν, εγώ λέω τούτο: Πατέρα τα θέλεις έτσι, και εγώ επίσης. Έτσι γίνεται πάντα εκείνο που θέλω.» « Και αν ο Θεός σε κρήμιζε στον Άδη θα ήθελες εκείνο που θέλει;» ρώτησε ο Τάολε και απάντησε ο επαίτης «και τότε επίσης, διότι έχω δυο χέρια την υποταγή στο θέλημα του Θεού και την αγάπη του Θεού. Και αν ο Θεός με κρήμιζε στον Άδη θα τον αγκάλιαζα με τα δυο μου τα χέρια και δεν θα τον άφηνα ποτέ πλέον. Θα τον έσερνα μαζί μου στον Άδη και θα προτιμούσα να είμαι στον Άδη μαζί με το Θεό παρά στον Ουρανό χωρίς το Θεό» .

Αυτός είναι ένας μακάριος εκεί που δεν τον περιμέναμε.

Ο νομοθέτης που είναι το τέλειο υπόδειγμα, ο Ιησούς Χριστός, έγινε τέλειος άνθρωπος άρα υπάρχει η δυνατότητα στον άνθρωπο να πραγματώσει όσα εκείνος μας είπε. Νόμος τέλειος είναι η Επί του Όρους ομιλία, και είναι ανθρώπινα εφικτός. Με το νόμο του αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να πραγματώσουμε το καθ' ομοίωση. Ο Θεός μας έκανε κατ' εικόνα και αυτό είναι έξω από τη θέληση μας, αλλά το καθ' ομοίωση όμως μας το έδωσε ως *δυνατότητα*, για να το φτάσουμε, να αξιοποιήσουμε το κατ' εικόνα. Αυτό όμως είναι δυνατό, αλλά δύσκολο αν κρίνουμε από τους Αποστόλους, τους Μάρτυρες, τους Αγίους και τις δυσκολίες που αυτοί συνάντησαν. Ακόμα και ύστερα από δυο χιλιάδες χρόνια διαπιστώνουμε από αυτά που λένε οι σύγχρονοι γέροντες και άγιοι και κορυφαίοι διανοούμενοι και σοφοί ότι αυτό θέλει πολύ δουλειά.

Έγραψε ο Ελύτης :

Ένα το χελιδόνι κι η άνοιξη ακριβή
Για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολλή.
Θέλει νεκρούς χιλιάδες να 'ναι στους τροχούς
Θέλει κι οι ζωντανοί να δίνουν το αίμα τους.

Κι όταν ρώτησαν τον πατέρα Παΐσιο :

-Γέροντα, παλιά έλεγαν: "Καλύτερα να λειώνεις σόλες παρά κουβέρτες". Τι εννοούσαν ;

«Ήθελαν να πουν: **"Καλύτερα να λειώνεις σόλες δουλεύοντας παρά να μένεις στο κρεβάτι τεμπελιάζοντας"**. Η δουλειά είναι ευλογία, είναι δώρο Θεού. Δίνει ζωντάνια στο σώμα, φρεσκάδα στον νου. Εάν δεν έδινε ο Θεός την δουλειά, θα μούχλιαζε ο άνθρωπος. Όσοι είναι εργατικοί, ακόμη και στα γεράματά τους δεν σταματούν να δουλεύουν. Αν σταματήσουν την δουλειά, ενώ ακόμη έχουν δυνάμεις, μελαγχολία θα πάθουν. Αυτό είναι θάνατος γι' αυτούς. Θυμάμαι, ένα γεροντάκι στην Κόνιτσα, κοντά ενενήντα χρονών, συνέχεια δούλευε. Τελικά πέθανε στο χωράφι, δύο ώρες μακριά από το σπίτι.

Εξάλλου και αυτή η σωματική ανάπαυση που επιζητούν μερικοί δεν είναι μια μόνιμη κατάσταση. Ίσα-ίσα που ξεχνούν το άγχος τους εκείνη την ώρα. Έχουν το φαγητό τους, το γλυκό τους, το μπάνιο τους, την ξεκούραση. Μόλις όμως τελειώσουν αυτά, ζητούν άλλα. Έτσι είναι συνέχεια στενοχωρημένοι, γιατί πάντα κάτι τους λείπει, νιώθουν ένα κενό και η ψυχή τους ζητά να το συμπληρώσει. Ενώ αυτός που κουράζεται με την δουλειά έχει μια συνεχή χαρά, την πνευματική χαρά...»

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ3

Μ3 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιον Ε΄ Μακαρισμοί (1,2) Σχόλια

1^{ος} Μακαρισμός

1^{ος} Μακαρισμός: Μακάριοι οί πτωχοί τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. *«Μακάριοι οἱ φτωχοὶ στο πνεύμα, γιατί δική τους είναι ἡ βασιλεία των ουρανῶν...»*

Ποιοι εἶναι οἱ πτωχοὶ στο πνεύμα; Εἶναι οἱ ταπεινοὶ ἄνθρωποι. Εἶναι αὐτοὶ που ἔχουν ἀληθινὴ γνώση τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς τους. Λέγει ο Μ. Βασίλειος: **«Ταπείνωση εἶναι το να αποθέσω το μάταιο φρόνημα, να φύγω ἀπὸ τὴν ἐπαρση τὴν αλαζονικὴ και τὴν υπερηφάνεια να γυρίσω πρὸς τὴν οικεία ἀξία, να γυρίσω σε αὐτὸ που ἀξίζω.»** Τι εἶναι ταπείνωση : «Πρὸς τὴν οικεία ἀξία ἐπάνοδος» .

Ο Σωκράτης ὅταν πέθαινε, ἀπάντησε σε μαθητὴ του που ἐνιωθε ὅτι χάνεται κάποιος πολὺ σημαντικός: «απατάσαι». Και μόνο γι αὐτὴ τὴ γνώση τῆς ἀνεπαρκείας του, ἦταν σπουδαῖος και σοφός.

Αν ο Σωκράτης λέει ὅτι εἶναι ὅτι εἶναι πτωχὸς τῷ πνεύματι, τότε τι μπορούμε να πούμε εμεῖς. Πτωχὸς τῷ πνεύματι εἶναι ο ταπεινόφρων. Πτωχεία πνευματικὴ εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη και αὐτὴ εἶναι τὸ θεμέλιο στο οποίο θα οικοδομήσει ο Χριστὸς τὴν ἐκκλησία. Ὅποιος βγάλει τὸ θεμέλιο αὐτὸ δεν γκρεμίζει τὴν ἐκκλησία, γιατί τὴ στηρίζει ο Χριστὸς ἀλλὰ γκρεμίζει τὸν εαυτὸ του.

Ο Νεύτων ἦταν ἀπὸ τους θεμελιωτὲς τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης τῆς Φυσικῆς, με τους Νόμους του Νεύτωνα που διατύπωσε, ἦταν και αὐτὸς πτωχὸς τῷ πνεύματι διότι ὅπως ἔλεγε, με αὐτὰ που βρῆκε ἐμοιάζε με τὸ παιδάκι που βρίσκεται στην παραλία του ὠκεανοῦ και βρίσκει πότε ἓνα ὠραῖο στρεῖδι, μια ἀνακάλυψη, πότε μια λαμπερὴ πέτρα, ἔτσι μοιάζουν αὐτὰ τα οποία ἀνακάλυψε. Γνώριζε ὅτι αὐτὰ που ξέρει μπροστὰ σε αὐτὰ που πρέπει να ξέρει ἓνας ἄνθρωπος, εἶναι λίγα, ἐπομένως και αὐτὸς ἦταν πτωχὸς τῷ πνεύματι. Και μην ξεχνάμε ὅτι τότε δεν εἶχε ἀνακαλυφθεῖ ο ἀπέραντος κόσμος του κυττάρου που εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ σύμπαν. Υπήρχαν γνώσεις μόνο για χρωμοσώματα. Ὅμως σε κάθε χρωμόσωμα υπάρχουν ἐκατομμύρια και δισεκατομμύρια DNA, και τελικὰ χάνεσαι μέσα στο βάθος του κυττάρου. Αν λοιπὸν δεν εἶναι πτωχοὶ τῷ πνεύματι οἱ μεγάλοι, αὐτοὶ που μπορούν και ψάχνουν, τότε ποῖος εἶναι;

Ο άνθρωπος πρέπει να αισθάνεται, πάντοτε, "πτωχός τω πνεύματι", να προσφεύγει δε στην πηγή της σοφίας για την ανάπτυξη του πνεύματός του, για την ενίσχυση των πνευματικών του δυνάμεων και ικανοτήτων και για τον πολλαπλασιασμό των χαρίτων και αρετών του.

Ο "πτωχός τω πνεύματι" είναι "ο ευσεβής" και "ο κεχρισμένος" από το Θεό (πρβλ. και Ησαΐου 61,1), ο παντοιοτρόπως στερηθείς φυσικών η μη προσόντων και δωρεών και αναμένων την «αναπλήρωσή» τους από το Θεό. Δίκαια, λοιπόν, "αυτών έστιν η βασιλεία των ουρανών".

Χαρακτηριστική είναι η χρήση του ενεστώτα "εστίν" σε αυτόν το Μακαρισμό, γιατί η βασιλεία των ουρανών *υπάρχει, είναι* σήμερα. Ενώ στους άλλους μακαρισμούς γίνεται χρήση μέλλοντα, για να δηλωθεί, ότι τα στοιχεία αυτά θα εκπληρωθούν στο μέλλον.

2ος Μακαρισμός

2^{ος} Μακαρισμός: Μακάριοι οί πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
«Μακάριοι ὅσοι πενθοῦν, γιατί αὐτοὶ θα παρηγορηθοῦν»

Τώρα το να πει κάποιος ότι ένας άνθρωπος που πενθεί όπως όταν έχει χαθεί ένας δικός του, αυτός είναι ο μακάριος ο καλότυχος, ο ευτυχισμένος, τότε εμείς οι άνθρωποι επιπόλαια το παίρνουμε στραβά, και αντιδρούμε σε αυτό. Όπου αν γυρίσουμε βλέπουμε πολέμους σκοτωμούς, σύριγγες κλπ. Μπορεί λοιπόν να μην πενθεί κανείς αν είναι σωστός άνθρωπος, αν είναι πραγματικά άνθρωπος; Όποιος θέλει να το αποφύγει αυτό το πένθος πως θα το αποφύγει; Μήπως θα το αποφύγει με τη μέθοδο των τοξικομανών;

Είναι ευτυχισμένοι λέγει ο Κύριος, εκείνοι που πενθούν. Αυτό που λέγει δεν είναι αντιφατικόν;

Πώς είναι δυνατόν να είναι κανείς ευτυχής, όταν πενθεί, όταν λυπείται, όταν η λύπη, ο πόνος, το πένθος είναι στοιχεία που αντιστρατεύονται εις την μακαριότητα δηλαδή την ευτυχία; Αλλά και πως ο Κύριος μακαρίζει το πένθος; Το πένθος έχει ευρεία σημασία. Εφόσον ο ίδιος ο Κύριος έχει εμφυτεύσει εις την ανθρώπινη ψυχή, την αναζήτηση της ευτυχίας, ο άνθρωπος εκ φύσεως αναζητά την ευτυχία, διότι είναι φυσική μέσα του αυτή η αναζήτηση. Και οπωσδήποτε ο παλιός και αρχαίος παράδεισος ήταν ένας τόπος ευτυχίας, ο οποίος όμως απέτυχε. Εν τούτοις, ο Κύριος επιμένει.

Ο 2^{ος} μακαρισμός είναι παρεξηγημένος όπως και ο 1^{ος} μακαρισμός. Θα το δούμε όμως αυτό στη συνέχεια.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ4

M4 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιον Ε΄ Μακαρισμοί (2)

Έχουμε δύο κατηγορίες λύπης ή πένθους η μία είναι η κατά κόσμον λύπη, και η άλλη η κατά Θεόν λύπη.

Δύο λοιπόν είναι οι λύπες. Και γι αυτές τις δύο απαντά ο Απόστολος Παύλος στην Β΄ προς Κορινθίους επιστολή του. Και μας λέγει, «ή γάρ κατά Θεόν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται». Δηλαδή η λύπη η κατά Θεόν οδηγεί σε σωτηρία. Η δε του κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. Αντίθετα δηλαδή, η του κόσμου λύπη κατεργάζεται τον θάνατον, τη συμφορά, τη δυστυχία, όχι βεβαίως την μακαριότητα. Αλλά, για να τα καταλάβουμε αυτά τα δυο επειδή είναι ουσιώδους σημασίας για μικρούς και μεγάλους θα τα δούμε ως έχουν, και το ένα και το άλλο.

Και να δούμε πρώτα την κατά κόσμον λύπην.

Είναι η λύπη εκείνη που είναι χωρισμένη από την ελπίδα του Θεού και από την υπομονή. Είναι η λύπη που οδηγεί στην απόγνωση δηλαδή στην απελπισία, στην απώλεια της ελπίδος. Είναι εκείνη που προκαλείται από ποικίλες ζημιές του παρόντος βίου. Λύπη που προέρχεται από ατυχήματα, από οικονομικές δυσπραγίες, ματαιώση κοσμικών ελπίδων και ονείρων και προσδοκιών. Είναι η λύπη όταν έχω ανεκπληρώτους πόθους. Γεννιέται, ακόμα η κατά κόσμον λύπη, από ένα πληγωμένο εγωισμό, όπως από μια προσβολή που θα μου κάμουν οι άλλοι. Ακόμη και από τον φθόνο μπορεί να έχω κοσμική λύπη. Έχουμε λοιπόν αυτή την σύνθετη κατάσταση.

Γι αυτό πρέπει να μάθουμε να ξεχωρίζουμε την κατά κόσμον λύπην από την κατά Θεόν. Αλλιώς η κατά κόσμον λύπη, καταστρέφει την ψυχοσωματική μας υγεία ή δημιουργεί νευρώσεις στο στομάχι χωρίς να υπάρχει αιτία. Πολλές φορές το στομάχι, έχει μια δυσλειτουργία, επειδή δεν μπορεί να χωνέψει, έχει πόνους, και ο γιατρός λέγει ότι είναι νεύρωσις. Η νεύρωσις έχει ιδιαίτερα ψυχολογική αιτία, και συνήθως είναι κάποια λύπη, κάποια στενοχώρια, ένα αδιέξοδο που μπορεί να υπάρχει. Επίσης έχουμε μια κακή λειτουργία της καρδιάς και μια δυσλειτουργία των αδένων οι οποίοι εκκρίνουν σάλιο για κάποιο σκοπό. Θα ρίξω μια ματιά σε μια δυσλειτουργία των αδένων των έσω εκκρίσεων δηλαδή το σάλιο. Ο λαός το ξέρει και το λέει γιατί είναι μέσα στο στόμα του. Όταν βλέπουμε ένα ωραίο φαγητό, αυτό αμέσως προκαλεί τους αδένες και βγάζουν σάλιο. Το σάλιο είναι ένα γαστρικό υγρό, με το οποίο συμπληρώνεται η χώνευση. Όταν δεν έχω σάλιο, τότε χωλαίνει η χώνευση, διότι είναι χωνευτικό. Όταν όμως έχω μια στενοχώρια, δεν έχω έκκριση των σιελογόνων αδένων, και τότε λέμε ότι στέγνωσε το στόμα μου από τη

στενοχώρια μου. Είδατε πώς δυσκολεύεται η έκκριση των αδένων από τη στενοχώρια μας; Γιατί στο στομάχι υπάρχουν εκκρίσεις για να γίνει ή χώνευση και δεν γίνεται. Γιατί; Κάτι έχει μολυνθεί μέσα μου, και αυτές οι εκκρίσεις από κάποια θλίψη, από κάποια στενοχώρια δεν λειτουργούν. Όλα αυτά λοιπόν δείχνουν ότι η κατά κόσμον λύπη οδηγεί σε πράγματα ανεπιθύμητα.

Και δεν θα μπορούσε να μην απασχολήσει και τον Λόγον του Θεού αυτή η κατάσταση. Γι' αυτό λέγει η Σοφία Σιράκ (30 ,21-23) : «*μην δός εις θλίψιν (θλίβω θα πεί ζουλώ- πιέζω), την ψυχήν σου. Και μη θλίψεις σε αυτόν, (μην ζουλήξεις τον εαυτόν σου) εν βουλή σου (με την θέληση σου), θλίψιν μικράν απόκλεισον από σου*», δηλαδή να απομακρύνεις από κοντά σου την λύπη, **πολλούς γαρ απώλεσεν η λύπη και ούκ έστιν ωφέλεια εν' αυτή.** Διότι πολλούς κατέστρεψε η λύπη, και δεν πετυχαίνεις τίποτε με αυτήν. Θέλεις να πενήθεις; θλίβεσαι πάρα πολύ και πας και βρίσκεις από τη λύπη σου τον μακαριτή. Τί εκέρδισες; τον έφερες πίσω; όχι, μάλλον άνοιξες τον δρόμον για να πας εσύ εκεί πού είναι εκείνος; *Από λύπης γαρ εκβαίνει θάνατος* γιατί από τη λύπη της καρδιάς ξεπηδάει ο θάνατος, *και λύπη, καρδιάς κάμπει ισχύν*, και η λύπη της καρδιάς θα λυγίσει την δύναμη πού έχει ο άνθρωπος να ανταποκριθεί.

Αντίθετα στο 30^ο κεφάλαιο του ίδιου βιβλίου γράφει: *Ευφροσύνη καρδιάς, ζωή ανθρώπου, και αγαλλίαμα ανθρώπου: μακροημέρευσις.* Ενώ όταν ο άνθρωπος δεν έχει αυτήν την αγαλλίαση, τις απλές χαρές της ζωής τότε λιγοστεύουν και τα χρόνια της ζωής. Οι λυπούμενοι κατά κόσμον ζουν σαν να μην υπάρχει ο Θεός, γι' αυτό και ο Απόστολος Παύλος γράφει: «*οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπησθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα., μη λυπάστε για τους πεθαμένους για να μη λυπάστε όπως εκείνοι όπου είναι έξω από τον χώρο του Χριστού, και δεν έχουν την ελπίδα της Αναστάσεως των νεκρών. Ανεστήθη ο Χριστός θα αναστηθούν και οι νεκροί. Αυτή είναι η κατά κόσμον λύπη, καταστρεπτικότερη, και πνευματικά και σωματικά.*

Αλλά ας δούμε και την κατά Θεόν λύπη, πού αυτή μακαρίζεται.

Αυτή η κατά Θεόν λύπη, συνδέεται πάντοτε άμεσα με τον 1^ο μακαρισμό, διότι η συναίσθηση της αμαρτωλότητας δημιουργεί στην ψυχή του ταπεινού την λύπη την κατά Θεόν. Αυτή η λύπη είναι λύπη δημιουργική, είναι λύπη γόνιμος. Θα πάρουμε ένα παράδειγμα που χρησιμοποιεί ο ίδιος ο Χριστός μέσα στο Ευαγγέλιο: «Όταν η γυναίκα ετοιμάζεται να γεννήσει λυπείται, αλλά αυτή η λύπη της είναι προς ζωήν γιατί μετά τον τοκετό έχει χαρά...» έτσι είναι μια λύπη που φέρνει μετά τη χαρά. Να πως το λέει: «*Ουκέτι μνημονεύει της θλίψεως δια την χαράν ότι εγεννήθη άνθρωπος εις τον κόσμον*». Ότι λύπη πέρασε προηγουμένως, το πώς θα γεννήσει, και τι θα γίνει και πώς θα γίνει, όταν γεννηθεί το παιδί το ξεχνάει όπως λέγει ο Κύριος γιατί ήρθε στον κόσμο ένας καινούριος άνθρωπος.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ5.

M5 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμός (συνέχεια 2)

Αυτό δε το παράδειγμα ο Κύριος το είπε για τον εξής λόγο: κι εσείς, λέγει εις τους μαθητές του, θα έχετε λύπη, «λύπη έξετε...». Όταν όμως εγώ θα αναστηθώ και θα με ξαναδείτε, τότε ενώ ο κόσμος θα χαίρεται με τη δική σας τη λύπη γιατί κατάφερε να με σταυρώσει, εσείς θα έχετε χαρά επειδή εγώ αναστήθηκα. Είναι λοιπόν μια λύπη που γρήγορα οδηγεί στη χαρά. Έτσι αν θέλετε είναι και ο πνευματικός τοκετός. Αυτός ιδιαιτέρως μάλιστα αναλύεται από τους πατέρες της εκκλησίας μας, και μια πολύ ωραία ανάλυση κάνει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης.

Ας θυμηθούμε λοιπόν τον άσωτον υιόν: λυπήθηκε, πένθησε όταν είπε ότι οι μίσθιοι του πατρός μου, δηλαδή οι δουλευτάδες του πατέρα μου έχουν να φάνε ψωμί, «..έγώ δέ λιμῶ ὡδε ἀπόλλυμαι.», εγώ πεθαίνω από την πείνα και λυπάμαι γι' αυτό. Λυπήθηκε, έκλαψε ακόμη, αλλά αυτή η λύπη τον οδήγησε εις τον πατέρα πίσω. Δηλαδή του δημιούργησε την επιστροφή. Η λύπη αυτή γεννάει δάκρυα αλλά είναι δάκρυα αγαλλιάσεως.

Λέγει ωραιότατα ο 125^{ος} ψαλμός: «Οι σπείροντες εν δάκρυσιν, εν αγαλλιάσει θεριούσι». Αυτοί που σπέρνουν με δάκρυα, (φανταστείτε μια παλιά εικόνα σποράς, το δισάκι με το σπόρο στο χωράφι και να σπέρνω) αυτοί θα θερίσουν με χαρά και αγαλλίαση. Κι αυτό είναι μια μεταφορική εικόνα, ότι εκείνοι που κάνουν προσπάθειες για κάποιο σκοπό, έχουν πένθος έχουν λύπη στην καρδιά τους, όμως όταν τελεσφορήσει ο πόθος τους, θα συλλέξουν τους καρπούς με πολλή αγαλλίαση και χαρά.

Και ο απόστολος Πέτρος ελυπήθη και έκλαψε και με το κλάμα του αυτό σώθηκε. Έτσι η κατά Θεόν λύπη επιστρέφει τον άνθρωπο εις τον απολεσθέντα παράδεισο. Δεν το αναφέρει βέβαια αυτό η Αγία Γραφή, ένα, όμως, ωραίο τροπάριο της Κυριακής της Τυρινής λέγει ότι κάθισε ο Αδάμ απέναντι από τον παράδεισο και έκλαψε: «σε έχασα παράδεισέ μου, σε έχασα ...». Αλλά αυτά τα δάκρυα του Αδάμ ξαναγύρισαν και τον ίδιο και τους απογόνους του, τους ανθρώπους πίσω στον παράδεισο, που ήταν κρείτων παράδεισος, καλύτερος από τον αρχαίο παράδεισο, ο οποίος ήταν μόνο υλικός στο ξεκίνημά του. Αν δεν ερχόταν ο γιος του Θεού με την ανθρώπινη φύση του, δεν θα ερχόταν η Βασιλεία που ήταν έτοιμη από καταβολής Κόσμου : «Δεύτε οι ευλογημένοι του Πατρός μου, κληρονομήσατε την ετοιμασμένην υμίν βασιλείαν». Η κατά Θεόν λύπη είναι το προοίμιο και της μετανοίας και της σωτηρίας.

Ο Θεός αποδέχεται το πένθος όταν ο άνθρωπος πενθεί για λογαριασμό άλλων, κυρίως όταν οι άλλοι αμαρτάνουν. Γράφει ο Απόστολος Πέτρος πάνω σ' αυτό το σημείο ότι ο Λωτ στα Σόδομα καταπονούμενος, βασανιζόταν καθημερινά όταν έβλεπε τους κατοίκους αυτής της πόλης να αμαρτάνουν. Ότι έβλεπε γύρω του, ήταν έκλυσις επί εκλύσεως ηθών δηλαδή κάτι φρικτό και φοβερό, αυτό που σήμερα έμεινε παροιμιώδες ως Σόδομα και Γόμορα. Αλλά όλες οι πόλεις και ανάλογα με την εποχή ιδίως στην εποχή μας μεταβάλλονται σε Σόδομα και Γόμορα. Πενθεί η καρδιά και όχι σπάνια και τα μάτια τρέχουν δάκρυα. Λέγει λοιπόν εδώ ότι είναι μακάριος όποιος πενθεί για ότι κακό συμβαίνει στους άλλους ανθρώπους, **αλλά και γενικά εις την φύση.**

Το λέγει πολύ ωραία εδώ ο Άγιος Ισαάκ ο Σύρος, όταν βλέπει φερ' ειπείν την καταστροφή της κτίσεως, να κόπτονται τα δέντρα, να καταστρέφεται το περιβάλλον, ελυπήθη. Όταν βλέπεις να ανατρέπεται η ισορροπία της δημιουργίας και να επέρχεται καταστροφή και στο φυτικό και στο ζωικό βασίλειο, όχι λιγότερο και εις τον άνθρωπο, λυπείσαι, πενθείς. Αυτό είναι το κατά Θεόν πένθος. Αυτό ο Κύριος το μακαρίζει, το λέει «μακάριοι οι πενθούντες». Γιατί; Γιατί απλούστατα δείχνει ότι δεν είναι αναισθητοι, έχουν μια ευαισθησία, δεν γελούν. Βλέπετε ανθρώπους οι οποίοι απολαμβάνουν ένα κακό ή μια καταστροφή. Είναι αναισθητοι, μπροστά στο κακό που γίνεται, είναι πορωμένοι. Όταν όμως πενθείς αυτό δείχνει μια ευαισθησία συναισθηματική, λογική, μια ευαισθησία της ψυχής.

Βέβαια υπάρχουν και κάποιες επικίνδυνες ακρότητες, τις οποίες με σύντομο τρόπο θα αναφερθούμε. Αν προσέξουμε τι λέει: μακάριοι οι **πενθούντες**, λέγει, **δεν λέει οι πενήσαντες.** Δείχνει εδώ μια διάρκεια, δηλαδή κάτι που υπάρχει σε όλη σου τη ζωή. Υπάρχει εδώ όμως μια **επικίνδυνη ακρότητα: η υπερβολική λύπη.** Αυτή είναι μια ακρότητα, **το παραπανίσιο πένθος είναι μια παράβλεψη της χάριτος του Θεού αλλά και μια μορφή απιστίας, σαν να πρόκειται εσύ να σηκώσεις το βάρος του κακού.** Θα πενήσεις αλλά όχι ερήμην του Θεού. Είναι σαν να ενεργούμε χωρίς τη δύναμη, χωρίς την αγάπη και τη σοφία του Θεού. Αυτό συνήθως υπάρχει στις προσωπικές μας πτώσεις, όταν δεν μπορούμε με τίποτα να παρηγορηθούμε, όταν λέμε: «μα *εγώ* να πέσω;» Στο βάθος υπάρχει κάποιος εγωισμός, προσεβλήθη ο εγωισμός μας.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ6

M6 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμός (2,3)

Για κάποιον αμαρτήσαντα στη Κόρινθο ο Απόστολος Παύλος επέβαλε κυρώσεις. Τώρα όμως τι συνιστά στους χριστιανούς; Άρση των κυρώσεων. Μήπως λέει και «τη περισσότερα λύπη καταποθεί ο τοιούτος» δηλαδή μήπως τον καταπιεί η περισσότερη λύπη. Βλέπετε ο Ιούδας έφτασε στην αυτοχειρία γιατί η λύπη του ήταν ουσιαστικά χωρίς ελπίδα. Ο Απόστολος Παύλος εδίδωκε την εκκλησία αλλά παρεκλήθη, παρηγορήθηκε η λύπη του. Στο βάθος της κατά Θεόν λύπης υπάρχει η χαρά, γι αυτό οι πατέρες συνέθεσαν μια καινούργια λέξη που λέγεται *χαρμολύπη*, αυτή η λύπη που δημιουργεί στο τέλος τη χαρά.

Και πέρα από τη λύπη για τις δικές τους αμαρτίες, μακάριος είναι ένας που ζει σε μια κοινωνία που είναι διεφθαρμένη και διαλυομένη από την αμαρτία και τους δαίμονες, και πενθεί για τα παθήματα των συνανθρώπων του. Αυτός είναι δείγμα ταπεινού ανθρώπου. Όταν αποδεχθεί το πένθος και λυπάται για αυτά που συμβαίνουν, τότε έρχεται μια ευλογία από τον Χριστό, αυτό θα του δώσει χαρά που θα υπερνικήσει το πένθος για ένα διάστημα και αυτό οι πατέρες το λένε Χαρμολύπη. Χαρμολύπη είναι η μονιμότερη χαρά που έχει ο άνθρωπος επάνω στη γη, όπως έχει κατακτήσει ο κόσμος.

Αλλά και οι καρποί του κατά Θεόν πένθους είναι οι εξής: ότι αυτοί λέει παρακληθήσονται και ενταύθα και εκεί λέει ο Ιερός Χρυσόστομος. Ο πρώτος καρπός είναι η Ειρήνη, μια καρδιά που παρηγορεί ο Θεός, έχει ειρήνη, την αναφαίρετο ειρήνη του Θεού. Έχει όμως και χαρά. Ο δεύτερος καρπός, είναι η αναφαίρετος χαρά του Θεού. Τρίτο καρπό έχει την ελπίδα. Το κατά Θεόν πένθος είναι γεμάτο από ελπίδα, εκλεπτύνει την ψυχή, το συναίσθημα και τη σκέψη. Εκλεπτύνει, δημιουργεί συγκέντρωση των δυνάμεων της ψυχής, σπάζει εκείνη την ξέχειλη εξωστρέφεια που καταστρέφει τις δυνάμεις της ψυχής. Αλλά και στον ουρανό έχουν παράκληση οι πενθούντες. Είδε ο ευαγγελιστής Ιωάννης στην Αποκάλυψη κάποιους οι οποίοι ήσαν σπουδαίοι με λευκούς χιτώνες. Βλέπεις αυτούς; λέει κάποιος. Ήρθαν, προέρχονται από τη μεγάλη θλίψη. Μαζί με τον πρώτο μακαρισμό ας αποκτήσουμε και τον δεύτερο που είναι το κατά Θεόν πένθος για να έχουμε την αληθινή παράκληση (παρηγοριά).

3ος Μακαρισμός

«Μακάριοι οι πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν». *«Μακάριοι οι πράοι, γιατί αυτοί θα κληρονομήσουν τη γη.»*

Κάποτε ρώτησαν κάποιον πνευματικό άνθρωπο, πως θα αναγνώριζε έναν άγιο. Και αυτός απάντησε : « Από την πραότητα του». Η πραότητα είναι το φυσικό αποτέλεσμα των δυο πρώτων μακαρισμών. Ο τρίτος μακαρισμός λέει ότι είναι ευτυχισμένοι οι πράοι άνθρωποι, γιατί αυτοί θα κληρονομήσουν τη γη. Είναι ο καρπός της ταπεινοφροσύνης και η συναίσθηση της αθλιότητας και της λύπης γι αυτήν την κατάσταση που βρίσκεται ο άνθρωπος. Όταν βλέπει ο άνθρωπος ποιος είναι, τότε ότι κάνει ο άλλος το βλέπει εις αντανάκλαση του εαυτού του. Και δεν μπορεί μετά από αυτό να θυμώσει ή να ελέγξει άγρια τον άλλον. Έχει λύπη και πένθος για την κατάστασή του, έχει ταπείνωση και δεν μπορεί να σταθεί πάνω από τον άλλο άνθρωπο, στον άλλο βλέπει τον εαυτό του, επομένως δεν μπορεί να τον ελέγξει, και μένει σε πραότητα. Είναι φανερά λοιπόν καρπός των δύο άλλων μακαρισμών.

Η πραότητα είναι η αρετή της απαθείας από το πάθος και του θυμού και της οργής. Ο πράος είναι ήπιος, ήμερος, επιεικής, υπομονετικός. Λέγει ο Μ. Βασίλειος: «Οι κατηστελμένοι τα ήθη και παντός πάθους απηλλαγμένοι ως μηδεμίαν έχουν ταραχήν ενοικούσαν αυτών ταις ψυχαίς, ούτοι πραείς προσαγορεύονται». Είναι πράοι αυτοί που έχουν καταστείλει τα πάθη τους, και έχουν απαλλαγεί και δεν έχουν καμία ταραχή να κατοικεί στις ψυχές τους. Και αυτός ο μακαρισμός, όπως και οι δύο προηγούμενοι, έχει παρεξηγηθεί. Ο πράος άνθρωπος θεωρείται αυτός που δεν έχει εμψύχωση, και ανδρεία. Θεωρείται η πραότητα ως αδυναμία του χαρακτήρα. Όμως αυτό είναι **πλάνη**.

Βέβαια, υπάρχουν πράοι άνθρωποι από φυσικού τους και άλλοι που έχουν αγωνιστεί πολύ για να φτάσουν στην κατάσταση της πραότητας. Αυτός βέβαια, που έχει αγωνιστεί για να φτάσει στην πραότητα έχει μεγαλύτερη αξία από αυτόν που είναι πράος από τη φύση του. Χρειάζεται πολύ περισσότερη ψυχική δύναμη και επιβολή, για να μείνει κάποιος ήρεμος και χωρίς οργή, όταν αδικείται, όταν παραμερίζεται. Η παρουσία του πράου ανθρώπου δεν είναι παρουσία ανθρώπου που δεν έχει δύναμη ψυχής. Αντίθετα ο θυμώδης είναι αδύναμος χαρακτήρας. Η πραότητα δεν στερείται του νεύρου της ψυχής, όπως θα πίστευε κανείς, του νεύρου της ψυχής, το οποίο είχαν και οι πρωτόπλαστοι για να αντιμετωπίσουν το διάβολο. Έπρεπε να πει ο Αδάμ και η Εύα στο διάβολο «φύγε από εδώ, ήρθες να μας εξαφανίσεις». Όπως αυτό που είχε πει ο Χριστός, ο οποίος ήταν εικόνα πραότητας: «Υπαγε οπίσω μου σατανά». Δεν το είπε αυτό με ταραχή αλλά με νεύρο ψυχής. Το ίδιο είπε στον Πέτρο, όταν τον εμπόδιζε να ανέλθι στα Ιεροσόλυμα. Όταν ο Κύριος έβγαλε όλους τους πωλούντας και αγοράζοντας στο ναό, αυτό δεν το έκανε με εσωτερική ταραχή, διότι ήταν πράος, αλλά έγινε με νεύρο ψυχής. Η πραότητα δεν στερείται νεύρου ψυχής. Επίσης δεν σημαίνει ότι κάποιος που έχει νεύρο ψυχής δεν έχει πραότητα. Ο Θεός έδωσε στον άνθρωπο νεύρο ψυχής για να οργίζεται κατά του κακού. Νεύρο ψυχής και πραότητα δεν αντιμάχονται.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ7

M7 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμός (Συνέχεια 3^{ου})

Ο Θεοφύλακτος λέγει ότι πραείς λέγονται όχι αυτοί που δεν οργίζονται ποτέ, διότι αυτοί μπορεί να είναι αναίσθητοι, αλλά αυτοί που ενώ έχουν θυμό τον κρατούν, ενώ αν πρέπει να οργιστούν, δεν θα αμαρτήσουν. «Οργίζεσθε και μη αμαρτάνετε» είπε ο Παύλος. Τι θα πει οργίζομαι και δεν αμαρτάνω; Μπορεί να θυμώσω αλλά ο θυμός μου δεν έχει διάρκεια. Όταν βασιλεύσει ο ήλιος θα έχει φύγει και θα έχει δημιουργηθεί μια καλή σχέση. Η οργή δεν αφορά στο προσωπικό συμφέρον αλλά σε πράγματα γενικότερου ενδιαφέροντος και κυρίως σε ότι αφορά στο νόμο του Θεού.

Όταν γίνεται παράβαση του νόμου του Θεού γίνεται τίμια αγανάκτηση. Η σπονδυλική στήλη της αγανακτήσεως είναι το νεύρο της ψυχής. Ο Μωυσής ήταν πρᾶος. Είχε να κάνει με δυο εκατομμύρια Εβραίους. Ήταν πρᾶος αλλά *έσπασε* τις πλάκες όταν είδε να ειδωλολατρούν οι Εβραίοι. Αυτό δεν λογίστηκε οργή, που θα ήταν αμαρτία. Συνεπώς για τρίτα πράγματα να θυμώνουμε. Όχι γιατί κάποιος μας έβρισε αλλά γιατί κάποιος έβρισε το Θεό.

Θεωρείται ότι ο πρᾶος υποχωρεί, επομένως ζημιώνεται. Δεν σημαίνει ότι ο πρᾶος πάντα ζημιώνεται. Συχνά θα υποχωρήσει για το πνευματικό κέρδος. Όταν κάποιος πάει να τον αδικήσει και αυτός δεν αναλαμβάνει τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του, και δεν θυμώσει, τότε μπορεί το πνευματικό κέρδος να είναι μεγαλύτερο. Αναφέρεται ο Ισαάκ ως τύπος πραότητας, ο οποίος είναι τύπος Χριστού. Όταν έμεινε μόνος του άνοιξε ένα πηγάδι για να ποτίζει τα χωράφια του και τα ζώα του. Το είδαν οι γειτονικοί λαοί και πήγαιναν και του το έπαιρναν. Του έλεγαν ότι ήταν δικό μας. Δεν αντιμαχόταν και πήγαινε παραπέρα. Πήγαινε παραπέρα και έβρισκε άλλο νερό. Του το έπαιρναν κι αυτό. Δεν αντιμαχόταν, πήγαινε παρά πέρα και ο Θεός του έδινε πλούσιες δωρεές. Έτσι ο πρᾶος προτιμά να μείνει στα λιγότερα και να είναι ευχαριστημένος, παρά να θυμώσει και να διεκδικήσει και ο Θεός από αλλού θα τον δικαιώνει. Εκείνο που βλέπουμε ιδίως στα κληρονομικά είναι οι θυμοί και οι διεκδικήσεις που υπάρχουν. Συνήθως διεκδικούν περισσότερο εκείνοι που δεν έχουν δίκιο.

Η πραότητα μπορεί να μετατρέψει περισσότερους στην αρετή του Χριστού παρά μια ωραία ομιλία ή συζήτηση. Η πραότητα έχει θετικότερα στοιχεία. Γονείς και παιδιά για να ζήσουν αρμονικά χρειάζονται πραότητα. Αν κάποια στιγμή δεν την έχει ο ένας πρέπει να την έχει ο άλλος. Αν συγκρουστούν δύο στουρνάροι πετρες θα βγει φλόγα, θα βγει μάχη, ενώ αν μια πέτρα την τρίψεις με φελλό, δεν θα γίνει τίποτα. Τουλάχιστον ο ένας από τους δυο πρέπει να έχει αυτήν την πραότητα.

Το ίδιο πρέπει να την έχουμε με τους άλλους ανθρώπους, τους συνεργάτες, με τους φίλους, τους γείτονες μας, τους συμπολίτες μας για να διατηρούμε καλές σχέσεις. Η ευθιξία, ο θυμός, η μνησικακία χαλούν αυτές τις σχέσεις και συχνά ανεπανόρθωτα.

Η εντολή της πραότητας, γιατί όλοι οι μακαρισμοί είναι εντολές, έχει το αντίκρισμα της . Και το αντίκρισμα είναι ο ίδιος ο Κύριος μας . Είπε «Μάθετε απ' εμου ότι πράος ειμί και ταπεινός τη καρδία». Δηλαδή πάρτε το μάθημα σας από εμένα ότι είμαι πράος και ταπεινός .

Ο Κύριος σε αυτόν το μακαρισμό πρόσθεσε ότι οι πράοι θα κληρονομήσουν τη Γη. Ποια γη θα κληρονομήσουν; Ένας άνθρωπος που έχει πραότητα και ο γείτονας μπορεί να τον αδικήσει και να του πάρει λίγα μέτρα χωράφι, και αυτός δε μιλήσει ή μιλήσει τόσο που τελικά να ζημιωθεί, πώς μπορεί αυτός να κληρονομήσει τη γη; Όλοι οι μακαρισμοί υπόσχονται επίγεια και ουράνια αγαθά. Βλέπουμε ότι έχουμε την υπόσχεση *και* επιγείων αγαθών. Έχουμε αμοιβή *και* επί επιγείων πραγμάτων *και* επί πνευματικών και ουρανίων πραγμάτων. Ο Δαυίδ λέγει οι δε πράεις κληρονομήσουσι τη γη, και εννοεί τη γη του Ισραήλ. Και ο Αβραάμ, που ήταν παράδειγμα πραότητας, ειρηνικά κατέκτησε τη γη των προγόνων του. Η (επίγεια) γη που αναφέρεται εδώ είναι η βασιλεία που θα κληρονομήσουν οι πράεις. Όποιος γίνεται εκτός εαυτού χάνει αυτή την δύναμη .

Οι πράεις λοιπόν θα κληρονομήσουν την επίγεια γη. Δηλαδή οι πράεις δεν θα κληρονομήσουν τον ουρανό; Αυτό είναι ένα από τα παράδοξα που συναντάμε στην εκκλησιαστική ορολογία. Το ότι θα εισέλθουν όλοι οι πράεις εις την αιώνια Βασιλεία και μόνον αυτοί, *είναι αυτόνοητο* διότι κανένας που δεν είναι πράος δεν πρόκειται να εισέλθει σ' αυτήν, για να μην ταραξει την επικρατούσα γαλήνη. Πράγματι όταν αναχωρούμε για την αιωνιότητα μας δίνεται η υπόσχεση ότι στη Βασιλεία του «ουκ έστι πόνος ου λύπη ου στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος». Επομένως αυτός ο μακαρισμός είναι για τους κατοίκους *αυτής* της γης. Ο άνθρωπος που καταφέρνει να είναι πράος, έχει αποκτήσει ένα χρυσωρυχείο από το οποίο μπορεί κανείς να πάρει κανονικό χρυσό για να τον διαθέσει με επιτυχία εδώ στη γη. Και όταν λέμε χρυσό, εννοούμε να ζήσει ευτυχισμένος εδώ εις την γη, διότι πρώτα πρώτα αποκτά δύναμη και καθαρό μυαλό. Μπορεί να σκεφτεί καθαρά και την κατάλληλη στιγμή θα σκεφτεί σωστά και θα κάνει αυτό που πρέπει. Γι αυτό είναι δυνατός εδώ στη γη. Εκείνος που δεν είναι πράος ,αλλά θυμώδης, χάνει αυτή τη δύναμη.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ8

M8 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμός (Συνέχεια 3^{ου} - 4)

Επί πλέον ο πρᾶος ἄνθρωπος ἔχει υγεία. Δηλαδή για να ζήσει κανείς ἡρεμα, γαλήνια και ευτυχισμένα ὅπως θέλει ο Θεός πρέπει να ἔχει υγεία. Ο πρᾶος λοιπόν, επιτρέπει στα ὄργανα του σώματος του, σε ὅλα τα ὄργανα, στους αδένες, στο στομάχι, να εργάζονται χωρίς προβλήματα. Ὄταν εἶναι θυμῶδης και οργίλος κλπ και αποσυντονίζεται, το στομάχι του και η καρδιά του βλάπτονται και οι αδένες του δεν κάνουν τις εκκρίσεις που πρέπει να κάνουν και ὅλα αυτά οδηγούν σε μια δυστυχία. Γι' αυτό η πραότητα εἶναι μακαριότητα ἐδῶ στη γη ὅπως λέει ο Κύριος. Αν πάρουμε τη γνώμη ενός η ειδικού, ενός γιατροῦ για την πορεία προς το ἔλκος στομάχου, αυτή εἶναι πρώτα νεύρωση στομάχου, μετά υπέρταση, μετά μεταβολή των γαστρικῶν υγρῶν και μετά ἔρχεται το ἔλκος. Το ἔλκος του στομάχου δεν προέρχεται ἀπὸ ὅ,τι τρώτε ἀλλὰ ἀπὸ ὅ,τι σας τρώει εσᾶς τους ἴδιους. Και εἶπε για να το επικυρώσει: «Ο Θεός μπορεί να συγχωρήσει τα αμαρτήματά μας, το νευρικό μας σύστημα δεν τα συγχωρεῖ ποτέ». Γι' αυτό ας εἴμαστε πρᾶοι. Το νευρικό σύστημα αποτελείται ἀπὸ κύτταρα που δεν ανανεώνονται ποτέ σε ἀντίθεση με ὅλα τα υπόλοιπα κύτταρα που ανανεώνονται συχνά. Γι' αυτό εἶναι μέγας θησαυρός το να εἶναι κάποιος πρᾶος ἄνθρωπος. Τώρα πῶς μπορεί να εἶναι κάποιος πρᾶος ἄνθρωπος; Αυτό εἶναι καρπός του πνεύματος και πρέπει να ζεις ὅπως λέει ο Κύριος και ὄχι ὅπως θέλεις εσύ.

4^{ος} Μακαρισμός

«Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται» *«Μακάριοι ὅσοι πεινοῦν και διψοῦν τη δικαιοσύνη, γιατί αυτοί θα χορταστούν.»*

Ο τέταρτος μακαρισμός αναφέρεται στη μεγάλη ἀρετή της δικαιοσύνης. Ευτυχισμένοι αυτοί που πεινᾶνε και διψᾶνε τη δικαιοσύνη γιατί αυτοί θα χορτάσουν. Θα πρέπει να ντρεπόμαστε ὅταν μιλάμε για δικαιοσύνη γιατί ἀπλούστατα δεν ὑπάρχει δικαιοσύνη πάνω στη γη. Ο Θεός συνιστά δια του προφήτου Ησαΐα «δικαιοσύνη μάθετε οι ενοικούνταες ἐπὶ της γης». Δηλαδή να σας γίνει μάθημα, να εἴστε δίκαιοι. Αυτό που τόσο πείνασε και δίψασε η ἀνθρωπότητα εἶναι η δικαιοσύνη. Εἴτε σε μικρὴ κλίμακα εἴτε σε μεγάλη. Μεταξύ δυο ἀνθρώπων, ἀλλὰ και μεταξύ δυο λαῶν ἢ και περισσοτέρων λαῶν. Ὅλα τα πολιτικά και κοινωνικά συστήματα δεν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά μια προσπάθεια για την ἀπονομή της δικαιοσύνης. Ὅμως ποτέ μα ποτέ πάνω στη γη δεν ὑπῆρξε κράτος δικαίου ἢ κοινωνία δικαίου. Ούτε θα ὑπάρξει. Αυτό εἶναι μια δυστυχία. Διότι το πρόβλημα εἶναι μέσα στον ἄνθρωπο. Βλέπουμε το ἕνα πολίτευμα να διαδέχεται το ἄλλο, στην προσπάθεια να πετύχουμε την κοινωνική δικαιοσύνη, και την δικαιοσύνη του κάθε ἀνθρώπου προς κάθε ἄνθρωπο.

Ο μακαρισμός μιλάει για αυτούς που πεινούν και διψούν για τη δικαιοσύνη. Πείνα και δίψα είναι η *ακραία* κατάσταση ανάγκης του ανθρώπου, δεν είναι ότι θέλει απλώς κάτι. Αλλά ας δούμε για ποια δικαιοσύνη μιλάει γιατί υπάρχουν πολλές έννοιες της δικαιοσύνης σύμφωνα τις ανθρώπινες νομολογίες δια μέσου των αιώνων. Θα έπρεπε να ξεχωρίσουμε ότι υπάρχουν δύο είδη δικαιοσύνης. Η *απόλυτη δικαιοσύνη* ή η *δικαιοσύνη του Θεού* που είναι η δικαιοσύνη για την οποία μιλάει ο Απόστολος Παύλος στην προς Ρωμαίους. Υπάρχει και η *δικαιοσύνη των ανθρώπων* όπως τη φτιάχνουν οι άνθρωποι με το εκάστοτε (αστικό κλπ) δίκαιο. Αλλά όπως μας αναφέρει ο Απόστολος Παύλος στην προς Ρωμαίους «Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν», η δικαιοσύνη του Θεού είναι χωρίς νόμο, δηλαδή δεν υπακούει σε κανένα νόμο και ούτε έχει κάποια δικαιοσύνη γραμμένη με νόμους. Το δε ότι είναι δίκαιος ο Θεός φαίνεται από τους προφήτες στα αποτελέσματα που έχει αυτή η δικαιοσύνη στην ιστορία. Η απόλυτη δικαιοσύνη του Θεού δεν υπάγεται λοιπόν σε νόμους ούτε ανθρώπινους ούτε θεϊκούς, είναι η απόφαση του Θεού για τον κάθε άνθρωπο που δεν δεσμεύεται από τίποτα όταν αποφασίζει, ούτε από τη λεγόμενη από τους παπικούς «Θεία Δικαιοσύνη». Σύμφωνα με τους παπικούς δεν μπορεί να συγχωρήσει ο Θεός γιατί τον δεσμεύει η δικαιοσύνη του, η οποία πρέπει να ικανοποιηθεί και γι αυτό όσοι ξέφυγαν από το σωστό δρόμο της πρώτης Εκκλησίας επινοούν νόμους, καθαρτήρια, ποινές, συγχωροχάρτια κλπ, αυτά όμως δεν είναι ορθόδοξα. Η δικαιοσύνη του Θεού που εννοείται σαν δικαίωση του ανθρώπου υπάρχει πάντοτε σαν ιδιότητα του Θεού, δηλαδή όταν ο Θεός αποφασίζει κάτι για έναν άνθρωπο πχ έστειλε στον Παράδεισο τον εκ δεξιών ληστή, αυτή η δικαιοσύνη του Θεού δεν έχει σχέση με τη δικαιοσύνη όσον αφορά τα εγκλήματα που έχει κάνει για τα οποία δεν είχε επανορθώσει. Αυτή η δικαιοσύνη λέγεται στη γραφή «δικαίωσις»: όταν ο Θεός δικαίωσε κάποιον, κανείς δεν μπορεί να πει ότι δεν είναι δίκαιος, δεν υπάρχει κριτήριο που να κρίνει αν ο Θεός είναι δίκαιος ή άδικος, δεν υπακούει σε κανένα νόμο. Αντίθετα, εμείς για να πούμε ότι κάποιος άνθρωπος είναι άδικος πρέπει να τον συγκρίνουμε με κάποιο νόμο. Ο Θεός θα πρέπει λοιπόν για να είναι άδικος να έρθει σε σύγκρουση με κάποιο νόμο. Ποιο νόμο όμως που δεν υπάρχει νόμος ανώτερος από το Θεό; Γι αυτό θα πρέπει να προσέχει κανείς όταν λέει ότι είναι άδικος ο Θεός ή άδικα έφυγε κάποιος από τη ζωή. Αυτό το «άδικα» όταν αντανακλά στο Θεό είναι λάθος όταν λέγεται χωρίς επίγνωση και αμαρτία αν λέγεται με επίγνωση. Ο Θεός αποφασίζει για έναν άνθρωπο, δικαιώνει έναν άνθρωπο και αυτός γίνεται και άγιος και θαυματουργός όσο και αν έχουν αντίρρηση οι άνθρωποι. Για παράδειγμα για τον Άγιο και Μέγα Κωνσταντίνο λένε «πώς προσκυνάτε έναν εγκληματία για Άγιο;». Ο Άγιος και Μέγας Κωνσταντίνος δικαιώθηκε από το Θεό, και η δικαίωση από το Θεό δεν μπορεί να κριθεί από τους ανθρώπους.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ9

M9 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμός (Συνέχεια 4ου)

Τώρα θα μιλήσουμε για την ανθρώπινη δικαιοσύνη, πότε έχει αξία και αν ο μακαρισμός μιλάει γι αυτήν. Ο μακαρισμός δεν μιλάει για εκείνους που συμφωνούν και τους αρέσει η δικαιοσύνη αλλά για αυτούς που έχουν τέτοια μανία για τη δικαιοσύνη, έστω και την ανθρώπινη, όση μανία, δίψα και πείνα μέχρι θανάτου έχει ο πλεονέκτης για να αποκτήσει και να κρατήσει την περιουσία του. Αυτό συμφωνεί με το μακαρισμό. Εκείνος που έχει αυτή την πείνα και δίψα όπως λέει ο μακαρισμός δεν υπολογίζει τα αποτελέσματα, είναι δίκαιος έστω κι αν αυτό του στοιχίσει. Όση πείνα και δίψα κι αν έχει κάποιος για την πλεονεξία, πότε δε χορταίνει, ενώ για τη δικαιοσύνη χορταίνει γιατί δεν πρέπει να φοβόμαστε όταν κυνηγούμε τη δικαιοσύνη γιατί «Πλούσιοι επώχρυσαν και επείνασαν, οι δε εκζητούντες τον Κύριον, ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού». Μη φοβάστε δηλαδή αν όντας δίκαιος έχεις μεγάλες ζημιές όπως λένε «Με το Σταυρό στο χέρι δεν πας μπροστά».

Το θέμα της δικαιοσύνης είναι θέμα *μέσα* στον άνθρωπο, και επειδή ο άνθρωπος επιμένει να μην λύνει το πρόβλημα *μέσα στον εαυτό του*, για αυτό η αδικία τελικά επικρατεί στη ζωή από την εποχή των πρωτοπλάστων. Και όταν λέμε το πρόβλημα είναι μέσα στον άνθρωπο, εννοούμε ότι πρέπει ο κάθε άνθρωπος να γίνει πνευματικός άνθρωπος, ο οποίος θα έχει το αίσθημα της δικαιοσύνης. Και αν ο διπλανός του, και ο διπλανός αυτού έχουν και αυτοί το αίσθημα της δικαιοσύνης τότε μιλάμε για κοινωνία δικαιοσύνης. Και ο πιο ρομαντικός άνθρωπος, δεν θα μπορούσε ποτέ να φανταστεί ότι θα είχαμε ποτέ κοινωνία δικαίου, και αυτό γιατί δεν έχουμε πνευματικούς ανθρώπους, ή έχουμε λίγους πνευματικούς ανθρώπους. Εφόσον η κοινωνία δεν αποτελείται από πνευματικούς ανθρώπους επόμενο είναι να αναζητούμε τη δικαιοσύνη και να μην μπορούμε να την αγγίξουμε παρά σε ελάχιστα και μεμονωμένα.

Τι είναι δικαιοσύνη στην Αγία Γραφή ; Η δικαιοσύνη, στην Αγία Γραφή έχει διπλή σημασία .

Όπως λέει ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος εννοεί την «καθόλου αρετή η την μερική ταύτη της απεναντίας την πλεονεξία κειμένην». Έχει δυο όψεις. Η μια όψη είναι το να ζει και να πολιτεύεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του δικαίου. Η άλλη είναι να έχει την *καθόλου αρετή*. Διότι η λέξη δικαιοσύνη σημαίνει αγιότητα, το σύνολο των αρετών.

Το να ζει ο άνθρωπος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του δικαίου, είναι πολύ σπουδαίο. Δηλαδή ο άνθρωπος να μην πλεονεκτεί για τα αγαθά του άλλου, να μην τα υποβλέπει, να μην τα επιθυμεί, να μη θέλει να του τα αρπάξει, είτε κλέβοντας είτε ληστεύοντας. Δικαιοσύνη είναι οι νόμιμες σχέσεις που πρέπει να υπάρχουν ανάμεσα σε μένα και στο Θεό, ανάμεσα σε μένα και στον εαυτό μου, ανάμεσα σε μένα και στον πλησίον μου.

Η δικαιοσύνη απέναντι στο Θεό: Στη Δοξολογία λέμε διδάξον με τα δικαιώματα σου. Δηλαδή δίδαξε με τι είναι δίκαιο και Σου ανήκει και πρέπει να Σου το αποδώσω. Δηλαδή να μάθω πως τρόπο τινά δεν θα αδικήσω το Θεό. Να του αποδώσω ότι του ανήκει. Αυτό λέγεται *ευσέβεια*.

Η δικαιοσύνη απέναντι στον εαυτό μου: Να αποδώσω στο εαυτό μου αυτό που πρέπει να του αποδώσω είτε σωματικά είτε πνευματικά. Για παράδειγμα να αποδώσω τη σωτηρία στο εαυτό μου. Αυτό λέγεται *σωφροσύνη*.

Η δικαιοσύνη απέναντι στον πλησίον αυτό λέγεται δικαιοσύνη. Όλα αυτά ο Απόστολος Παύλος τα συνοψίζει σε δυο σημεία στις επιστολές του. Λέει για παράδειγμα στην επιστολή προς Τίτο: «Σωφρόνως και δικαίως και ευσεβώς ζήσομεν εν τον νυν αιώνι.»

Εστιάζουμε στη δικαιοσύνη που αφορά στον πλησίον. Αυτή που παρουσιάζεται και με έργα και με λόγια. Στην πράξη η δικαιοσύνη εμφανίζεται με πολύ αντιληπτό τρόπο. Εντέλεται ο λόγος του Θεού αναφέρεται στο Λευιτικό «ζυγά δίκαια, σταθμά δίκαια, και χους δίκαιος εστέ υμίν». Να είσαι δίκαιος σε αυτά που θα ζυγίσεις, σε αυτά που θα πουλήσεις και στην περιοχή που έχεις σα χωράφι δηλαδή να κρατάς αυτό που σου ανήκει. Στις Παροιμίες λέει «ζυγοί δόλιοι, βδέλυγμα ενώπιον Κυρίου», δηλαδή το να κλέψεις στο ζύγισμα είναι βδέλυγμα. Ακόμα και η νοθεία είναι βδελυγμία.

Αλλά και όταν οι δικηγόροι ή οι γιατροί ζητούν υπερβολική αμοιβή, μακραίνοντας μια υπόθεση ή τη νοσηλεία με σκοπό την απόκτηση περισσότερων χρημάτων, αυτό είναι αδικία. Ο καθένας επινοεί τον τρόπο στο επάγγελμά του με τον οποίο μπορεί να αδικήσει. Οι προϊστάμενοι να μην αδικήσουν τον εργαζόμενο στο μισθό που θα πάρει «Ουκ αδικήσεις μισθον πένητος και ενδεούς» δηλαδή μην του δώσεις λιγότερα αλλά και μην τον αδικήσεις στο πότε θα τα πάρει «Αυθημερόν τον μισθόν αυτού.» Αλλά και οι υπάλληλοι δεν πρέπει να αδικούν τον εργοδότη, με την σκνηρία ή με θεληματικές ζημίες που μπορεί να κάνουν. Ή να μην εργάζονται «μη κατ οφθαλμοδουλείας» όπως λέει ο Απ. Παύλος. Οφθαλμοδουλεία είναι όταν με βλέπει να δουλεύω, όταν δεν με βλέπει ο προϊστάμενος δεν δουλεύω. Ένας άνθρωπος με δουλική ψυχή σκέπτεται με τον τρόπο αυτόν. Πρέπει λοιπόν και από τους μεν και από τους δεν να είναι τοποθετημένα σωστά. Οι στρατιωτικοί να είναι δίκαιοι έναντι των υφισταμένων. Οι δικαστές να αποδίδουν δίκαιο απροσωπόληπτα. Χωρίς να επηρεαστούν από το γνωστό σε αυτούς πρόσωπο, ή το επιφανές πρόσωπο ή από δώρα. Χωρίς λάδωμα.

Ακόμα η καλή γειτονιά είναι θέμα δικαιοσύνης. Όταν κάποια ρίχνει τα σκουπίδια στην πόρτα της γειτόνισσας και φτάνουν μέχρι χειροδικίας, αυτά γίνονται γιατί δεν υπάρχει πρόνοια δικαίου. Γιατί να ενοχλώ το γείτονα;

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M10

M10 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμός (Συνέχεια 4^{ου}-5ου μακαρισμού)

Ο δίκαιος στα λόγια είναι δίκαιος και στα έργα. Αυτός που δεν έχει επιλήψιμο στα λόγια είναι τέλειος άνθρωπος. Διότι ανάλογα θα ενεργήσει. Η κατάκριση, η συκοφαντία, η δυσφήμιση, το ψέμα είναι η αδικία της γλώσσας. Η γλώσσα γίνεται φωτιά, ακατάσχετο κακό μπορεί να γίνει η γλώσσα, γεμάτη από δηλητήριο θανατηφόρο. Ο καθρέπτης της υγείας είναι η γλώσσα. Αντίστοιχα ο καθρέπτης της δικαιοσύνης είναι η γλώσσα. Αν είσαι κατακριτής, ψεύτης, συκοφάντης δεν είναι δυνατόν να έχεις πνευματική υγεία και θα είσαι πιθανότατα άδικος και ψεύτικος άνθρωπος.

Έχουμε τη δικαιοσύνη ως καθολική αρετή. Είναι η άλλη σημασία της λέξεως. Λέει ο Λουκάς ότι ο Ζαχαρίας και η Ελισάβετ ήσαν δίκαιοι αμφοτέροι ενώπιον του Θεού, πορευόμενοι εν πάσαις ταις εντολαίς και δικαιώμασι του Κυρίου άμεμπτοι. Λέει ότι ήταν και οι δυο δίκαιοι, και δεν εννοεί ότι είχαν την αρετή της δικαιοσύνης, αλλά εξηγώντας ότι τηρούσαν το λόγο του Θεού, και ήσαν άμεμπτοι, ακατηγόρητοι δηλαδή, ζούσαν την καθόλου αρετή, είχαν την καθολική αγιότητα. Έτσι πολλές φορές στην Αγία Γραφή, ίσως τις περισσότερες φορές, η αγιότητα λέγεται δικαιοσύνη. Η δικαιοσύνη εδώ είναι η αγιότητα, η πλήρωση του Λόγου του Θεού, είναι η πίστη και η αγάπη, θεωρία και πράξη.

Οι πεινώντες και οι διψώντες τη δικαιοσύνη είναι αυτοί που έχουν τη λαχτάρα για την πνευματική ζωή. Η πείνα και η δίψα είναι να επικρατήσει η δικαιοσύνη στη γη. Αλλά με τη δεύτερη έννοια η πείνα και η δίψα είναι για να επικρατήσει σε κείνον που το θέλει η αρετή, δηλαδή η αγιότητα, η δικαιοσύνη με την ευρύτερη σημασία. Η πνευματική τελειότητα πρέπει να γίνει ο μοναδικά μεγάλος πόθος της ζωής μας. Ο Απόστολος Παύλος λέει ότι τα θεωρεί όλα τιποτένια μπροστά στο να κερδίσω τη Βασιλεία του Θεού δηλαδή να κερδίσω το Χριστό. Ο πιστός άνθρωπος μπορεί να έχει μέσα του την αναζήτηση του άκρου εφετού, που είναι ο Θεός. Όλα τα άλλα δεν τα απορρίπτουμε σα σκουπίδια. Και θα φάμε και θα πιούμε και θα στολίσουμε το σπίτι μας χωρίς πλεονεξίες, και θα έχουμε κοινωνική ζωή, όλα αποκτούν αξία όταν υπάρχει η αναζήτηση του Θεού. Τότε όλα παίρνουν την πραγματική διάσταση και αξία. Στον μακαρισμό δεν λέει οι πεινάσαντες και διψάσαντες αλλά λέει οι πεινώντες και διψώντες, διότι πρόκειται για μια διαρκή κατάσταση.

Πρέπει τώρα να δούμε και τρίτη σημασία της λέξεως δικαιοσύνη. Η έννοια αυτή είναι αγιογραφική, και υπάρχει στο Δ΄ Μακκαβαίων στην Π. Διαθήκη. Ξέρουμε ότι υπάρχουν τέσσερις κεφαλαιώδεις αρετές από τις οποίες πηγάζουν όλες οι άλλες: φρόνηση, σωφροσύνη, ανδρεία και δικαιοσύνη. Η έννοια της

αρετής της δικαιοσύνης είναι ότι καθορίζει τη σχέση σε ποσότητα και ποιότητα ανάμεσα στις τρεις άλλες. Δεν μπορείς να έχεις τεράστια φρόνηση και να μην έχεις ανδρεία, να είσαι δειλός. Άρα πρέπει να έρθεις σε μια ισοτιμία των τριών αρετών. Έρχεται η δικαιοσύνη σαν ζυγαριά για να βοηθήσει να έχουμε τις τρεις αρετές σε μια ισότητα μεταξύ τους. Να μην υστερούμε σε κάποια. Τότε η δικαιοσύνη είναι απαραίτητη και τότε παίρνει ένα άλλο όνομα: *διάκριση*. *Διάκριση είναι η τρίτη έννοια της δικαιοσύνης*. Αυτή είναι η καθολική έννοια της δικαιοσύνης όπως τη λέει ο Απόστολος Παύλος. Αν λείπει η δικαιοσύνη, η διάκριση δηλαδή, κινδυνεύεις να χάσεις και τις τρεις αρετές.

Στο τέλος του μακαρισμού λέει ότι αυτοί χορτασθήσονται. Μιλάει για χορτασμό ο οποίος αφορά στην παρούσα ζωή και ολοκληρωτικά στην μέλλουσα. Στην παρούσα ζωή αυτοί που επιθυμούν την ικανοποίησή τους με την αδικία μοιάζουν με εκείνους που προσπαθούν να ξεδιψάσουν με αλατισμένο νερό. Το κενό και το ανικανοποίητο θα υπάρχει πάντα μέσα τους, όταν προσπαθούν να κερδίσουν ερήμην της δικαιοσύνης. Εκείνοι που διψούν και πεινούν την πνευματική τελειότητα, αν ασκούν τη δικαιοσύνη θα έχουν μέσα τους θα έχουν μια βαθιά ειρήνη στη ψυχή τους διότι δεν αδικήσαν κανένα. Το «δεν αδικήσα κανένα» είναι μια κουβέντα που χρησιμοποιούμε αλλά δεν ανταποκρίνεται πάντα στη ζωή μας. Στη μέλλουσα ζωή εκείνοι που πεινούν και διψούν εκείνοι πλήρως θα χορτάσουν. Εκεί λέει ο Απόστολος Πέτρος θα κατοικεί μόνιμα η δικαιοσύνη και με τις τρεις έννοιες.» **«Καινούς δε ουρανούς και γην καινήν κατά το επάγγελμα αυτού προσδωκόμεν. Εκεί κατοικεί η δικαιοσύνη.»** Εδώ στην παρούσα ζωή δεν κατοικεί η δικαιοσύνη αλλά εκεί θα είναι μόνιμη.

5^{ος} Μακαρισμός

«μακάριοι οί ελεήμονες, ότι αυτοί ελεηθήσονται»

Στον πέμπτο Μακαρισμό ο Χριστός αναφέρεται στην ελεημοσύνη. Ευτυχείς οι ελεήμονες γιατί αυτοί θα ελεηθούν. Η ελεημοσύνη μαζί με τη δικαιοσύνη κάνουν τον άνθρωπο πραγματική εικόνα του Θεού πάνω στη γη. Γιατί ο Θεός είναι και δίκαιος και ελεήμων.

Σε όλη την Παλαιά Διαθήκη εμφανίζεται ο Θεός και δίκαιος και ελεήμων. Ποτέ μόνο δίκαιος ή μόνο ελεήμων. «Ελεήμων ο Κύριος και δίκαιος ...» (114^{ος}Ψαλ.) «Και συ ο Θεός ελεήμων και οικτίρμων, μακρόθυμος και πολυέλαιος» .

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M11

M11 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 5^{ου})

Εκ πρώτης όψεως μπορεί να φανεί ότι η αρετή της δικαιοσύνης και της ελεημοσύνης, αντιφάσκουν. Βεβαίως ελεημοσύνη δεν είναι να δώσουμε κάτι σε ένα φτωχό. Έχει ευρύτερη έννοια. Για παράδειγμα αν σκεφτώ ότι κάποιος γέροντας που ζητιανεύει μπορεί να ήταν τεμπέλης ή έκανε άσωτη ζωή, τότε έτσι σκεπτόμενος μπορεί να μην τον ελεήσω. Έτσι μπορεί να φανεί ότι υπάρχει αντίφαση μεταξύ δικαιοσύνης και ελεημοσύνης. Όμως αληθινή δικαιοσύνη είναι αυτή που απορρέει από την ελεημοσύνη. Μάλιστα όπως γνωρίζουν οι νομικοί: η ακραία δικαιοσύνη είναι ακραία αδικία. Βλέπετε ότι ο Θεός τιμώρησε τους πρωτοπλάστους διότι δοκίμασαν από τον καρπό που τους είπε να μη δοκιμάσουν. Είναι η δικαιοσύνη Του, αλλά έρχεται όμως μετά το έλεος του να περισώσει τα πράγματα. Στο Θεό υπάρχει δικαιοσύνη σε ύψιστο βαθμό, και σε ύψιστο βαθμό υπάρχει έλεος. Όταν ελεεί, εκεί μέσα κρύβει τη δικαιοσύνη και όταν εφαρμόζει τη δικαιοσύνη κρύβει μέσα το έλεος. Λέγει στον Ησαΐα « **Η δε ελεημοσύνη μου εις σταθμούς.**» Σταθμοί είναι το ζύγι, δηλαδή η ελεημοσύνη μου προσφέρεται με δικαιοσύνη.

Όπως αναφέρει ο άγιος Νικόλαος Καβάσιλας: Ο Κύριος δίνει το σώμα και το αίμα του αλλά ζητά το πρόσφορο. Μέσα στο πρόσφορο και στο κρασί υπάρχει ο κόπος του ανθρώπου που προσφέρει. Και προσφέρει κάτι μικρό σε σχέση με αυτό που λαμβάνει.

Δυστυχώς σύρεται μια αίρεση ότι ο Θεός είναι μόνο αγάπη και όχι δικαιοσύνη. Όμως ο Θεός ήρθε να μας σώσει αλλά και να μας κρίνει.

Ο ελεήμων άνθρωπος είναι αληθινός, είναι κοινωνικός, είναι συμπαθής είναι «**ωραίος άνθρωπος**». Λένε οι παροιμίες «**Μέγα άνθρωπος και τίμιο ανήρ ελεήμων.**» Δηλαδή ο ελεήμων άνθρωπος είναι μέγας, είναι σπουδαίος. **Η ελεημοσύνη είναι η πρόθυμη, η σπλαχνική μετάδοση κάθε καλού και αγαθού είτε είναι υλικό είτε πνευματικό, που εμείς το έχουμε και ο πλησίον το στερείται. Είναι όταν τον κάνουμε κοινωνό, μέτοχο αυτού που έχουμε εμείς.**

Ελεημοσύνη είναι η εφαρμοσμένη αγάπη. Λέγει ο Απ. Ιωάννης στην πρώτη επιστολή του « **τεκνία μου μη αγαπώμεν λόγω μηδέ γλώσση αλλ' έργω και αληθεία**». Ο Ιερός Χρυσόστομος «**ου τους δια χρημάτων ελεούντας μόνω εμοί δοκεί λέγεις αλλά τους δια πραγμάτων. Ποικίλος γαρ ο της ελεημοσύνης τρόπος και πλατεία αύτη η εντολή.**» **Ελεημοσύνη είναι η μετάδοση παντός χαρίσματος, κάθε ταλάντου, κάθε αγαθού, κάθε γνώσεως.** Αν ήταν χρημάτων θέμα η ελεημοσύνη τότε θα ήταν περιορισμένη. Για παράδειγμα ο τεχνίτης που μεταδίδει τα μυστικά της τέχνης

στο μαθητευόμενο. Αν είσαι επιστήμονας ή όταν κατέχεις μια εξέχουσα θέση μπορείς από το πόστο σου να διευκολύνεις με κάθε τρόπο, να εξυπηρετήσεις, να βοηθήσεις. Μπορούμε ακόμα να δώσουμε τρόφιμα ή ρούχα από το σπίτι μας.

Ο άγιος Ιωάννης που ονομάστηκε Ελεήμων, πατριάρχης Αλεξανδρείας, ήταν αφάνταστα ελεήμων. Κάποτε έλαβε δώρο ένα πάπλωμα από ένα παπλωματά. Το έδωσε αμέσως σε μια γυναίκα που είχε ανάγκη με την προτροπή να το χρησιμοποιήσει ή να το πουλήσει και να χρησιμοποιήσει τα χρήματα. Αυτή το πούλησε στον παπλωματή, χωρίς να ξέρει ότι αυτός είχε κάνει το δώρο στον άγιο Ιωάννη. Αυτός απόρησε και το ξανάδωσε στον Άγιο Ιωάννη ο οποίος πάλι το έδωσε. Και λέει ο Άγιος Ιωάννης «ποιος θα βαρεθεί πρώτος; Ο ένας να στέλνει ή ο άλλος να χαρίζει;»

Μια άλλη κατηγορία ελεημοσύνης είναι όταν δεν υπάρχουν υλικά αγαθά. Όταν ο Απόστολος Πέτρος μαζί με τον Ιωάννη συνάντησαν το χωλό, ο Πέτρος του είπε «δεν έχω να σου δώσω νομίσματα, αυτό που έχω, αυτό σου δίνω, στο όνομα του Ιησού Χριστού, σήκω» Όταν θα μας κρίνει ο Κύριος, δεν θα πει ήμουν στη φυλακή και δεν με ελευθερώσατε πληρώνοντας τα έξοδα, αλλά θα πει δεν με επισκεφθήκατε. Παίρνει το λιγότερο, δηλαδή μια επίσκεψη. Η ελεημοσύνη καλύπτει έως και τη διάθεση. Είναι και η φροντίδα για τη σωτηρία των ψυχών. Όταν απαλλάσσεις τον άλλον από τη θανατηφόρο άγνοια. Να επιστρέψεις αιρετικό, να στηρίξεις τον αμφιβάλλοντα στην πίστη. Να πεις δυο λόγια αγάπης και παρηγοριάς. Καλύτερα να πεις ένα καλό λόγο παρά να δώσεις κάτι.

Ελεημοσύνη είναι να συγχωρούμε εκείνους που μας έφταιξαν. Αν θυμηθούμε στην παραβολή με τον χρεώστη δούλο, του είπε ο Κύριος: «Δεν έπρεπε να ελεήσεις όπως σε ελέησα; Εσύ μύρια τάλαντα χρώσταγες και αυτός σου χρώσταγε εκατό δηνάρια.» Αυτοί λοιπόν που συγχωρούν, αυτοί θα ελεηθούν. Και όπως λέγει ο Άγιος Χρυσόστομος το έλεος που δίνει ο Θεός σε σένα είναι ασύγκριτα μεγαλύτερο από αυτό που δίνεις εσύ. Ο Απόστολος Παύλος παρομοιάζει την ελεημοσύνη με σπορά. Αυτός που σπέρνει, σπέρνει, σπέρνει θα θερίσει και αυτός που σπέρνει «επ' ευλογίας» πλουσιοπάροχα, θα θερίσει. Έδωσες πλουσιοπάροχα, πλουσιοπάροχα θα ελεηθείς. Στα υλικά υπάρχει η Θεία ευλογία. «Ως δίδωσι πτωχοίς, με οποιοδήποτε τρόπο δίδει, αυτός δεν θα μείνει ποτέ πτωχός.»

Αυτός είναι ένας από τους κρίσιμους μακαρισμούς για την εδώ ευτυχία και φυσικά για την αιωνιότητα. Ας σκεφτούμε ότι την ανέφερε (την ελεημοσύνη) στο ευαγγέλιο για την ώρα της κρίσεως.

Κάθε ορθόδοξος χριστιανός γνωρίζει ότι όταν ελεεί, ελεείται από το Θεό. Όπως επισημαίνει ο Χρυσόστομος, είναι πολύ πλατιά αυτή η έννοια και δε αφορά μόνο τους δια χρημάτων ελεούντες.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M12

M12 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 5^{ου})

Ελεημοσύνη είναι η μετάδοση παντός αγαθού, υλικού ή πνευματικού, που έχεις εσύ και δεν έχει ένας αδελφός σου, είτε χρήματα είτε πράγματα είτε τροφή είτε γνώσεις είτε και τέχνη. Για παράδειγμα, ελεημοσύνη είναι να δώσεις ένα ψάρι σε κάποιον που πεινάει αλλά πιο πολύ τον ελεείς αν του μάθεις να ψαρεύει. Επομένως η ελεημοσύνη είναι ωκεανός ευκαιριών και ευλογιών γι αυτό είπε ο Κύριος ότι οι ελεήμονες είναι μακάριοι. Ο μεν ελεών είναι άνθρωπος, αλλά ο ίδιος σαν ελεούμενος δεν ελεείται από άνθρωπο αλλά από τον ίδιο το Θεό και φυσικά δεν είναι ίσες οι ελεημοσύνες του Θεού και του ανθρώπου. Τόσο πολύ είναι το έλεος του Θεού προς τον ελεήμονα που φτάνει μέχρι εκεί που δεν πρόκειται να τον βλάψει. Η ελεημοσύνη του Θεού δεν φτάνει μέχρι εκεί όχι γιατί δεν μπορεί ή δε θέλει να δώσει περισσότερα αλλά γιατί μετά μπορεί να βλάψει και αυτόν και την οικογένεια του και να τον καταστρέψουν. Επομένως όταν σε ελεήσει ο Θεός θα σε πάει μέχρι εκεί που χρειάζεται, να μην ελαττωθείς παντός αγαθού, να μη σου λείπει τίποτα αλλά και να μη σε βλάψει τίποτα.

Διαβάζοντας ένα παράδειγμα από το Γερωντικό φαίνεται πώς λύνεται το πρόβλημα της ανέχειας με την ελεημοσύνη: Καλόγερος είχε αδελφό στον κόσμο φτωχό οικογενειάρχη. Τον λυπόταν πού βασανιζότανε και τον βοηθούσε από τα λίγα πού κέρδιζε από το εργόχειρο του. Μα όσο πιο πολύ του έδινε, τόσο εκείνος και τα παιδιά του υπόφεραν από πείνα και στέρηση. Στενοχωρημένος ό Καλόγερος, γύρεψε τη συμβουλή κάποιου πνευματικού Γέροντα. «Αν θέλεις να μ' ακούσεις, του είπε εκείνος, πάψε να τον ελεείς. Όταν ξαναέλθει να σου ζητήσει, πες του: Εγώ, αδελφέ μου, όταν είχα σου έδινα, τώρα όμως βρέθηκα σε ανάγκη. Βοήθησε με και συ από τη δουλειά σου. Αν σου φέρει τίποτε, δώσε το ελεημοσύνη σε φτωχό ή άρρωστο και ζήτησε του να προσεύχεται για τον αδελφό σου.» Ό Καλόγερος έκανε, όπως ακριβώς τον συμβούλεψε ό Γέροντας. Ό κοσμικός τότε έφυγε στενοχωρημένος μεν, άλλ' αποφασισμένος να βρει δουλειά για να θρέψει τον εαυτό του και τα παιδιά του, αφού δεν περίμενε πια από κανένα βοήθεια.

Την πρώτη μέρα πού κέρδισε λίγα χρήματα, αγόρασε ένα λάχανο και το πήγε στον αδελφό του τον Καλόγερο. Εκείνος πάλι το έδωσε σ' ένα φτωχό ερημίτη και τον παρακάλεσε να κάνη προσευχή για τον αδελφό του. Ύστερα από λίγες μέρες ό κοσμικός έφερε περισσότερα λαχανικά στον Καλόγερο. Εκείνος πάλι τα μοίρασε ελεημοσύνη.

Μια μέρα ανέβηκε ό κοσμικός στη σκήτη φέρνοντας μαζί του ένα ζώο φορτωμένο με διάφορα τρόφιμα, ψάρια, οπωρικά, και κρασί ακόμα. Ό Καλόγερος τον πήρε μαζί του και τα μοίρασαν όλα στους φτωχούς Ερημίτες.

Αυτοί πάλι ευχήθηκαν μ' όλη τους την καρδιά την ευλογία του Θεού στο σπίτι του δωρητή. Σαν ετοιμάστηκε ο αδελφός του να γυρίσει σπίτι του, ο Καλόγερος δοκιμαστικά τον ρώτησε: Μήπως θέλεις να σου δώσω λίγα ψωμιά; Όχι, όχι, προς Θεού, αποκρίθηκε εκείνος. Όσο καιρό έπαιρνα βοήθεια από σένα, φωτιά έμπαινε στο σπίτι μου και τα κατάστρεφε όλα. Αφ' όταν έπαψα να σου ζητώ κι' άρχισα εγώ ο ίδιος να δίνω, μπήκε στο σπιτικό μου ή ευλογία του Θεού.

Όπως προειπώθηκε, ελεημοσύνη είναι η μετάδοση παντός αγαθού και όχι μόνο χρημάτων. Υπάρχουν άνθρωποι που δεν έχουν ανάγκη τα χρήματα αλλά έχουν ανάγκη την ελεημοσύνη. Για παράδειγμα όπως είπαμε ο μαθητευόμενος σε ένα τεχνίτη δεν έχει ανάγκη τα χρήματα αλλά έχει ανάγκη τη διδασκαλία της τέχνης. Αλλά και ο καλός λόγος, η πνευματική συμβουλή που μπορεί να οδηγήσει στη σωτηρία της ψυχής είναι ένα είδος ελεημοσύνης και μάλιστα το ισχυρότερο. Αλλά εδώ θέλει πολύ προσοχή, να δίνουμε συμβουλές μόνο όταν μας τις ζητάνε. Αυτό ισχύει με όλα τα είδη ελεημοσύνης για να μη φέρουμε αντίθετα αποτελέσματα.

Η ελεημοσύνη είναι και πράξη δικαιοσύνης, δεν είναι πράξη μόνο αγαθής και καλής θελήσεως. Τα αγαθά τα παίρνουμε από το Θεό, δεν είναι δικά μας, μας τα δίνει για τα διαχειριστούμε, σύμφωνα και με τον Απόστολο Πάυλο «τί δέ έχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δέ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών». Η ελεημοσύνη είναι πράξη δικαιοσύνης γιατί και ο έχων και μη ελεών είναι άδικός, διότι αυτά που έδωσε ο Θεός (πχ τα χρήματα) τα έδωσε για διαχείριση. Ο Χρυσόστομος σε παράδειγμα του αναφέρει ότι ο οικονόμος ενός σπιτιού ο οποίος κατακρατεί για τον εαυτό του όσα ο οικοδεσπότης του εμπιστεύτηκε για τη συνετή διανομή στα μέλη της οικογένειας, αυτός θα τιμωρηθεί ως καταχραστής. Το ίδιο πρέπει να περιμένει και ένας που έχει περισσότερα από όσα χρειάζεται και δεν τα διαθέτει σαν οικονόμος.

Η ελεημοσύνη έχει έπαθλο, ότι οι ελεήμονες θα ελεηθούν. Εδώ λειτουργεί το δίπολο, Θεός-άνθρωπος. Δια της ελεημοσύνης λύνει ο ελεών πολλά προβλήματα δικά του και όχι μόνο του αδελφού του, τον οποίο ελεεί. Η ελεημοσύνη είναι ακόμα πράξη πρώτων βοηθειών, δεν είναι όμως λύση του οικονομικού προβλήματος των πτωχών. Αυτό είναι δουλειά ενός κράτους πρόνοιας. Η ελεημοσύνη είναι πράξη μεγάλης ανθρωπιστικής σημασίας για όλους τους ανθρώπους. Ήταν στο αποκορύφωμα της την εποχή της Βυζαντινής αυτοκρατορίας όπου ήταν και σε αξιοπρεπή βάση, δεν είχαν την ελεημοσύνη του φτωχού ή του ζητιάνου αλλά είχαν τον ψυχογιό και την ψυχοκόρη. Η αξία της ελεημοσύνης είναι μεγάλη για όλους, χριστιανούς και μη, αλλά για εμάς τους χριστιανούς έχει μια ασυγκρίτως μεγαλύτερη αξία επειδή δίνεται προς τον ίδιο τον Χριστό και όχι προς τον πτωχό.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M13

M13 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 5^{ου})

Αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στο Ευαγγέλιο της Κρίσεως «έπεινασα γάρ, και έδώκατέ μοι φαγείν, έδίψησα, και έποτίσατέ με, ξένος ήμην, και συνηγάγετέ με, γυμνός, και περιεβάλετέ με, ήσθένησα, και έπεσκεψασθέ με, έν φυλακή ήμην, και ήλθετε πρός με» και στο τέλος « άμην λέγω ύμίν, έφ' όσον έποιήσατε ένι τούτων τών άδελφών μου τών έλαχίστων, έμοι έποιήσατε». Με τα λόγια αυτά περικλείει κάθε είδος ελεημοσύνης και δείχνει ότι τα κάνει όχι μόνο στον αδελφό αλλά τον ίδιο το Χριστό. Μπορεί κανείς δηλαδή να μιλάει περί αγάπης για το Χριστό και το πλησίον του αλλά το αποτέλεσμα μετράει. Αυτό εκφράζεται πολύ καλά από τον Αδελφόθεο Ιάκωβο στην επιστολή στο πρώτο κεφάλαιο 15-16 «έάν δέ άδελφός ή άδελφή γυμνοί ύπάρχωσι και λειπόμενοι ώσι τής έφημέρου τροφής, είπη δέ τις αύτοίς έξ ύμών, ύπάγετε έν είρήνη, θερμαίνεσθε και χορτάξεσθε, μή δώτε δέ αύτοίς τά έπιτήδεια του σώματος, τί τώ όφελος;». Η ελεημοσύνη μόνο τότε έχει αξία, όταν είναι εμπρακτη εκδήλωση αγάπης. Όταν δεν γίνεται από αγάπη αλλά από κατώτερα συναισθήματα (πχ οίκτο) δεν είναι τίποτα, γιατί δεν μπορούμε να πούμε ότι ελεούμε το Χριστό από οίκτο. Χαρακτηριστικά αναφέρει ο Παύλος στην προς Κορινθίους επιστολή του στο 13ο κεφάλαιο που είναι ο ύμνος της αγάπης: «Και εάν φωμίσω πάντα τα υπάρχοντα μου, και εάν παραδώ το σώμα μου ίνα καυθήσομαι, αγάπην δε μη έχω, ουδέν ωφελούμαι». Η ελεημοσύνη πρέπει να γίνεται λοιπόν μόνο από αγάπη. Ελεημοσύνη που ταπεινώνει τον ελεούμενο ή ζητά ευγνωμοσύνη δεν είναι αποδεκτή από το Χριστό, γιατί αν ζητάμε από τον ελεούμενο ευγνωμοσύνη είναι σαν να ζητάμε από τον ίδιο το Χριστό.

Κάθε μακαρισμός έχει την αμοιβή του. Ο ελεήμων θα ελεηθεί. Δηλαδή, θα δώσει ελεημοσύνη στο πλησίον αλλά θα λάβει ελεημοσύνη από το Θεό. Λέει και ο Χρυσόστομος η αμοιβή είναι ίση με την ελεημοσύνη. Όμως είναι πολύ μεγαλύτερη, γιατί αυτός που ελεεί τον ελεήμονα είναι ο ίδιος ο Θεός και μπορεί να καλύψει όλες τις ανάγκες μας και θα ξεπερνούσε όλες τις ανάγκες μας εάν αυτό δεν μας ζημίωνε είτε προσωπικά είτε και οικογενειακά. Βέβαια πως μπορεί να ζημιώσει ο Θεός κάποιον ο οποίος κάνει ελεημοσύνες, έναν Άγιο, έναν ασκητή κλπ; Απόσπασμα από το Γεροντικό το οποίο έχει ο γράψει ο Παλλάδιος από διήγηση του Δανιήλ. Ο ΑΒΒΑΣ ΔΑΝΙΗΛ ο Πρεσβύτερος της σκήτης, πολύ γέρος πια, διηγείτο στους Αδελφούς διάφορα ανέκδοτα από τη ζωή του. Κάποτε τους είπε κι' αυτήν εδώ την διδακτική ιστορία.:

«Όταν πολύ νέος κι' άπειρος πρωτοβγήκα στην έρημο για να σώσω την ψυχή μου, έμεινα σε μια καλύβα μοναχική στην άνω Θηβαίδα. Μια φορά το μήνα κατέβαινα στο πιο κοντινό κεφαλοχώρι για να πουλώ το εργόχειρο μου και να προμηθεύομαι το ψωμάκι μου.

Στα χέρσα χωράφια, πολύ έξω από το χωριό, είχε στήσει την καλύβα του κι ένας λατόμος. Ζούσε ολομόναχος, αφοσιωμένος στη δουλειά του. Ο Ευλόγιος, έτσι τον έλεγαν, παρ' όλη την φτώχεια του, - ένα ευτελέστατο ημερομίσθιο έπαιρνε από την κοπιαστική του εργασία, - ήταν ελεήμων και φιλόξενος. Κάθε βράδυ, όταν σχολούσε, κατέβαινε στο χωριό, αγόραζε λίγα τρόφιμα κι' υστέρη πήγαινε στο δημόσιο δρόμο. Στεκόταν και περίμενε να δει ποιος ξένος διαβάτης και μάλιστα φτωχός δεν είχε που να πάει, για να τον προσκαλέσει στο φτωχικό του να τον φιλοξενήσει. Έπρεπε απαραίτητως να πλύνει τα πόδια του ξένου του, να του στρώσει τραπέζι και να του παραχώρησει το στρώμα του. Ο ίδιος τότε έπεφτε σ' ένα σωρό άχυρα που φύλαγε γι' αυτή τη δουλειά στο καλύβι του. Έτρωγε μόνο το βράδυ ό,τι είχε περισσεύσει από τον ξένο. Αν του έμενε κανένα κομμάτι ψωμί το φύλαγε στο ταγάρι του για να ταΐσει την άλλη μέρα τ' αδέσποτα σκυλιά που είχαν και τα εργόχειρα τους. Αυτούς τους δεχόταν με ξεχωριστή αγάπη. Ένοιωθε τόση ικανοποίηση, όταν τους πρόσφερε τίς περιποιήσεις του, που θα έλεγε κανείς πώς στα πρόσωπα των έβλεπε τον ίδιο τον Χριστό.

Έτυχε να φιλοξενηθώ κι εγώ πολλές φορές στην καλύβα του Ευλογίου. Θαύμαζα την καλοσύνη και την ταπεινότητα του κι' έλεγα στον εαυτό μου: "Αν ο Ευλόγιος ήταν πλούσιος; θα έκανε πολλά καλά στον κόσμο, αφού τώρα, με τόση φτώχεια, είναι τόσο γενναιοδωρος. Και σαν άπειρος που ήμουν, αποφάσισα να ζητήσω μ' επιμονή από τον Θεό τη χάρη να δώσει πλούτη στον αγαθό λατόμο. Έμεινα νηστικός τρεις συνεχείς εβδομάδες και στο διάστημα αυτό έκανα θερμή προσευχή για τον Ευλόγιο. Ύστερα, εξαντλημένος εντελώς από την αστιτιά, έπεσα σχεδόν χωρίς πνοή στην ψάθα μου και βυθίστηκα σ' ένα λήθαργο. Τότε ένοιωσα να με πλησιάζει ένας νέος ιεροπρεπής και να με ρωτά με συμπάθεια, γιατί ήμουν τόσο εξαντλημένος.

- Έταξα στο Θεό, αποκρίθηκα, να μη βάλω τροφή στο στόμα μου, έως ότου δεχθεί την προσευχή μου και δώσει στον Ευλόγιο πολλά αγαθά, να κάνει ελεημοσύνες.
- Δεν είναι σωστό αυτό που ζητάς, γιατί θα του βλάψει την ψυχή, είπε εκείνος. Όπως βρίσκεται τώρα είναι πολύ καλά.
- Όχι, αντιλόγησα εγώ. Αν απόκτηση πολλά, θα δίνει και πολλά.
- Δίνεις εγγύηση για την ψυχή του;
- Ναι, Κύριε, φώναξα τότε. Ευλόγησε τ' αγαθά του κι' από τα χέρια μου ν' απαίτησης την ψυχή του.

Είχα ξεστομίσει λόγο βαρύ. Μου φάνηκε ξαφνικά πώς βρέθηκα στα Ιεροσόλυμα, στο ναό τής Αναστάσεως, και είδα τον ίδιο ιεροπρεπή νέο καθισμένο επάνω στην πλάκα του Αγίου Τάφου. Δεξιά του στεκόταν ο Ευλόγιος. Ήταν κι' άλλοι πολλοί λαμπροφορεμένοι γύρω.

-Αυτός είναι που εγγυήθηκε για τον Ευλόγιο; Τους είπε ο ό νέος δείχνοντας με.

- Ναι, Κύριε, είπαν εκείνοι κλίνοντας με σεβασμό την κεφαλή.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M14

M14 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 5^{ου})

- Επανάλαβε του πώς θ' απαιτήσω οπωσδήποτε την εγγύηση.
- Ναι, Κύριε, πρόλαβα ν' απαντήσω εγώ, μόνο κάνε αυτό που σου ζητώ.
Είδα τότε να πέφτουν σαν βροχή χρυσά νομίσματα στον κόλπο του Ευλογίου. Όσο πιο πολλά έπεφταν, τόσο δεχόταν εκείνος. Κατάλαβα πώς έγινε δεκτή η δέησίς μου κι από την χαρά μου ξύπνησα δοξάζοντας το Θεό.
Ανίδεος ο λατόμος από το δικό μου ενδιαφέρον για εκείνον, πήγε μια μέρα, όπως συνήθιζε, πριν ακόμη φέξει, στη δουλειά του. Πήρε στα χέρια την αξίνα να χτυπήσει μια πέτρα. Άκουσε υπόκωφο κρότο. Έδωσε δεύτερο χτύπημα. Η πέτρα υποχώρησε κι' ανοίχτηκε μπροστά του μια βαθιά τρύπα, γεμάτη ως επάνω χρυσά νομίσματα. Ο φτωχός λατόμος σάστισε. Τόσο χρυσάφι δεν είχε ούτε στ' όνειρα του ιδεί. Τί έπρεπε να κάνει; Έριξε μια ματιά ολόγυρα. Δε φαινόταν κανείς. Ήταν ολομόναχος. Σκέπασε προσεκτικά το θησαυρό κι' έπεσε σε μεγάλη συλλογή.
-Αν κρατήσω τόσο χρυσάφι, έλεγε στον εαυτό του, και εξακολουθήσω να μένω εδώ θα με υποψιαστούν οι άνθρωποι πώς το έκλεψα. Θα το μάθη ο Έπαρχος και χωρίς αμφιβολία θα με φυλακίσει. Έτσι κινδυνεύω να χάσω και το θησαυρό και την ελευθερία μου. Πρέπει να φύγω μακριά, σε ξένο τόπο, πού να είμαι άγνωστος.
Αφού πήρε την απόφαση, έφερε σακιά από την καλύβα του, νοίκιασε κι' ένα ζώο με την πρόφαση πώς θέλει να μεταφέρει πέτρα. Κατέβηκε στον ποταμό, ναύλωσε πλοίο κι' έφυγε για την Κωνσταντινούπολη.
Την εποχή εκείνη βασίλευε ακόμη ο Ιουστίνος ο γέρων.
Ο Ευλόγιος αγόρασε ένα αρχοντικό που μέχρι σήμερα ακόμη το λένε του Αιγυπτίου. Πήρε δούλους. Φόρεσε πολυτελέστατα φορέματα. Και με το χρυσάφι του απόκτησε αξιώματα. Έτσι μέσα σε λίγο καιρό έγινε αυλικός κι ονομάστηκε Άρχων.
Στο διάστημα αυτό οι Ερημίται κι οι φτωχοί διαβάται στην Αίγυπτο έχασαν τόσο απρόοπτα το συμπαθή λατόμο και τη φιλοξενία του, πού απορούσαν. Κανείς δεν ήξερε τί είχε απογίνει.

Πέρασαν δυο χρόνια από τότε. Εγώ που στο μεταξύ είχα βρει κάποιον διακονιτή να δίνει το εργόχειρό μου δεν έτυχε να κατέβω στην πολιτεία. Έτσι δεν είχα ιδέα από όσα συνέβησαν στον Ευλόγιο. Μια νύχτα όμως είδα στο όνειρό μου ότι βρέθηκα πάλι στο ναό της Αναστάσεως. Ο λαμπροφορεμένος νεανίας καθόταν όπως πριν πάνω στην πλάκα του Παναγίου Τάφου. Μόλις τον αντίκρισα εγώ έφερα για πρώτη φορά από τότε στο νου μου το λατόμο. Τι να έχει γίνει άραγε άρχισα να διερωτώμαι. Δεν πρόλαβα να τελειώσω καλά καλά τη σκέψη μου και είδα να καταφτάνει ένας άγιος αράρης που έσερνε με μανία πίσω του τον Ευλόγιο. Αλίμονο σε εμένα τον αμαρτωλό φώναξα τρομαγμένος καθώς αναλογίστηκα την εγγύηση που τόσο ασυλλόγιστα είχα

δώσει. Έχασα την ψυχή μου. Μόλις ξημέρωσε κατέβηκα στην πόλη με πρόφαση να πουλήσω τα πανέρια μου, στην πραγματικότητα όμως για να συναντήσω όπως τουλάχιστον ήλπιζα το λατόμο. Βράδιασε και εγώ γύριζα άσκοπα πάνω κάτω στο δημόσιο δρόμο εκεί που περίμενε άλλοτε να βρει ξένους ο Ευλόγιος. Μα δεν φαινόταν κανείς να με προσκαλέσει για να με φιλοξενήσει. Τέλος αποφάσισα να πάω μόνος μου στην καλύβα αυτή που άλλοτε την έβρισκα πάντοτε ανοιχτή. Ήρθε και μου άνοιξε μια ηλικιωμένη γυναίκα, ζήτησα φιλοξενία, με πέρασε μέσα απρόθυμα, καθώς μου ετοίμαζε κάτι να φάω, άρχισε να με παρατηρεί.

- Είσαι νέος ακόμα και δεν κάνεις καλά να κατεβαίνεις να βραδιάζεις στις πολιτείες. Ο κόσμος στήνει παγίδες για τους νέους και για τους καλόγηρους πιο πολλές.

-Τι θέλεις να κάνω κυρούλα που έχω ανάγκη να πουλάω πανέρια για να αγοράζω ψωμάκι;

- Αν είναι ανάγκη καθώς λέγεις τουλάχιστον μην ξενυχτάς έξω από την καλύβα σου.

- Δεν υπάρχει στα μέρη σου κανένας θεοσεβούμενος άνθρωπος που να φιλοξενεί ερημίτες;

Ρώτησα με τρόπο για να πάρω τις πληροφορίες που ήθελα. Υπήρχε κάποτε είπε η κυρούλα και στέναξε. Έμενε μάλιστα σε αυτή εδώ την καλύβα. Ήταν ένας καλός άνθρωπος που φρόντιζε πολύ τους ξένους και μάλιστα τους γέροντες. Ο Θεός που είδε τις καλοσύνες του ευλόγησε τα υπάρχοντά του και έγινε τρανός άρχοντας σήμερα στη βασιλεύουσα. Τι μου λες, είπα με έκπληξη προσπαθώντας να κρύψω την ταραχή μου. Έτσι ακούω Αββά μου απάντησε. Εσύ άθλιε είσαι υπεύθυνος για όλα τούτα τα κακά έλεγα και ξανάλεγα στριφογυρίζοντας άπνοος όλη νύχτα εκεί που μου έβαλε να πλαγιάσω η κυρούλα. “Θυμήσου την εγγύηση”. Την άλλη μέρα πήγε στην Κωνσταντινούπολη, δεν τον δέχτηκε ο Ευλόγιος, τον έδειραν οι υπηρέτες και αφού δεν μπόρεσε να τον συναντήσει τον περιμενε έξω την ώρα που θα βγαίνει και του λέει: Άρχοντά μου είναι ανάγκη να σου πω δυο λόγια. Θα με πέρασε για ζητιάνο γιατί δεν καταδέχτηκε να μου ρίξει ούτε μια ματιά ενώ οι δούλοι του με έδιωξαν με το χειρότερο τρόπο. Δεν έχασα την υπομονή μου, πήγα και την άλλη μέρα, δύο ολόκληρες εβδομάδες περίμενα από το πρωί μέχρι το βράδυ νηστικός έξω από την κατοικία του Ευλογίου. Ο υπερήφανος άρχοντας δε μου έδινε σημασία. Οι σκληροί υπηρέτες με απομάκρυναν με τη βία. Όταν προσπάθησα ο ταλαίπωρος να του μιλήσω άλλη μια φορά φωνάζοντας τον με το όνομά του για να καταλάβει πως είμαι παλιός γνώριμος τόσο πολύ οργίστηκε που ένας από τους θυρωρούς του με άφησε σχεδόν αναίσθητο στο δρόμο από το ξύλο. Ας γυρίσω πίσω στον τόπο μου είπα απελπισμένος όταν συνήλθα και ο Θεός αν θέλει ας σώσει τον Ευλόγιο.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΣΕΛΙΔΟ M15

M15 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 5^{ου} - 6^{ος})

Έγινε πάλι ένα όραμα, κατέβηκα στο λιμάνι, πήγα στην Αλεξάνδρεια και τραυματισμένος ακόμα από τα χτυπήματα του θυρωρού και υπερβολικά θλιμμένος στην ψυχή έπεσα σε ύπνο βαθύ. Και πάλι ονειρεύτηκα πως βρέθηκα στην Αγία Πόλη στον τάφο του Χριστού. Και πάλι ο γνώριμος νεανίας καθόταν στο ίδιο μέρος. Τώρα όμως ήταν απειλητικός, με κοίταξε με βλέμμα βλοσυρό, από την κορυφή ως τα νύχια και μου είπε με φωνή αυστηρή που με έκανε σύγκορμο να τρέμω: «Γιατί φεύγεις; Δεν θα πληρώσεις την εγγύηση;» Από το φόβο μου δεν έβγαζα μιλιά. Τότε πρόσταξε δύο αξιωματούχους που παραστέκονταν να με συλλάβουν. Εκείνοι με έπιασαν, με έδεσαν πισθάγκωνα και με κρέμασαν με το κεφάλι κάτω. «Μάθε να μη δίνεις εγγύηση υπέρ της δύναμής σου και να μην αντιλέγεις στο Θεό» τους άκουσα να λένε. Ήμουν βέβαιος πια πως έφτασε το τέλος μου. Ξαφνικά άκουσα φωνή χαρούμενη «Έρχεται η βασίλισσα!» και φάνηκε η Κυρία του ουρανού και της γης με αφάνταστη μεγαλοπρέπεια. «Δέσποινα του κόσμου» βρήκα τη δύναμη να φωνάξω στην απελπισία μου «ελέησε με τον αμαρτωλό και σώσε με». Έριξε προς το μέρος μου το φιλόανθρωπο βλέμμα της.

- Τι ζητείς;
- Τιμωρούμαι για την εγγύηση του Ευλογίου Δέσποινα.
- Θα μεσιτεύσω για εσέ,

είπε με συμπάθεια. Την είδα να προχωρεί και να γονατίζει μπροστά στο νεανία με τα χέρια ψηλά σε σχήμα ικεσίας. Δεν άκουσα τους λόγους, μόνο τη διαταγή που έδωσε εκείνος, να με ελευθερώσουν παρ ευθύς. Πήγαινε, μου είπε, και περίμενε να δεις πως θα επαναφέρω τον Ευλόγιο στην πρώτη του κατάσταση, εσύ όμως μην τολμήσεις να επαναλάβεις άλλη φορά άλλη τέτοια άσχημη πράξη.

Ξύπνησα ανακουφισμένος μου φαινόταν πως είχε φύγει από πάνω μου ασήκωτο φορτίο. Ευχαριστούσα με ευγνωμοσύνη τον Κύριο και την Αγία Μητέρα του. Ύστερα από λίγες μέρες επέστρεψα στο κελί μου, στην Κωνσταντινούπολη όμως συνέβησαν αυτά τα αναπάντεχα γεγονότα. Ο γέρων Ιουστίνος απέθανε, και μερικοί μεταξύ των οποίων και ο Ευλόγιος συνωμότησαν εναντίον του νέου αυτοκράτορα. Η συνωμοσία πολύ γρήγορα ανακαλύφθηκε και οι ένοχοι συνελήφθησαν εκτός από τον Ευλόγιο και θανατώθηκαν. Αυτός πρόλαβε και μεταμφιεσμένος δραπέτευσε στην πατρίδα του την Αίγυπτο. Έτσι έσωσε μεν τη ζωή του αλλά επέστρεψε πάμπτωχος στο παλιό λατομείο.

Μια από εκείνες τις μέρες κατέβηκα κι εγώ στο χωριό για δουλειά. Καθώς γύριζα στην έρημο κατά τη δύση του ηλίου συνάντησα προς μεγάλη μου έκπληξη στο συνηθισμένο σταυροδρόμι το λατόμο να ψάχνει για ξένους. Μόλις με είδε με πλησίασε ταπεινά όπως τα παλιά καλά χρόνια και με

παρακάλεσε να καταδεχτώ να φιλοξενηθώ στο φτωχό του καλύβι. Τον ακολούθησα και έκλαιγα από συγκίνηση. «Πράγματι Κύριος πτωχίζει και πλουτίζει ταπεινεί και ανυψεί» μονολογούσα καθώς πήγαινα δοξάζοντας το Θεό και την προφήτιδα Άννα. Σαν φτάσαμε στο γνωστό μου καλύβι, μου έπλυνε τα πόδια και έστρωσε την τράπεζα. «Πώς περνάς Ευλόγιε;» τον ρώτησα όταν φάγαμε. «Κάνε προσευχή Αββά», μου απάντησε, «γιατί βρίσκομαι σε μεγάλη στεναχώρια. Μου λείπουν τόσα πολλά για να τα βγάλω πέρα στη ζωή», αναστέναξε βαθιά και έπεσε σε περισυλλογή. «Είθε να μην είχες αποκτήσει ποτέ σου εκείνα που σου αφείρεσαν τη γαλήνη της ψυχής σου» είπα εγώ. Με κοίταξε με αρκετή απορία αρκετή ώρα «Γιατί μιλάς έτσι Αββά; Μήπως έχω σκανδαλίσει ποτέ;». Εγώ τότε του διηγήθηκα όλες τις λεπτομέρειες και έτσι μετανόησε, εξομολογήθηκε και σώθηκε ο Ευλόγιος. »

Έτσι κλείνουμε το θέμα της ελεημοσύνης συμπεραίνοντας ότι δεν είναι τα πολλά λεφτά που κάνουν τους ελεήμονες.

6^{ος} Μακαρισμός

«μακάριοι οί καθαροί τῆ καρδιά, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται»

Ο Δαυίδ στον 50ο (Ν') ψαλμό του που τον λέμε κάθε μέρα και πολλές φορές στη Θεία Λειτουργία και υπάρχει σε όλες σχεδόν τις ακολουθίες, τον ψαλμό της μετανοίας όπου λέει εκεί, απελπισμένος βέβαια στην μετάνοια του αυτή «Καρδιαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί ὁ Θεός». Τι εννοεί εδώ ο Δαυίδ; Ότι μετά την αμαρτία η καρδιά του δεν ήταν καθαρή γι αυτό ζητά από το Θεό να του κτίσει καρδιά καθαρή. Γι αυτό ο μακαρισμός αυτός έχει σχέση με το Δαυίδ και με όλους εμάς όταν βρωμίζει η καρδιά μας.

Τι σημαίνει επίσης η λέξη καρδιά στη Γραφή; Τι είναι η καρδιά και πότε δεν είναι καθαρή; Η καρδιά του ανθρώπου μεταφορικά εννοείται ολόκληρος ο εσωτερικός άνθρωπος, όχι το ὄργανο που μεταφέρει το αίμα, ολόκληρη η ψυχή του με όλες τις δυνάμεις, το νοητικό (δηλαδή την εξυπνάδα του), το συναισθηματικό (όλα τα συναισθήματα, καλά και άσχημα) και το βουλευτικό (την απόφαση/θέληση να εκτελέσει ή όχι ὅσα το νοητικό ή το συναισθηματικό του υπαγορεύει). Νοητικό της ψυχής: Είναι η εξυπνάδα, η αντίληψη που έχουμε, η εφευρετικότητα, ο προγραμματισμός, η πρόβλεψη. Όλα αυτά δεν τα έχουν τα ζώα, είναι μέρος τη ψυχής του ανθρώπου. Συναισθηματικό: Είναι οι συγκινήσεις που έχουμε μέσα μας, τα συναισθήματα, η χαρά, η λύπη, η ζήλεια, ο φθόνος, η αγάπη, το μίσος κλπ. Βουλευτικό: Η θέληση ως εκτέλεση των αποφάσεων και τον παρορμήσεων μαζί με τα δύο άλλα μέρη της ψυχής για ενέργειες ή για αναστολές αναλόγως την ικανότητα του ελέγχου που έχει για τις συνέπειες.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M16

M16 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 6^{ου})

Η καρδιά είναι ακάθαρτη όταν δε βλέπει τα σφάλματά της όπως όταν το λαμπόγυαλο όταν μουτζουρωθεί δεν βλέπεις και μπορεί να σκοντάψεις. Έτσι όταν η καρδιά δεν είναι καθαρή μπορεί να σκοντάψουμε με παρόμοιο τρόπο. Ακολουθεί από τη Γραφή πώς ο Νάθαν έκανε το Δαυίδ να συνειδητοποιήσει ότι δεν είχε καθαρή καρδιά και δεν έβλεπε αυτά που έκανε. Πραγματικά δηλαδή, όταν έκανε και τη μοιχεία και το φόνο, εξακολουθούσε να ζει σαν να μη συνέβαινε τίποτα, δεν έβλεπε τι είχε κάνει. Αν ακόμα και ο Δαυίδ που ήταν προφήτης και βασιλιάς, ευλογημένος από το Θεό, δεν έβλεπε τι είχε κάνει τότε πολύ περισσότερο εμείς που είμαστε πολύ πιο κάτω από εκείνον. Πώς λοιπόν έκανε ο Κύριος τον Δαυίδ να το συνειδητοποιήσει; Στο Βιβλίο Βασιλειών Β αναφέρεται:

Και απέστειλε Κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφήτην πρὸς Δαυίδ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος, καὶ εἷς πέννης· καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα, καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἀλλ' ἡ ἀμνάς μία μικρά, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποίησατο καὶ ἐξέθρεψεν αὐτήν καὶ ἠδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιε καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδε καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ· καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος καὶ ἐποίησεν αὐτήν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Δαυίδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε Δαυίδ πρὸς Νάθαν· ζῆ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἐπταπλασίονα, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε εἰς βασιλεῖα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ εἰμι ἐρρυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαοὺλ καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· καὶ εἶ μικρὸν ἐστί, προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα. Τί ὅτι ἐφάυλισας τὸν λόγον Κυρίου τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν Ἀμμών.

Μετάφραση: ἔστειλε στο Δαβίδ τον 'προφήτη Νάθαν. Ο Νάθαν παρουσιάστηκε στο βασιλιά και του εἶπε: «Σε μια πόλη ζούσαν δυο ἄνθρωποι, ἕνας πλούσιος κι ἕνας φτωχός. Ο πλούσιος εἶχε πάρα πολλά πρόβατα και βόδια, ενώ ο φτωχός δεν εἶχε τίποτα, παρά μια μικρὴ ἀμνάδα, κι αὐτὴ την εἶχε αγοράσει. Την ἔτρεφε και τη μεγάλωνε στο σπῆτι του μαζί με τους γιους του. Από τη μπουκιά του ἔτρωγε η ἀμνάδα κι από το ποτήρι του ἔπινε και στην ἀγκαλιά του κοιμόταν, την εἶχε σαν κόρη του. Μια μέρα ἤρθε κάποιος να ἐπισκεφθεῖ τον πλούσιο. Ο πλούσιος ὁμως λυπήθηκε να πάρει από τα πρόβατά

του ή από τα βόδια του και να ετοιμάσει φαγητό στον επισκέπτη του, αλλά πήγε και πήρε την αμνάδα του φτωχού και την ετοίμασε να φάει ο ταξιδιώτης».

Ο Δαβίδ θύμωσε πάρα πολύ μ' εκείνο τον πλούσιο και είπε στο Νάθαν: «Μα τον αληθινό Θεό, ο άνθρωπος που το έκανε αυτό είναι ένοχος θανάτου! Κι επειδή φέρθηκε τόσο απάνθρωπα, θα πρέπει να αντικαταστήσει την αμνάδα με τέσσερις άλλες».

Τότε ο Νάθαν είπε στο Δαβίδ: «Εσύ είσαι αυτός ο άνθρωπος! Και να τι λέει ο Κύριος, ο Θεός του Ισραήλ: "Εγώ σε έχρισα βασιλιά του Ισραήλ κι εγώ σε έσωσα από την καταδίωξη του Σαούλ. Σου έδωσα στην κατοχή σου την οικογένεια του κυρίου σου, του Σαούλ, κι έβαλα τις γυναίκες του στην αγκαλιά σου, σου έδωσα απόλυτη εξουσία στο λαό τού Ισραήλ και του Ιούδα. Κι αν όλα αυτά σου φαίνονται λίγα, θα μπορούσα να σου δώσω ακόμα περισσότερα. Γιατί όμως συ κατεφρόνησες και καταξευτέλισες τον νόμον του Κυρίου, ώστε να διαπράξεις αυτό το κακόν ενώπιον των οφθαλμών του; Συ εφόνευσες τον Ουριάν τον Χετταίον με μάχαιραν και επήρες την γυναίκα του ως ιδικήν σου γυναίκα. Διότι συ έδωσες διαταγήν και ενήργησες εσκεμμένως να φονευθεί από την ρομφαίαν των Αμμωνιτών.»

Έτσι λοιπόν ξύπνησε το Δαυίδ και κατάλαβε τι είχε κάνει και γι αυτό παρακαλεί το Θεό, όχι να τον βοηθήσει να κάνει καθαρή την καρδιά του, αυτό είναι αδύνατο στον άνθρωπο, αλλά να του ξαναβάλει καρδιά καθαρή.

Ένα ακόμα παράδειγμα από τον Κοσμά τον Αιτωλό και τον Ιουλιανό τον Παραβάτη:

Θέλετε ν' ακούσετε και άλλο διά τον σταυρόν, πώς δεν ενεργεί, όταν είναι μολυσμένο το χέρι από αμαρτίας; Ήτο ένας άνθρωπος ονομαζόμενος Ιουλιανός αναγνώστης, όστις εσπούδασε γράμματα με τον Μέγαν Βασίλειον, ο οποίος ηθέλησε να γίνη βασιλεύς. Πηγαίνει λοιπόν και ευρίσκει έναν μάγον Εβραίον και του λέγει : είσαι καλός να με κάμης βασιλέα και να σε κάμω βεζύρη; Του λέγει ο μάγος : Αρνήσου τον Χριστόν, και εγώ να σε κάμω. Λέγει του ο Ιουλιανός : Τον αρνούμαι. Τότε κάμνει ένα γράμμα ο μάγος και του λέγει: Πάρε τούτο το χαρτί και πήγαινε εις ένα μνήμα ελληνικό και ρίψε το υψηλά και θα έλθουν δαίμονες · και ότι σου κάμνουν μη φοβηθής και να μη κάμης τον σταυρόν σου, διότι θα φύγουν. Επήγεν ο Ιουλιανός εις το μνήμα και ρίχνοντας το χαρτί ήλθαν οι δαίμονες. Αυτός φοβηθείς και κάμνοντας τον σταυρόν του έφυγον οι δαίμονες. Πηγαίνει ευθύς εις τον μάγον και του λέγει τα γενόμενα. Τότε του λέγει ο μάγος : Πήγαινε να σφάξης ένα παιδί και να μου φέρεις την καρδιά του. Επήγε και έσφαξε το παιδί και του έφερε την καρδιά. Τότε κράζει πάλιν τους δαίμονας ο μάγος. Αυτός πάλι από τον φόβον του έκαμε τον σταυρόν · αλλ' οι δαίμονες δεν εφοβήθησαν, διότι ήτο μολυσμένος από τον φόνο. Έτσι έκαμε το θέλημά του και εβασίλευσε δύο χρόνους και επήγεν εις την κόλασιν να καίεται πάντοτε.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M17

M17 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 6^{ου})

Τέλος, ένα ακόμα παράδειγμα:

Κάποτε ήταν ένας ζητιάνος πολύ φτωχός που καθόταν σε μια γωνιά του δρόμου και τον ελεούσαν, δεκάρες πεντάρες, και ψωμοζούσε. Κάποια μέρα κάποιος πολύ ευπρεπής κύριος τον λυπήθηκε και του έδωσε έξι χρυσές λίρες. Ο ζητιάνος θαμπώθηκε, πρώτη φορά έβλεπε τέτοια πράγματα, ενθουσιάστηκε και τα μάζεψε να φύγει λέγοντας χίλια ευχαριστώ στον Κύριο. Αλλά δεν είχε καθαρή καρδιά και σε λίγο ο διάβολος του έβαλε στη σκέψη το εξής: «Αυτός για να μπορεί να δίνει σε ζητιάνο έξι χρυσές λίρες, φαντάσου πόσες θα έχει πάνω του. Αν εγώ του τα πάρω έχω λύσει το πρόβλημα μου.» Έτρεξε πίσω του, ανυποψίαστος ο κύριος, τον χτυπάει το κεφάλι, τον σκότωσε τελικά, του παίρνει το πορτοφόλι, το ανοίγει και από μέσα πέφτει μία λίρα.

Αυτό βέβαια μεταφορικά είναι ο Θεός που μας έδωσε 6 μέρες την εβδομάδα, όσες και οι χρυσές λίρες για να κάνουμε όλα μας τα βιοτικά και κράτησε μια μέρα, την Κυριακή, κι εμείς σκοτώνουμε το Θεό και του κλέβουμε και αυτή τη μια μέρα και τη χρησιμοποιούμε για τα δικά μας. (Φυσικά εξαιρούνται όσοι έχουν διακονήματα την Κυριακή).

Αν το δούμε με εικόνα, η καρδιά του ανθρώπου, δηλαδή ολόκληρος ο εσωτερικός του άνθρωπος, όταν φύγει μένει το λείψανο, η σωρός το οποίο είναι μόνο ύλη. Η καρδιά του ανθρώπου μπορεί να παρασταθεί σαν ένα μωσαϊκό, φρεσκοπλυμένο μετά το βάπτισμα και καθαρό στο οποίο έρχεται και επαναπαύεται ο Χριστός. Εάν ο άνθρωπος δεν προσέξει σε κάποιο ψηφί έρχεται και κάθετα ένας διάβολος, το δαιμόνιο της φιλαργυρίας, της πορνείας, το φθόνου, της κλοπής κλπ και σιγά σιγά εκτοπίζουν το Χριστό από το μωσαϊκό γιατί δεν είναι δυνατόν να συγκατοικεί με τα δαιμόνια μέσα στην ψυχή. Έτσι βρωμίζεται το μωσαϊκό που ήταν πλυμένο με το βάπτισμα και δεν είναι καθαρή η καρδιά.

Με βάση την εικόνα του μωσαϊκού, θα αναλύσουμε τα παραπάνω παραδείγματα.

Ξεκινώντας με το Δαυίδ, δεν ήταν καθαρή η καρδιά του, ο ίδιος το ομολόγησε. Πού είχε όμως βρωμιστεί η καρδιά του; Ήταν το νοητικό του, στο μυαλό του Δαυίδ, που ήταν πελώριο αλλά βρώμικο. Η κρίση και η πρόβλεψη των συνεπειών του ήταν βρώμικη, δεν ήταν στη θέση να τα ξεκαθαρίσει. Ήταν ακάθαρτη, κινήθηκε τυφλά, όπως ένα αυτοκίνητο που αν λασπωθούν οι προβολείς τη νύχτα κινείται τυφλά και πέφτει στο γκρεμό. Είναι πολύ βαρύ γιατί ήταν εκλεκτός του Θεού, έγραψε τους ψαλμούς, είχε γράψει ψαλμούς και πριν από την αμαρτία, και παραμένουν στους αιώνες.

Συνεχίζοντας με τον Ιουλιανό, τι ήταν ακάθαρτο στην καρδιά του; Εδώ ακάθαρτο ήταν το συναισθηματικό μέρος, με τον ακραίο εγωισμό και την αρχομανία που είχε, τη φιλοδοξία που τον ώθησε να κάνει τόσα, ακόμα και το φόνο του μικρού παιδιού για να γίνει αυτοκράτορας.

Τέλος στο ζητιάνο, ακάθαρτο ήταν πάλι το συναισθηματικό, η πλεονεξία του δηλαδή. Είχε ακάθαρτη τη συναισθηματική περιοχή της πλεονεξίας, ήθελε πολλά, δεν του έφταναν οι έξι χρυσές λίρες, και αυτό το παθαίνουμε όλοι μας, στο θέμα της πλεονεξίας λίγο ή πολύ έχει βρωμιστεί η καρδιά. Μπορεί να μην είναι πολύ βρώμικη αλλά λίγο είναι και πρέπει να το προσέξουμε αυτό διότι όπως φερόμαστε, σχεδόν σαν ειδωλολάτρες (η πλεονεξία είναι ειδωλολατρία), μπορούμε να φτάσουμε εκεί που έφτασε ο ζητιάνος και ακόμα παραπέρα. Θέλει λοιπόν πάρα πολύ προσοχή. Γι' αυτό και σήμερα είναι πολύ διαδεδομένο το φαινόμενο του νεοπαγανισμού. Γιατί προχωρεί η νεοειδωλολατρία; Όπως ξέρετε, η ειδωλολατρία είχε αποτροπιαστεί. Σήμερα έχουμε αναβίωση, ακόμα και του δωδεκαθέου του Ολύμπου. Πώς πάμε προς τα εκεί ενώ ακόμα και οι αρχαίοι δεν τα ήθελαν. Δηλαδή, όταν λέμε ειδωλολατρία των αρχαίων, είναι η ειδωλολατρία που βάζει στην άκρη και τον Πλάτωνα και το Σωκράτη και όλους αυτούς που δεν ήταν ειδωλολάτρες. Εμείς τότε γιατί φτάνουμε εκεί; Γιατί έχει κορυφωθεί η πλεονεξία.

Για την ακάθαρτη καρδιά μόνο τα καθαριστικά του πνεύματος έχουν αποτέλεσμα. Ο Απόστολος Παύλος αναφέρει πώς καθαρίζεται η καρδιά: «Ο δε καρπός του Πνεύματος εστίν αγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία χρηστότης, αγαθωσύνη, πίστις, πραότης, εγκράτεια» (Γαλ. 5,22). Με αυτά καθαρίζει το Πνεύμα την καρδιά του ανθρώπου αλλά βάση για να ξεκινήσει το Πνεύμα με όλα αυτά είναι η ταπεινοφροσύνη. Όπως προσέξατε η ταπεινοφροσύνη δεν συμπεριλαμβάνεται μέσα στους καρπούς του Πνεύματος, είναι η πόρτα που θα ανοίξει ο άνθρωπος. Αν δεν ταπεινωθεί, το Πνεύμα δεν μπορεί να του δώσει όλους αυτούς τους καρπούς. Όσοι λοιπόν θέλουμε να καθαρίσουμε την καρδιά μας ξεκινάμε από την ταπείνωση και όσοι έτσι καθαρίζουν την καρδιά τους αυτοί θα δουν το Θεό πρώτοι. Η ταπείνωση είναι το κλειδί για να έχουμε καθαρή καρδιά.

Απόσπασμα από το Γεροντικό:

Ένας νέος ευσεβής πήγε να συμβουλευθεί τον Όσιο Μακάριο, πώς ν' αποκτήσει ταπεινοφροσύνη.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M18

M18 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 6^{ου} – 7^{ος})

-Ν' αποφεύγεις τον ανθρώπινο έπαινο, του είπε ο Γέροντας, και ν' αγαπάς την καταφρόνια.

- Δύσκολο πράγμα, έκανε ο νέος, πολύ δύσκολο.

- Άκουσε, παλικάρι μου, του είπε τότε ο σοφός Γέροντας, εδώ πιο κάτω είναι το κοιμητήρι. Πετάξου μια στιγμή έως εκεί, και, μ' όσες πέτρες βρεις, πετροβόλησε τα μνήματα. Πες κι όσες βρисиές θέλεις στους νεκρούς.

Ο νέος έκανε όπως του είπε ο Αββάς κι όταν γύρισε πίσω στην καλύβα, τον ρώτησε εκείνος τι του αποκρίθηκαν οι πεθαμένοι.

- Τίποτε, είπε ο νέος.

- Κάνε τον κόπο άλλη μια φορά να πας να τους επαινέσεις.

- Ξαναπήγε το παλικάρι κι άρχισε με τα πιο κολακευτικά λόγια να εγκωμιάζει τους νεκρούς.

- Τι σου είπαν τώρα, τον ρώτησε ο Γέροντας, σαν γύρισε.

- Τίποτε.

- Κάνε κι εσύ το ίδιο για ν' αποκτήσεις ταπεινοσύνη, τον συμβούλεψε ο Όσιος. Γίνου νεκρός τόσο για την τιμή, όσο και για την καταφρόνια των ανθρώπων.

Αυτό είναι το κλειδί της ταπεινώσεως: ούτε να μας στεναχωρούν όσοι λένε ταπεινωτικά για εμάς ούτε και αν μας ενθουσιάζει όταν μας επαινούν. Αυτό όταν το κάνεις πράξη έχεις την ταπείνωση και ξεκινά το πνεύμα να καθαρίζει την καρδιά.

7^{ος} Μακαρισμός

«Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται.» Μακάριοι οι ειρηνοποιοί γιατί αυτοί θα κληθούν γιοί του Θεού.

Ειρηνοποιός είναι εκείνος που επαναφέρει την ειρήνη μεταξύ των αντιμαχομένων προσώπων, ή ομάδων ή παρατάξεων ή και εθνών. Τώρα τι λέγεται ειρήνη. Ειρήνη λέγεται η αρμονία, η γαλήνη και η ηρεμία, ο συμβιβασμός και η συμφωνία μεταξύ των αντιμαχομένων. Όταν κάποιοι αντιμάχονται, αυτός που θα επιφέρει γαλήνη ηρεμία, συμφωνία αυτός λέγεται ειρηνοποιός.

Ο Χριστός ως τέλειος άνθρωπος είναι ειρηνοποιός, διότι είναι και Θεός. Οι ειρηνοποιοί λέει ο Κύριος θα κληθούν υιοί Θεού. Ο μόνος όμως φυσικός υιός Θεού είναι ο Χριστός, ενώ οι χριστιανοί είναι κατά χάριν υιοί Θεού. Άρα ο μακαρισμός αυτός του Χριστού αναφέρεται πρώτα στο εαυτό του. Είναι

ειρηνοποιός και έκανε το εξής ξεκαθάρισμα για το τι είναι η ειρήνη που δίνει. Η ειρήνη δεν είναι πάντα αυτό που εννοούν οι άνθρωποι. Στο κατά Ιωάννη ΙΔ 27 είπε: «**Ειρήνη την εμήν δίδωμι υμίν. Ου καθώς ο κόσμος δίδωσι εγώ δίδωμι υμίν**». Μ' άλλα λόγια ξεκαθάρισε ότι άλλη είναι η ειρήνη που δίνω Εγώ και επικρατεί στην Εκκλησία μου και άλλη η ειρήνη που επιδιώκει και αν καταφέρει να επιτύχει ο κόσμος. Από αυτό το ξεκαθάρισμα γίνεται ένας κάθετος διαχωρισμός μεταξύ της ειρήνης του κόσμου, του μακράν του Χριστού κόσμου και της ειρήνης του Χριστού.

Τώρα ας ρίξουμε μια ματιά στην ειρήνη του κόσμου. Ειρήνη ήταν η λαχτάρα των ανθρώπων, από τότε που άρχισε ο πρώτος πόλεμος, από τότε που ο Κάιν σκότωσε τον αδερφό του. Από τότε άρχισε ο πόλεμος μεταξύ των ανθρώπων και οι άνθρωποι βλέποντας τα κακά από αυτό, άρχισαν να νοσταλγούν την ειρήνη. Η ειρήνη που ποθεί ο κόσμος είναι ποτισμένη με εγωισμό και φιλαυτία και προσλαμβάνει πολλές μορφές. Πολλές φορές εμφανίζεται ως φθόνος και αντιζηλία ή ως ψέμα και αδικία. Δηλαδή οι άνθρωποι πιστεύουν ότι έχουν ειρήνη αλλά αυτή είναι ψεύτικη. Υπάρχει μια ειρήνη που στηρίζεται στην αδικία. Έχουμε πολλά παραδείγματα από ειρήνη που επιβάλλεται σε λαούς όπως στο παρελθόν στη Σερβία και τώρα σε πολλά μέρη της γης. Η ειρήνη που υπάρχει σήμερα στον πλανήτη, είναι ειρήνη της αδικίας. Δεν υπάρχει σήμερα δίκαια ειρήνη.

Η ειρήνη για την οποία μιλάει ο κόσμος είναι άνευ όρων συνθηκολόγηση κάθε καλού τίμιου και μεγάλου και η επικράτηση της μικρότητας, της μετριότητας και της χλιαρότητας. Είναι η εξάλειψη της προσωπικότητας των ατόμων και των λαών. Είναι ένα μίγμα συμβιβασμών και υπολογισμών, υποκρισίας, η αδιαφορία για την αλήθεια, η προδοσία κάθε ιερού και οσίου. Ο πόλεμος είναι κάτι το φοβερό, αποτέλεσμα της πτώσης του ανθρώπου. Και κανείς δεν πρόκειται να τον εξυμνήσει. Όμως η ειρήνη που παζαρεύει ο σύγχρονος κόσμος είναι κάτι απείρως φοβερότερο από τον πόλεμο.

Ο πυρετός είναι κάτι πολύ δυσάρεστο, δείχνει όμως την αντίδραση του οργανισμού. Οι γιατροί λένε ότι ο πυρετός από αυτή την πλευρά είναι ευεργετικός επειδή δείχνει ότι κάτι συμβαίνει. Η ειρήνη που θέλουν να φέρουν, με τον αντίχριστο τελικά ή με την νέα εποχή, με τη νέα τάξη πραγμάτων δεν είναι αυτή που προέρχεται από την κατανίκηση του κακού αλλά εκείνη που προέρχεται από την ήττα, είναι η απραξία του πτώματος. Μέσα σε ένα νεκροταφείο επικρατεί απόλυτη ειρήνη, γιατί όλα τα πτώματα δεν έχουν καμιά δραστηριότητα. Τέτοια ειρήνη θέλει να φέρει ο αντίχριστος και η νέα τάξη πραγμάτων εδώ στη γη, κα εν πολλοίς το πετυχαίνει μεμονωμένα.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M19

M19 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 7^{ου})

Στο βάθος αυτό που επιδιώκουν οι άνθρωποι δεν είναι μόνο η ειρήνη των όπλων αλλά η ειρήνη της συνειδήσεως. Θέλουν να ειρηνεύσει το καλό με το κακό, αυτό επιδιώκει ο αντίχριστος. Να ειρηνεύσει η δικαιοσύνη με την αδικία, η αρετή με την κακία, η αλήθεια με το ψέμα, για να μπορέσουν να ειρηνεύσουν κι αυτοί με τη συνειδήσή τους.

Οι άνθρωποι πολλές φορές προσπάθησαν να αποκτήσουν την ειρήνη με δικούς τους τρόπους αλλά χωρίς το Χριστό, για να ειρηνεύσει ο κόσμος και να προοδεύσει. Πρώτα στην Αρχαία Ελλάδα έκαναν τις Αμφικτιονίες. Επιχείρησαν τη δημιουργία μόνιμων οργανισμών για τη διατήρηση της ειρήνης. Στις αμφικτιονίες έπρεπε να συμφωνούν και να υπακούν όλοι. Ήταν καλές οι αμφικτιονίες για τους μικρούς αλλά οι ισχυροί δεν υπάκουαν, και επενέβαιναν διαρκώς. Επικράτησαν πολύ καιρό αλλά φυτοζωούσαν, μέχρι την επικράτηση των Ρωμαίων. Επέβαλαν τότε την Pax Romana. Η Ρωμαϊκή ειρήνη, όπως και η Pax Americana σήμερα, είναι η ειρήνη των όπλων, είναι η ειρήνη του τρόμου. Μετά τη Ρωμαϊκή ειρήνη ήρθε το Βυζάντιο, και μετά η Δύση με το Σχίσμα κατάφερε να κόψει την Ευρώπη στα δύο. Μετά την επικράτηση της οθωμανικής αυτοκρατορίας και πεντακόσια χρόνια μετά το σχίσμα ο Ερρίκος ο 4^{ος} για να αντιμετωπίσει τους πολέμους μεταξύ των κρατιδίων της δυτικής Ευρώπης έκανε ένα σχέδιο παγκόσμιας δημοκρατίας. Θα εξασφαλιζόταν παγκόσμια ειρήνη εάν τα κράτη υπάκουαν σε αυτό το σχέδιο. *Και αυτό καταλύθηκε από τη Γαλλική Επανάσταση.* Μετά την ήττα του Ναπολέοντα, επανήλθε το θέμα για παγκόσμια συνεννόηση από τη Ρωσία των Τσάρων, η οποία προσπάθησε να κάνει διεθνή κίνηση με δημιουργία οργανισμών για την ειρήνη. Όμως ήρθε η ρήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μετά το τρομακτικό αποτέλεσμα του πολέμου αυτού, έκαναν οι άνθρωποι την Κοινωνία των Εθνών, όπως συμφώνησαν στη συνθήκη των Βερσαλλιών. Βέβαια εκεί υπήκουαν μόνο τα μικρά κράτη, ενώ τα μεγάλα αυθαιρετούσαν. Η Ιταλία του Μουσολίνι προκλητικά επετέθη στην Αβησσυνία και μη μπορώντας να νικήσει, χρησιμοποίησε το χημικά όπλα της εποχής, κατακαίοντας τους Αβησσυνούς που χρησιμοποιούσαν τότε ως όπλα τόξα και βέλη. Η Κοινωνία των Εθνών, όχι πριν αλλά μετά από αυτό, καταδίκασε την Ιταλία το 1935 και μετά προκλητικά απέσυρε την ποινή το 1936. Έτσι προσπαθούσε *να στηριχθεί η ειρήνη του κόσμου.* Ήταν η ειρήνη τρόμου, η ειρήνη της υποκρισίας η ειρήνη των μασώνων. Η κοινωνία των εθνών ήταν έργο των μασώνων, των ανθρώπων που είχαν την ιδέα ότι είναι καλοί άνθρωποι, ότι κάνουν καλές πράξεις, οι οποίοι ανέλαβαν και έφτιαξαν αυτόν τον οργανισμό για να φέρουν την ειρήνη. Την ταφόπλακα στην Κοινωνία των Εθνών την έβαλε ο Β΄ παγκόσμιος

πόλεμος, ο οποίος έφερε μεγαλύτερες συμφορές. Μετά από αυτόν με την ίδια υποκρισία έφτιαξαν τον ΟΗΕ. Όλες οι προσπάθειες για την ειρήνη στον κόσμο τέλειωναν με ένα πόλεμο.

Η προσπάθεια να φτιάξει ο κόσμος την δική του ειρήνη απέτυχαν. Διότι έφτιαχνε την ειρήνη του τρόμου, την ειρήνη των όπλων που είναι το δίκιο του ισχυρότερου, που είναι η αδικία. Αυτή η ειρήνη έχει αναταράξεις, επαναστάσεις, αναρχικούς. Φαίνεται επιφανειακά να υπάρχει ειρήνη και από κάτω υπάρχει πόλεμος μυστικός, πόλεμος μέσα στις κοινωνίες, στις οικογένειες. Ακόμα και στις κοινωνίες που επιβάλουν την ειρήνη, όπως η Αμερική, οπλίζονται οι μικροί μαθητές και σκοτώνουν τους συμμαθητές τους στα σχολεία. Αυτή είναι η ειρήνη που ήθελε να επιβάλει η νέα τάξη πραγμάτων.

Η ειρήνη του Χριστού («ειρήνη την εμὴν») δεν υπήρχε στο κόσμο πριν έρθει ο Χριστός στη γη. Αυτή την ειρήνη η εκκλησία μας την επικαλείται επι εικοσιτετραώρου βάσεως κάθε μέρα και όλη μέρα σε όλες τις προσευχές, έχουμε επικλήσεις: *εν Ειρήνῃ του Κυρίου δεηθῶμεν* (είναι η ειρήνη που πρέπει να έχουμε με τον εαυτό μας), *υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου* (είναι η ειρήνη προς τον πλησίον μας), *υπέρ της άνωθεν ειρήνης* (η ειρήνη του ανθρώπου με τον Θεό). Αυτή είναι η ειρήνη του Χριστού.

Η ειρήνη αυτή δεν υπήρχε πριν τη Γέννηση του Χριστού όπως μας δήλωσαν οι Άγγελοι της Γεννήσεως. Όταν γεννήθηκε ο Χριστός στρατιά αγγέλων υμνούσαν **«Και εξαίφνης εγένετο συν τῷ Αγγέλλῳ πλήθος στρατιά ουρανίου αινοῦντων τον Θεόν και λεγόντων «Δόξα εν Ὑψίστοις Θεῷ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία»**. Δηλαδή έρχεται ένα νέο είδος ειρήνης με δύο συστατικά, πρώτα να δοξάζεται ο Ὑψιστος και μετά να έρχεται στον κόσμο ειρήνη. Το σφάλμα δηλαδή του εγωισμού είναι ότι οι άνθρωποι θέλουν να ειρηνεύουν χωρίς να δοξάζουν τον Θεό. Έτσι μας σκότισε ο διάβολος, να θέλουμε να πεθάνουμε, να εξαφανίσουμε το Θεό και μετά να θέλουμε ειρήνη.

Με την έλευση του Χριστού εγκαινιάστηκε η δόξα στον Ὑψιστο, αλλά και επί γης ειρήνη. Δηλαδή σε ορισμένα μέρη της γης, σε πρόσωπα, σε οικογένειες, σε έθνη, στα μέρη της γης που δοξάζεται ο Χριστός εκεί θα έρθει επί γης ειρήνη του Χριστού. Και πραγματικά τα πρόσωπα που δοξολογούν το Χριστό έχουν τη δική τους εσωτερική ειρήνη που δεν την έχουν οι άλλοι. Ή και οικογένειες που έχουν το Χριστό μέσα τους έχουν γαλήνη, έχουν ειρήνη μέσα τους.

Για να έχει ειρήνη ο άνθρωπος πρέπει να έχει τρία είδη ειρήνης: ειρήνη προς το Θεό, ειρήνη προς τον εαυτό του και ειρήνη προς τον πλησίον. Αν ένα από τα τρία δεν υπάρχει δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ειρήνη. Και τα τρία είδη είναι αναστάσιμα, διότι το μήνυμα της ειρήνης το έδωσε ο Χριστός μετά την ανάσταση με τον χαιρετισμό «Ειρήνη υμίν».

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ20

M20 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 7^{ου})

Υπάρχει ένα ζωγραφικός πίνακας, μια ελαιογραφία που παριστάνει καταιγίδα στη θάλασσα: άγρια κύματα, μαύρα σύννεφα ζωηρές λάμπεις αυλακώνουν τον ουρανό.

Τα συντρίμια ενός ναυαγίου πλέουν στους αφρούς της θάλασσας και που και που φαίνεται κανένα χέρι να βγαίνει από τη θάλασσα που ζητάει απελπισμένα βοήθεια. Έξω από την επιφάνεια της θάλασσας προβάλλει ένας βράχος, πάνω στον οποίο σπάζουν τα κύματα. Σ' ένα κοίλωμα του βράχου υπάρχει λίγη πρασινάδα και ανάμεσα σ' αυτή ένα αγριοπερίστερο κοιτάζει ήρεμο και ατάραχο την καταιγίδα. Η εικόνα αυτή φανερώνει την ειρήνη που βασιλεύει στην ψυχή του χριστιανού, που ανάμεσα στις καταιγίδες της ζωής μένει ήρεμος, ατάραχος και ειρηνικός. Γιατί η ειρήνη του είναι ο Θεός. Γι' αυτό λέγει ο 7^{ος} μακαρισμός «μακάριοι οι ειρηνοποιοί ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται. Ευτυχισμένοι λέγει εκείνοι οι οποίοι έχουν την ειρήνη, προκαλούν την ειρήνη (αυτό θα πει ειρηνοποιός), αυτοί λέγει θα αποκληθούν παιδιά του Θεού. Και πράγματι το πολυτιμότερο αγαθό είναι η ειρήνη, αυτή η ειρήνη και αταραξία του περιστεριού που μόνο ο χριστιανός μπορεί να αποκτήσει. Ο κόσμος ουσιαστικά δεν έχει ειρήνη. Ο κόσμος έχει την αγωνιώδη φροντίδα, την αγωνιώδη μέριμνα, το άγχος. Ο μακαρισμός των ειρηνοποιών είναι καρπός του μακαρισμού των εχόντων καρδίαν καθαράν δηλαδή είναι ο μακαρισμός αυτός συνέπεια του προηγούμενου μακαρισμού που λέγει «μακάριοι οι καθαροί την καρδίαν ότι αυτοί τον θεόν όψονται». Γι' αυτό σημειώνει ο απόστολος Παύλος «ειρήνην διώκεται μετά πάντων και τον αγιασμόν ου χωρίς ουδείς όψεται τον Θεόν». Να επιδιώκετε την ειρήνην με όλους όσο αυτό είναι δυνατόν, αλλά να επιδιώκετε και τον αγιασμόν, χωρίς τον οποίον αγιασμόν (εννοείται και η ειρήνη μαζί) κανείς δεν μπορεί να δει το πρόσωπο του θεού «ουδείς όψεται τον Κύριον».

Εδώ βλέπουμε να μας παρουσιάζει ο απόστολος Παύλος τον αγιασμό και την ειρήνη, προκειμένου να δει κανείς το πρόσωπο του Θεού, γιατί το πρόσωπο του Θεού είναι το άκρως εφετό δηλαδή το άκρως επιθυμητό. Τι να δω, τι να αποκτήσω, τι να γίνω; Όλα είναι πιο κάτω από αυτό το ακραίο: να δω το πρόσωπο του Θεού. Διότι αυτή η θεωρία, η όψις του προσώπου του Θεού, μου δίδει εμένα *όλη* τη μακαριότητα.

Όπως ο ήλιος όταν στείλει μια δέσμη ακτίνων, αυτή η δέσμη των ακτίνων είναι φορέας πολλών πραγμάτων. Είναι φορέας θαυμάσιος, φορέας χημικών αλλοιώσεων, ακόμα και μηχανικών κλπ έτσι λοιπόν η θεωρία της όψεως του Θεού είναι φορέας μακαριότητας. Εκείνο που κάνει τον άνθρωπο πραγματικά

ευτυχή. Κι αυτή η μακαριότητα δεν μπορεί να κατανοηθεί τόσο εδώ εις την γη. Μερικώς κατανοούμε αυτήν την μακαριότητα.

Αλλά πώς όμως θα έχει τώρα η καρδιά ειρήνη; Αν δεν υπήρχε και ο αγιασμός; Διότι πρέπει να καθαρίσουμε τον εαυτό μας από όλα μας τα αμαρτήματα και τα σαρκικά και τα ψυχικά. Πώς όμως θα καθαρίσουμε τον εαυτό μας; Θα το κάνουμε όπως έδωσε εντολή ο ίδιος ο Κύριος **«μετανοείτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.»**. (μετανοείτε και όχι μετανοήστε, δηλαδή μετανοείτε διαρκώς και όχι στιγμιαία). Αυτό η εκκλησία το έκανε δυνατόν με τη νοερά προσευχή, μεταξύ των δυνατοτήτων της οποίας είναι η μετάνοια και επομένως ο αγιασμός.

Θα αναρωτηθεί κάποιος, **πώς να ειρηνεύσει ο άνθρωπος με το Θεό;** Μήπως έχει πόλεμο; Εντούτοις δια της αμαρτίας και της αποστασίας γίναμε εχθροί του Θεού και του φερόμαστε εχθρικά, άλλοι περισσότερο και άλλοι λιγότερο. Πολλοί τον αρνούμαστε, όχι στη θεωρία αλλά στην πράξη. Όταν δεν κάνουμε αυτά που λέει ο Θεός και κάνουμε το δικό μας, τον αρνούμαστε. Άλλοι τον βρίζουμε, ενώ όταν συμβεί κάτι ανάποδο τα βάζουμε με το Θεό. Τον κατηγορούμε ως άδικο, τον βλασφημούμε και παρόλα αυτά όταν συμβεί κάτι κακό ζητούμε και ευθύνες γιατί δε μας φύλαξε. Ο άνθρωπος είχε ανέκαθεν πόλεμο με το Θεό και έχει ακόμα και σήμερα.

Ο Χριστός δια του σταυρικού του θανάτου και δια της Αναστάσεως του μας άνοιξε τα μάτια ώστε να συμφιλιωθούμε με το Θεό. Κι έτσι ήρθε η ειρήνη του Χριστού για πρώτη φορά στη γη, η συμφιλίωση, η καταλαγή όπως την ονομάζει ο Απόστολος Παύλος. Δηλαδή, η μεταξύ Θεού και ανθρώπων καταλαγή πηγάζει από το Σταυρό και την Ανάσταση: **«Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ... εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· ...»** (Προς Ρωμαίους κεφ 5,1). Ο Παύλος μην ξεχνάμε ήταν δηλωμένος εχθρός του Χριστού μέχρι τη Δαμασκό, όπου έλαμψε το εκτυφλωτικό φως, τυφλώθηκε προς στιγμήν και μετά άνοιξε τα μάτια του για να δει την αλήθεια. Έτσι ανοίγουν και τα μάτια της ανθρωπότητας όταν ακολουθήσει τον Παύλο και ενώ είναι εχθρική προς το Θεό, ίσως να συμφιλιωθεί. Ο άνθρωπος είναι τυφλός και μόνο με το Σταυρό μπορεί να ανοίξει τα μάτια του, διαφορετικά όλες οι πράξεις που κάνει είναι πράξεις τυφλών. Συνοψίζοντας τα παραπάνω ο Κύριος χαρακτηρίζοντας την κατάσταση της απιστίας, είπε το περίφημο **«τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἕαν ὁδηγῆ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται»**.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M21

M21 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 7^{ου})

Ο Θεός **πάντοτε** θέλει να έχει ειρήνη με τον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος **δεν θέλει** να έχει ειρήνη με το Θεό. Αυτή η ειρήνη του ανθρώπου με το Θεό είναι η πραγμάτωση του αγγελικού ύμνου της γεννήσεως: «και επί γης ειρήνη». Ξέρετε πόσο παρεξηγημένο είναι αυτό;

Πολλοί νομίζουν ότι η ειρήνη είναι εκείνη που θα σταματούσε τους πολέμους επάνω εις την γη. Δεν είναι όμως αυτό, αλλά είναι η ειρήνη του ανθρώπου με το Θεό, γιατί κάποτε ο άνθρωπος ζήτησε να αυτονομηθεί, αποστατώντας από το Θεό, στο πρόσωπο του Αδάμ και της Εύας. Και έτσι είναι το πρώτο και το μέγιστο αμάρτημα, η αυτονομία του ανθρώπου από το Θεό, δηλαδή : «δεν σε έχω ανάγκη Θεέ μου», ή «τι να με κάνεις καλά, έχω την ιατρική επιστήμη» ή «τι να μου δώσεις να φάω; έχω την υγεία μου, έχω τα χωράφια μου» πόσο ανόητος είναι ο άνθρωπος όταν σκέπτεται έτσι. Από την αλαζονεία του ο άνθρωπος βλέπει έτσι τα πράγματα και φέρεται ανόητα.

Οπότε αυτό το «και επί γης ειρήνη» είναι η πραγμάτωση του αγγελικού ύμνου να επέλθει συμφιλίωση του ανθρώπου με το Θεό. Και αν κάθε άνθρωπος συμφιλιώνονταν με το Θεό, αυτόματα θα είχαμε ειρήνη και πάνω στη γη, δηλαδή πόλεμοι, μάχες, διχοστασίες δεν θα εγίνοντο.

Έτσι μη νομίζουμε ότι αυτό το «και επί γης ειρήνη», ματαιώθηκε, εδώ και δυο χιλιάδες χρόνια που συνεχίζονται οι πόλεμοι πάνω στη γη. Υπάρχει αυτή η παρεννοημένη αντίληψη, έξω από το πνεύμα του Θεού, γι' αυτό φτάνουν οι άνθρωποι να λένουν ότι χρεωκόπησε ο χριστιανισμός, δεν μας έδωσε το προσδοκώμενο, γι αυτό λοιπόν φεύγουμε από τον αστερισμό του ιχθύος, και πηγαίνουμε με τον αστερισμό του υδροχόου και δημιουργούμε την νέα εποχή. Χριστέ Ιησού, δύο χιλιάδες χρόνια τώρα δεν πέτυχες τίποτα, πάμε τώρα εις τον άλλον χριστόν , τον άλλον μεσσία, τον αντίχριστο. Είναι φοβερό. Η καρδιά του πράγματος και της αποδοχής του είναι αυτό: δεν μας έδωσες, πηγαίνουμε εκεί. Επειδή οι Εβραίοι ήταν στραβά τοποθετημένοι, νόμισαν και νομίζουν ότι ο Χριστός ήλθε να επιβάλλει την ειρήνη επάνω στη γη με την έννοια που εκείνοι θα ήθελαν: την πολιτική, την εθνική, την οικονομική. Κι όχι την συμφιλίωση ανθρώπου και Θεού, με το να σταματήσει να υπάρχει η αμαρτία πάνω εις τη γη. Αυτό είναι η καρδιά, ο πυρήνας της παρουσίας του αντιχρίστου και της αποδοχής του. Αλλά εκείνη η μνησθείσα ειρήνη από τους αγίους αγγέλους ήταν η κατεξοχήν ειρήνη.

Όταν ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο δεν τον εγκατέλειψε, δεν τον άφησε μόνο του, έστω κι αν υποτεθεί ότι ήταν μέσα στη μακαριότητα του

παραδείσου. Ζητούσε πάντα ο Θεός να έχει κοινωνία με τον άνθρωπο, να έχει φιλικές σχέσεις με τον άνθρωπο και αυτό βέβαια θα διατηρείτο αν ο Αδάμ και η Εύα, οι πρωτόπλαστοι είχαν ειρήνη και αγιότητα καρδιάς. Δυστυχώς όμως αυτή η αγιότητα αναχώρησε γρήγορα, γιατί θέλησαν να αυτονομηθούν. Έτσι ταυτόχρονα χάθηκε και η ειρήνη.

Όταν είπε ο Θεός, μέσα στον παράδεισο «Αδάμ που ει;» Αδάμ, που είσαι; γιατί κρύφτηκες;) όπως ακριβώς ο επισκέπτης χτυπάει την πόρτα του σπιτιού και δεν παίρνει απάντηση, και ο νοικοκύρης τρέπεται σε φυγή και πάει και κρύβεται στο υπόγειο του σπιτιού του, ο Αδάμ δικαιολογείται : «Είμαι γυμνός και ντρέπομαι..» «Ποιος σου είπε ότι είσαι γυμνός;» Είδατε; Φιλική σχέση! Δεν ήταν η πρώτη φορά που εμφανίζονταν ο Θεός στους πρωτόπλαστους. Όχι. Γι' αυτό φαίνεται ότι υπήρχε αυτή η φιλική σχέση. Τώρα επισκέπτεται ξανά ο Θεός Λόγος, ο Χριστός τον άνθρωπο, γίνεται άνθρωπος, έρχεται πιο κοντά, για να πει: *«ὕμεις φίλοι μου ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν»* εάν εφαρμόζεται ὅσα σας λέγω, είσαστε φίλοι μου. Κι αυτή η χαμένη φιλία ξαναβρίσκεται με τον αγιασμό . Με Μετάνοια και Θεία Κοινωνία που τηρούνται με την εντολή του Χριστού ὅπως είπαμε παραπάνω(«ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν», ὅσα σου παραγγέλω.) Συνεπῶς πρέπει να εφαρμόζετε εκείνα τα οποία λέγω. Άρα αυτό είναι ο αγιασμός, που φέρνει την αποκατάσταση της φιλίας. Γι' αυτό και ο Ησαΐας ο προφήτης δέεται του Κυρίου και λέγει: *«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν»*. Κύριε, λέει, δώσε μας ειρήνη, γιατί ὅλα μας τα ἔχεις δώσει.

Ειρήνη του ανθρώπου με τον εαυτό του: Αποτελεί την κυριότερη συνέπεια μετά την αποστασία από το Θεό που η ανθρωπότητα καταστρέφεται και κρεουργείται. «Εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν», πρέπει να ειρηνεύσουμε με τον εαυτό μας και τότε να δεηθούμε στον Κύριο. Εάν θέλουμε να έχουμε ειρήνη θα πρέπει να ειρηνεύσουμε με τον εαυτό μας. Μακριά λοιπόν από το Χριστό ο άνθρωπος έχει πόλεμο με τον εαυτό του. Η λαϊκή σοφία λέει ορθά ότι ὅποιος δεν ειρηνεύει με τον εαυτό του είναι εκείνος που βγάζει ὁ μόνος του τα μάτια του με τα χέρια του και το αναφέρει ο λαός όταν κάποιος αμαρτάνει. Γνωρίζει ο λαός, και φυσικά δεν ειρηνεύεις με τον εαυτό του αν πρόκειται να βγάλεις τα μάτια σου ὁ μόνος σου. Άλλη λαϊκή ρύση είναι «σκάβει τον τάφο του με τα δόντια του» και αναφέρεται στη λαιμαργία που δεν υπολογίζει νηστεία. Προφανῶς ο άνθρωπος δεν έχει ειρήνη με τον εαυτό του, όταν τον σκοτώνει με τα δόντια του και τον βάζει στον τάφο. Σύμφωνα και με το λαό λοιπόν ο ἄνθρωπος είναι δυστυχισμένος επειδή έχει πόλεμο με τον εαυτό του. Και στην πράξη δεν μπορεί να επικαλεστεί ἄγνοια, ὅτι δεν το ἤξερε και πολεμά με τον εαυτό του, γιατί έχει μέσα του φύλακα ἄγρυπνο τη συνείδηση. Η συνείδηση ειδοποιεί σε κάθε κίνδυνο, ὁπότε δεν δικαιολογείται κανείς όταν προχωράει στην αμαρτία και αυτοκαταστρέφεται και πολεμάει τον εαυτό του.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M22

M22 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 7^{ου})

Όμως σήμερα οι πολλοί μοντερνίζοντες που ακολουθούν την νέα τάξη, αγνοούν τη συνείδηση. Και δεν μπορεί να πει κανείς πως όποιος ακολουθεί τη νέα τάξη έχει ειρήνη με τον εαυτό του, αν είναι ειλικρινής θα το δει. Όταν λοιπόν λέμε για πρόοδο, δεν μιλάμε για πρόοδο αλλά γίνεται πλύση εγκεφάλου όταν προβάλλεται διαρκώς κάποιο επίτευγμα. Το προβάλλουν σαν να ήρθε ο παράδεισος και μετά αποδεικνύεται ότι δεν είναι παρά μια ενεργεία της φύσεως που μας την παρουσίασαν εντυπωσιακά για να μας θαμπώσουν, και μας θαμπώνουν. Για παράδειγμα, η ατομική ενέργεια που θεωρείται επίτευγμα μεγάλο της επιστήμης. Η διάσπαση του ατόμου υπήρχε στη φύση και υπάρχει ακόμα. Δεν είναι ανακάλυψη του ανθρώπου, απλά τα πήρε ο άνθρωπος από τη φυσική τους κατάσταση που ήταν ακίνδυνα και ωφέλιμα και τα συμπύκνωσε κάνοντας τα επικίνδυνα και καταστροφικά. Φυσικά δεν πρέπει να είμαστε ενάντιοι στην πρόοδο, αλλά στην πλύση εγκεφάλου. Η ανεξέλεγκτη τεχνολογία οδηγεί στην καταστροφή όταν δεν στηρίζεται σε ηθική βάση και όλα αυτά γίνονται γιατί θέλουν να αλλάξουν τη συνείδησή μας. Θέλουν δηλαδή να μας κάνουν να δεχτούμε ότι η συνείδηση που οδήγησε τον άνθρωπο τόσα χρόνια και καθιέρωσε την ηθική, πλέον δεν χρειάζεται. Η τάση της νέας εποχής είναι ο άνθρωπος να γίνει απελευθερωμένος. Όμως απελευθερωμένος, εδώ σημαίνει ο δαιμονικά αλλοτριωμένος. Αυτή όμως η κατάσταση απώλειας συνείδησης μόνο σε καταστροφή μπορεί να οδηγήσει και σε στροφή σε λάθος λύσεις (πχ ειδωλολατρία). Με όλα αυτά αποσκοπούν στο να έχουν τους πρώτους καρπούς στην χωρίς συνείδηση ζωή που τους βολεύει, εννοώντας χωρίς Θεό ζωή, εφόσον η συνείδηση είναι η φωνή του Θεού. Θέλοντας να καταργήσουν τη συνείδηση, θέλουν να καταργήσουν και το Θεό και προς τα εκεί πάει το πρόγραμμα του Αντίχριστου με όλους τους τρόπους.

Το ότι ο άνθρωπος τώρα έχει πόλεμο με το Θεό το καταλαβαίνουμε και το ζούμε. Η πλειοψηφία των ανθρώπων σήμερα, και των χριστιανών ακόμα, έχουν πόλεμο με το Θεό. Το ότι ο άνθρωπος έχει πόλεμο με τον εαυτό του, και ότι αυτός ο πόλεμος είναι η αιτία όλων των δεινών και καταστροφών που συμβαίνουν, και των χειρότερων που θα έλθουν, αυτό δεν έχει ακόμα κατανοηθεί από τους ανθρώπους και γι αυτό δεν υπάρχει ελπίδα να διορθωθούμε. Οι λαοί της ανθρωπότητας δεν έχουν εντοπίσει το κακό, και ας έχει επισημανθεί από 2000 χρόνια τώρα, και ο καθένας ψάχνει να βρει στους άλλους τη νοσογόνο αιτία της κακοδαιμονίας της παγκόσμιας στειρότητας.

Κύτταρα της κοινωνίας είναι οι άνθρωποι. Και πώς μπορεί ένας οργανισμός που έχει άρρωστα κύτταρα να είναι υγιής; Η παγκόσμια κοινωνία είναι ένας οργανισμός, τα κύτταρα είμαστε εμείς οι άνθρωποι. Αν τα κύτταρα είναι άρρωστα τότε πως η παγκόσμια κοινότητα να είναι υγιής; Αυτό δεν το έχουμε κατανοήσει κι ας έχουν περάσει 2000 χρόνια. Κι εμείς τώρα που το ακούμε ίσως συμφωνούμε, αλλά δεν αντιδρούμε ο καθένας στον εαυτό του. Όλοι αντιδρούμε κατά των άλλων.

Θα επιμείνουμε στο ότι ο άνθρωπος έχει πόλεμο με τον εαυτό του και ίσως δεν το καταλαβαίνει. Η ανθρωπότητα σήμερα είναι ένα καζάνι που βράζει κατά κοινή ομολογία που φαίνεται ακόμα και αν ανοίξουμε το κουμπί της τηλεοράσεως. Τι βλέπουμε εκεί; Ότι όλη η οικουμένη είναι σε αναστάτωση, ένα καζάνι που βράζει, τίποτα σχεδόν δεν είναι να μας κάνει να χαρούμε, να γελάσουμε, ακόμα και οι σαπουνόπερες αντικατοπτρίζουν τη δυστυχία και την κακοδαιμονία που υπάρχει στην κοινωνία. *Όλα αυτά είναι τα συμπτώματα ενός πολέμου, του πολέμου του ανθρώπου με τη συνείδησή του.* Ο άνθρωπος πολεμά με τη συνείδησή του και προσπαθεί να την εξοντώσει, τουλάχιστον να τη φимώσει.

Βεβαίως, υπήρχε αυτός ο πόλεμος και στο παρελθόν, δεν είναι καινούριο αυτό το φαινόμενο, ακόμα και στην εποχή της παλαιάς τάξεως πραγμάτων. Αλλά σήμερα, έχει αυξηθεί κατακόρυφα αυτός ο πόλεμος με τη συνείδηση μας, στην εποχή της νέας τάξης, και αυτό για τον εξής απλούστατο λόγο: Ο παλιάνθρωπος της παλαιάς τάξης πραγμάτων προσπαθούσε να πωρώσει τη συνείδησή του, για να μην τον ενοχλεί χωρίς να επεμβαίνει στον γενετικό κώδικα, τον οποίο φυσικά δεν γνώριζε. Αντίθετα, το παλιάνθρωπος της νέας τάξης πραγμάτων προσπαθεί να αλλοιώσει τη συνείδησή του, δεν του αρκεί να την πωρώσει, θέλει να την αλλοιώσει επεμβαίνοντας στα γονίδια του γενετικού κώδικα και προσπαθώντας να επιτύχει το μεταλλαγμένο, ασυνείδητο άνθρωπο του Όργουελ. Βέβαια, η έρευνα είναι θεμιτή, ο Θεός έδωσε στον άνθρωπο τη δύναμη να κυριεύει τη γη, **«...*Αυξάνεσθε και πληθύνεσθε και γεμίσατε την γην και κυριεύσατε αυτήν...*»**, να τη βρει, να την ερευνήσει, αλλά από το να βρουν στο εργαστήριο μέχρι να τα κάνουν πράξη είναι το μεγάλο πρόβλημα. Και αν ο άνθρωπος δεν μετανοήσει ώστε σταματήσει αυτή την τρέλα της μετάλλαξης θα οδεύει προς την καταστροφή. Χαρακτηριστικά, **«*τυφλός δέ τυφλόν εάν οδηγῆ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται*»**. Ο τυφλός οδηγός λοιπόν είναι οι ηγέτες της νέας τάξης πραγμάτων, της μόδας, των τεχνοκρατών, της δικονομίας κλπ. Και οι τυφλοί που τους ακολουθούν είμαστε όλοι εμείς που θαμπωμένοι τρέχουμε πίσω τους εκτελώντας τις διαταγές της μόδας τους και μιμούμενοι τα καμώματά τους. Ακολουθούμε αυτούς τους ανθρώπους, ίσως χωρίς να το καταλαβαίνουμε, γι αυτό πρέπει να ξυπνήσουμε. Γιατί για ένα πινάκιον φακής, που είναι ό,τι επιτάσσει η νέα τάξη πραγμάτων, οι διασκεδάσεις, οι απολαύσεις κλπ ξεπουλάμε την παράδοση μας και δεν την ακολουθούμε. Και τι πρέπει να γίνει; Πρέπει να ειρηνεύσουμε με τη συνείδησή μας, εκτελώντας όλες τις εντολές της με οποιοδήποτε κόστος.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M23

M23 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 7^{ου})

Και γιατί πρέπει να εφαρμόσουμε τις εντολές της συνειδήσεώς μας με οποιοδήποτε κόστος; Γιατί οι εντολές της συνειδήσεως συμφωνούν με τις εντολές του Χριστού και άλλη ελπίδα από το να εφαρμοστούν οι εντολές του Χριστού δεν υπάρχει για τον κόσμο. Ο Χριστός όπως ξέρετε, και την περίπτωση αυτή της συνειδήσεως είναι ο μόνος ειρηνοποιός του ανθρώπου με τον εαυτό του, με τα δραστικά μέτρα της μετανοίας, της εξομολογήσεως και των μυστηρίων της εκκλησίας μας. Μόνο έτσι μπορεί κανείς να γίνει ειρηνικός με τον εαυτό του. Εάν αυτό δεν γίνει, τότε ο πόλεμος με τη συνείδησή μας θα μεταφερθεί και στην αιωνιότητα και θα είναι η κόλαση μας. Ο άνθρωπος τώρα μπορεί να την πωρώνει τη συνείδηση, όμως στην αιώνια ζωή αυτή είναι η κόλαση, ότι η συνείδηση θα ελευθερωθεί, θα την πάρει μαζί του και θα τον βασανίζει αιώνια. Η κόλαση είναι μέσα μας. Συμπεραίνοντας, η βάση μας πρέπει να είναι η συνείδησή μας, ότι και αν μας κοστίζει αυτό, χωρίς να λέμε ότι φταίνε άλλοι.

Εκτός από το Χριστό, υπάρχουν και δευτερεύοντες ειρηνοποιοί διότι ο μακαρισμός λέει «Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται». Επομένως καλότυχοι είναι οι ειρηνοποιοί. Ειρηνοποιός κατά άνθρωπο είναι εκείνος που εργάζεται δημιουργώντας προϋποθέσεις ειρήνης, διάλογο δηλαδή και όχι αντίλογο. Πώς μπορεί να γίνει κάποιος ειρηνοποιός; Το πρώτο που πρέπει να κάνουμε είναι να ειρηνεύσουμε με τον εαυτό μας. Εάν δεν ειρηνεύσουμε με τον εαυτό μας δεν μπορούμε να γίνουμε ειρηνοποιοί και να ειρηνεύουμε άλλους. Πέρα από αυτό, δεν υπάρχουν εντολές στο πώς θα γίνει κάποιος ειρηνοποιός, χρειάζεται φωτισμός. Όταν ο άνθρωπος θα ειρηνεύσει με τον εαυτό του, τη συνείδησή του και προσέλθει στα Μυστήρια της Εκκλησίας τότε φωτίζεται και σε κάθε περίπτωση που θα του παρουσιαστεί, φωτίζεται για αυτή την περίπτωση.

Παράδειγμα από το Γεροντικό:

Δύο συνασκητές βρίσκονταν σε ψυχρότητα μεταξύ τους από κάποια παρεξήγηση. Κάποτε αρρώστησε ο ένας και πήγε κάποιος από τους αδελφούς να τον επισκεφτεί. Του εμπιστεύτηκε τότε ο άρρωστος, πως ήταν ψυχραμένος με τον συνασκητή του και τον παρακάλεσε να μεσολαβήσει να συμφιλιωθούν, γιατί φοβόταν μη τον βρει έτσι ο θάνατος.

Γυρίζοντας πίσω στο κελί του ο αδελφός, παρακαλούσε τον Θεό να τον φωτίσει να χειριστή σωστά την υπόθεση, για να μη προξενήσει περισσότερη βλάβη παρά ωφέλεια. Μόλις έφτασε, οικονόμησε ο Θεός να του πάει κάποιος φίλος του ένα καλαθάκι σύκα. Διάλεξε τα ωραιότερα και, χωρίς να χάση καιρό, σηκώθηκε και τα πήγε στον συνασκητή του αρρώστου.

— Αββά, του είπες, αυτά σου τα στέλνει ο δείνα Γέροντας.

Ο Αββάς απόρησε.

— Σε μένα τα έστειλε;

— Ναι, είπες ο αδελφός.

Εκείνος τα δέχτηκε συγκινημένος κι ευχαρίστησε τον αδελφό. Ευχαριστημένος ο ειρηνοποιός από την πρώτη επιτυχία, επήγγε τα υπόλοιπα σύκα στον άρρωστο.

— Σου τα στέλνει ο συνασκητής σου, του είπες.

— Τι λες, λοιπόν, συμφιλιωθήκαμε; είπες με χαρά ο ασκητής.

— Ναι, Αββά, με την ευχή σου, αποκρίθηκε ο αδελφός.

— Δόξα τω Θεό, έκανε ενθουσιασμένος εκείνος.

Έτσι με λίγα σύκα συμφιλιώθηκαν οι συνασκητές από τη σύνεση του αδελφού.

Δεν πρέπει να έχουμε συνταγές για το πώς θα γίνουμε ειρηνοποιοί. Και μόνο ότι ειρηνεύσεις με τον εαυτό σου και τη συνείδησή σου, έχεις ειρηνεύσει και με το Θεό. Διότι η συνείδηση του ανθρώπου είναι η φωνή του Θεού μέσα στον άνθρωπό. Τότε είσαι ειρηνοποιός και χωρίς να κάνεις τίποτα, μόνο με την παρουσία σου. Και μόνο ότι δεν έχεις προβλήματα με τη συνείδησή σου, είσαι ειρηνοποιός, και τότε ο Θεός θα σου δείξει δρόμο τον οποίο κανείς δε μπορεί να προδιαγράψει, ούτε μπορεί κανείς να σου δώσει συμβουλή τι να κάνεις. Όπως στο παράδειγμα, που προσπαθούσε να βρει τρόπο. Τι τρόπο να έβρισκε; Κι εμείς τι τρόπο να βρίσκαμε; Ο Θεός όμως του έστειλε τα σύκα. Αυτός δεν το περίμενε. Όταν όμως πήρε τα σύκα, αμέσως τον φώτισε ο Θεός τι να τα κάνει. Και τόσο απλό πράγμα ειρηνεύσε τους ανθρώπους. Τόσο απλά είναι καμιά φορά τα πράγματα να ειρηνεύσουν τους ανθρώπους αν τα πάρουμε σωστά, αλλά πρέπει αρχικά εμείς να είμαστε ειρηνευμένοι με τον εαυτό μας και ο Θεός θα μας φωτίσει.

Για να μπορούμε να γίνουμε ειρηνοποιοί πρέπει να δούμε και το αντίθετο, τι κάνει κάποιος που είναι σκανδαλοποιός. Πρόκειται για όργανα του Σατανά που δημιουργούν συγκρούσεις, αναταραχές και πολέμους. Οι ίδιοι είναι σε πόλεμο με τον εαυτό τους. Ένα πρόχειρο παράδειγμα είναι οι προβοκάτσιες, παρασκηνοθετημένες ενέργειες από ανθρώπους που ιδεολογικά δεν δέχονται αυτό που κάνουν, αλλά ύπουλα τις προκαλούν για να εξάψουν εχθρότητες.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M24

Μ24 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (Συνέχεια 7^{ου})

Εκτός από το Χριστό, ας δούμε παραδείγματα ειρηνοποιών από την ιστορία. Πρωτίστως ειρηνοποιοί ήταν οι Απόστολοι. Σε αυτούς πρώτοι μετά την Ανάσταση έδωσε την εντολή να γίνουν ειρηνοποιοί. Θυμίζουμε πως ο αναστάσιμος χαιρετισμός που είπε ο Χριστός δεν ήταν φυσικά «Χριστός Ανέστη» αλλά «*Ειρήνη υμῖν*», εννοώντας πως όπως ο Πατέρας Του τον έστειλε σαν ειρηνοποιό για να ειρηνεύσει αυτή την ανθρωπότητα έτσι κι Εκείνος στέλνει τώρα τους Αποστόλους.

Και οι διάδοχοι των Αποστόλων είναι οι κληρικοί, είναι η δουλειά του κληρικού να είναι ειρηνοποιός. Ειρηνοποιός είναι και κάθε Χριστιανός Ορθόδοξος με προϋπόθεση να ζει ο ίδιος την ειρήνη και προς το Θεό και προς τον εαυτό του και τότε μόνο η παρουσία του πιο πολύ και από τα λόγια του είναι ειρηνοποιός και γι αυτόν μιλάει ο μακαρισμός αυτός. Αυτό είναι μέσα από το Ευαγγέλιο «**Οὕτω λαμπάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν**». Δεν μιλάει για τα καλά λόγια, αλλά για τα καλά έργα. Επομένως, ειρηνοποιός είναι εκείνος που έχει την ειρήνη μέσα του.

Όποιος έχει πετύχει να είναι ειρηνοποιός για τον εαυτό του και έπειτα ειρηνοποιός και για τους γύρω του, αυτός έχει αμοιβή (γιατί κάθε μακαρισμός έχει την αμοιβή του). Η αμοιβή των ειρηνοποιών είναι ότι θα ονομαστούν παιδιά του Θεού, «**υιοὶ Θεοῦ κληθήσονται**», υιοθεσία δηλαδή. Σημειώνεται ότι λέγοντας υιούς εννοούνται και θυγατέρες, αφού στην αιώνια ζωή δεν θα έχουμε φύλο όπως και οι άγγελοι. Όλοι οι άνθρωποι ήταν παιδιά του Θεού πριν από την πτώση (την πτώση του Αδάμ και της Εύας), μετά από την πτώση είναι πλάσματα του Θεού. Την υιοθεσία την είχε προ της πτώσεως, αλλά την έχασε μετά την πτώση. Την Κυριακή της Τυρινής που είναι η ανάμνηση της εξώσεως του Αδάμ και της Εύας από τον Παράδεισο ψάλλουμε «*Στολήν θεοῦφαντον, ἀπεξεδύθην ὁ τάλας*». Την έχασε την υιοθεσία ο άνθρωπος και την υιοθεσία την παίρνει πάλι κατά χάριν όπως λέει ο Ιωάννης «**ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ**». Και σε άλλο σημείο, στην Β' προς Κορινθίους επιστολή του Αποστόλου Παύλου μιλάει πάλι για την υιοθεσία «**διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε, κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱούς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ**». Και ένα ακόμα παράδειγμα από την Αγία Γραφή, όταν ο άσωτος υιός έφυγε, ο πατέρας του είπε να αφήσει πίσω του τη στολή της υιοθεσίας, γιατί αν την πάρει θα την καταστρέψει. Όταν επέστρεψε ο πατέρας του την ξανάδωσε και έγινε γιος του. Η στολή αυτή είναι συμβολικά η στολή του βαπτίσματος. Την παίρνουμε με το βάπτισμα. Όταν φεύγουμε

σαν άσωτοι υιοί μας την παίρνει η Εκκλησία πίσω. Όταν μετανοήσουμε και γυρίσουμε, ξαναπαίρνουμε με το βάπτισμα της μετανοίας και πάλι τη στολή την «θεοϋφαντον». Αν ακούσουμε στον Αγιασμό τις ευχές, μιλάει για *χιονοφεγγόφωντο στολή εξ ύδατος τε και πνεύματος*. Η στολή γίνεται από ύδωρ και πνεύμα στον βάπτισμα και υπενθυμίζεται στον Αγιασμό. Επομένως το να λέμε ότι ο ειρηνοποιός παίρνει σαν μεγάλο δώρο να γίνει υιός του Θεού αυτό δεν είναι κάτι που το έχει κάθε άνθρωπος. Δεν γίνεται να το πάρεις με άλλο τρόπο, παρά μόνο με αυτόν. Πρώτα να γίνεις ειρηνοποιός με εαυτό σου και όπου αλλού μπορείς, γιατί δεν μπορείς *και τους πάντες* να ειρηνεύσεις, γιατί δεν μπορείς να επέμβεις στην ελευθερία του άλλου.

Υπάρχουν πολλά ακόμα να γράψουμε για τους ειρηνοποιούς και για την ειρήνη. Το ζητάει η εποχή που ζούμε. Όμως θα κλείσουμε το θέμα μας, με ένα Ρώσο μεγάλο γέροντα που μιλάει για την ειρήνη:

Θεέ μου,

Ευλόγησε αυτόν

που μπαίνει σ' αυτήν

την οικίαν,

Προστάτεψε και

φύλαξε αυτόν

που βγαίνει από αυτήν

και *δώσε ειρήνην*

σ' αυτόν που παραμένει

σ' αυτήν

(Επίσκοπος Νικόλαος Βελιμίροβιτς

Ρώσος Άγιος)

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M25

Μ25 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (8^{ος})

«Μακάριοι όσοι διώκονται εξαιτίας δικαιοσύνης διότι αυτών είναι η βασιλεία των ουρανών», Μακάριοι οι καταδιωγμένοι εξαιτίας της δικαιοσύνης, γιατί δική τους είναι η βασιλεία των ουρανών.

Είχαμε και στον τέταρτο μακαρισμό μιλήσει για δικαιοσύνη και θα ακολουθήσει και ο τελευταίος και ο ένατος, πάλι για δικαιοσύνη. Στον τέταρτο μιλούσε για τους πεινώντες και διψώντες τη δικαιοσύνη, χωρίς κόστος όμως. Τώρα μιλάει για όσους λαχταρούν τη δικαιοσύνη *αλλά με κόστος*, δεδιωγμένοι λόγω της δικαιοσύνης, ότι γι' αυτούς είναι η βασιλεία των ουρανών. Αντίθετα, για τους πεινώντες και διψώντες τη δικαιοσύνη *δεν είναι βασιλεία των ουρανών*, αλλά *χορτασθήσονται*.

Το να μισούν οι άνθρωποι και να καταδιώκουν τον δίκαιο, πχ. τους Αγίους αλλά και όποιον δουν καλό άνθρωπο που είναι εντάξει με τη συνείδησή του, μόνο και μόνο επειδή είναι δίκαιος, αντί να τον επαινέσουν, είναι παράδοξο, φαίνεται ακατανόητο, είναι διαστροφή. Η θλιβρότερη ίσως διαστροφή που υπάρχει στον άνθρωπο.

Παράδειγμα: Υπάρχουν άνθρωποι άρρωστοι από ανίατες ασθένειες που δεν γιαιτρεύονται. Παλαιότερα ήταν η φυματίωση, σήμερα έχουμε το AIDS. Κάποιοι άνθρωποι από αυτούς που έχουν μια τέτοια αρρώστια, μισούν τους υγιείς και τους καταδιώκουν ύπουλα προσπαθώντας να τους κολλήσουν την αρρώστια τους. Το να μισείς την υγεία και τους υγιείς είναι διαστροφή. Αντίστοιχα, όπως κυνηγά ο άρρωστος τον υγιή να τον κολλήσει την αρρώστια, έτσι κυνηγούν οι άδικοι τους δικαίους διότι στην πρώτη περίπτωση τους ελέγχουν με την υγεία τους, ενώ στη δεύτερη με την αρετή τους. Κι όμως συμβαίνει γενικότερα στην κοινωνία των ανθρώπων που μισούν την πνευματική υγεία, που είναι η δικαιοσύνη, και καταδιώκουν τον δίκαιο και τον ευσεβή. Αυτό είναι το μεγαλύτερο από όλα τα παράδοξα και το θλιβρότερο δείγμα διαστροφής του ανθρώπου.

Δεν είναι καινούριο το φαινόμενο αυτό. Η διαστροφή του να καταδιώκουν οι άδικοι τον δίκαιο είναι αρχαία όσο και ο άνθρωπος. Άρχισε από τα πρόθυρα του παραδείσου με τα δυο πρώτα παιδιά του Αδάμ και της Εύας, τον Κάιν και τον Άβελ. Ο Κάιν μισεί τον Άβελ επειδή είναι δίκαιος και ευσεβής, τον διώκει και φτάνει μέχρι δολοφονίας. Και από τότε άρχισε αυτή η διαστροφή και έγινε μια αλυσιδωτή αντίδραση μέσα στους ανθρώπους μέχρι σήμερα, τα θύματά της πολλαπλασιάστηκαν και ο κόσμος διαιρέθηκε σε δύο τάξεις, *αδικούντων και αδικουμένων*. Ο Κύριος δηλώνει ότι είναι με το μέρος των αδικουμένων, των διωκομένων και γι αυτό είναι καλότυχοι, μακάριοι. Τους προστατεύει σε αυτή τη ζωή και αν επιτρέπει τα μαρτύρια είναι γιατί είναι ακόμα μεγαλύτερη η ευτυχία των μαρτύρων και μάλιστα στην αιώνια ζωή. Και το ξέρουν και το δέχονται οι μάρτυρες αυτό και δεν πρέπει να τους λυπόμαστε. Επομένως ο

διωκόμενος πάντοτε έχει το Χριστό μαζί του και δεν τον αφήνει να επηρεαστεί περισσότερο από αυτό που μπορεί, αρκεί να μείνει κοντά στο Χριστό και να μην αλλάξει φρόνημα και μπλεχτεί στα δίκτυα, οπότε είναι χαμένος ανάμεσα στα γρανάζια αυτού του τρομερού διωγμού που γίνεται από τους μεγάλους και τους μικρούς. Είπαμε ότι αυτός ο μακαρισμός είναι η συνέχεια και η συμπλήρωση του τέταρτου μακαρισμού που λέγει «Μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες την δικαιοσύνην, ότι αυτοί χορτασθήσονται». Ποια η διαφορά μεταξύ των δύο μακαρισμών; Ο πρώτος αναφέρεται στην ακεραιότητα του φρονήματος, ότι αυτοί που ποθούν τη δικαιοσύνη την ποθούν σωστά και δικαιοσύνη θεωρούν τη δικαίωση που δίνει ο Θεός. Υπάρχουν και άνθρωποι που μιλούν για δικαιοσύνη και *νομίζουν* ότι αγωνίζονται για τη δικαιοσύνη, στραβά όμως, είτε από άγνοια γιατί δεν ξέρουν τι κάνουν είτε και από εγκληματικότητα. Για παράδειγμα οι αιρετικοί νομίζουν ότι υπηρετούν τη δικαιοσύνη και φτιάχνουν μια αίρεση, οι περισσότεροι από άγνοια. Επίσης, οι τρομοκράτες νομίζουν ότι πεινούν και διψούν τη δικαιοσύνη αλλά δεν έχουν ακεραιότητα φρονήματος. Ένα πιο γνωστό παράδειγμα είναι οι δολοφόνοι του Καποδίστρια που νόμιζαν ότι επιβάλλουν τη δικαιοσύνη σκοτώνοντας τον πρώτο κυβερνήτη της χώρας. Επομένως ο τέταρτος μακαρισμός αυτός, μιλάει για αυτούς που σωστά βλέπουν και ζητούν τη σωστή δικαιοσύνη, που είναι η δικαίωση από το Θεό.

Ο όγδοος όμως μακαρισμός αυτός δεν μιλάει μόνο για την ακεραιότητα να πιστεύουμε σωστά και να ποθούμε σωστά το δίκαιο όπως το θέλει ο Χριστός, αλλά μιλάει για τη σταθερότητα του φρονήματος. Δηλαδή μιλάει για αυτούς που όχι μόνο έχουν σωστή άποψη για τη δικαιοσύνη, που είναι η δικαίωση από το Θεό, *αλλά και την εφαρμόζουν* στην καθημερινή ζωή με οποιοδήποτε κόστος, και κυρίως τα συμφέροντά τους.

Υπήρχαν *και προ Χριστού* άνθρωποι δεδιωγμένοι ένεκα δικαιοσύνης *και εκτός Χριστού* υπήρξαν, και στην εποχή μας. Για παράδειγμα, για τους εκτός Χριστού, δηλαδή μη χριστιανούς που έχουν διωχθεί για δικαιοσύνη θα αναφέρουμε το Γκάντι, στην Ινδία. Ο Γκάντι υπέφερε για τη δικαιοσύνη του λαού του και δεν ήταν χριστιανός. Ο λόγος που δεν ήταν χριστιανός είναι ότι τότε στην Ινδία είχαν πάει οι προτεστάντες, δεν είδε την ορθοδοξία και διαπίστωσε ότι οι δικοί του άνθρωποι ήταν πιο καλοί από τους ιεραπόστολους που είχε στείλει η Αγγλία και οι άλλοι για να κατακτήσουν την Ινδία, και για αυτό χάθηκε η Ινδία για το Χριστιανισμό. Ο Γκάντι ήταν *έτοιμος* να γίνει χριστιανός, αν ήταν μέσα στην ορθοδοξία, και επομένως φέρθηκε σαν ορθόδοξος και δεν ξέρουμε τι θέση θα έχει στην αιωνιότητα. Άλλο παράδειγμα προ Χριστού δεδιωγμένου ένεκα δικαιοσύνης, είναι ο δίκαιος Αριστείδης στην Αθήνα. Διώχθηκε για τη δικαιοσύνη και έμεινε πιστός στην ακεραιότητα του φρονήματος. Ο μακαρισμός αυτός δεν αφορά μόνο τους χριστιανούς αλλά όλους τους ανθρώπους που διώχθηκαν ένεκα δικαιοσύνης.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M26

M26 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (8^{ος})

Ο μακαρισμός που αφορά τους χριστιανούς και μόνο είναι ο 9ος που θα τον δούμε στη συνέχεια. Επίσης αναφέρει ο σοφός Σολομών πολλά τέτοια παραδείγματα για δεδιωγμένους και αναφέρει και τους διώκτες τους καθώς και το λόγο που τους διώκουν. Ο Σολομών ήταν παιδί του Δαυίδ και της Βηρσαβέε, που ήταν γυναίκα του Ουρίου, που τον είχε δολοφονήσει ο Δαυίδ, το πρώτο τους παιδί πέθανε, το δεύτερο ήταν ο Σολομών. Ο Σολομών γεννήθηκε από μια γυναίκα που είχε πάρει ο Δαυίδ από μοιχεία, αλλά όμως είχε πάρει από τον Θεό και έχτισε και το ναό του Σολομώντος και έγινε σοφός. Ο Σολομών έχει γράψει τα εξής που ταιριάζουν απόλυτα και στη σημερινή εποχή (Σοφία Σολομώντος, 2ο κεφάλαιο, στίχος 11-16):

«11 ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσθενὲς ἄχρηστον ἐλέγχεται. 12 ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστὶ καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἀμαρτήματα νόμου καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἀμαρτήματα παιδείας ἡμῶν· 13 ἐπαγγέλλεται γινῶσιν ἔχειν Θεοῦ καὶ παῖδα Κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει· 14 ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν· βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, 15 ὅτι ἀνόμιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμένοι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· 16 εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα δικαίων καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα Θεόν.»

«Η δύναμίς μας ας είναι δι' ημάς ο νόμος της δικαιοσύνης μας, διότι η αδυναμία αποδεικνύεται επάνω εις τα πράγματα άχρηστος και επιβλαβής. Ας στήσωμεν ενέδρας και παγίδας, δια να συλλάβωμεν τον δίκαιον, διότι δεν ημπορούμεν να τον χρησιμοποιήσωμεν, όπως θέλομεν. Εναντιώνεται εις τα έργα μας, μας κατακρίνει με δριμύτητα ως παραβάτας του θείου νόμου. Μας δυσφημίζει χαρακτηρίζων ως εσφαλμένην την αγωγήν μας και την νοοτροπίαν μας. Αυτοπροβάλλεται, ως εάν αυτός και μόνος έχει γνώσιν του Θεού και του θείου θελήματος, και ονομάζει τον εαυτόν του τέκνον και δούλον του Κυρίου. Έχει γίνει καθημερινός έλεγχός μας, της νοοτροπίας και της συμπεριφοράς μας. Είναι βαρύς και ανυπόφορος και που τον βλέπομεν μόνον. Διότι η ζωή του δεν είναι ομοία με την ζωήν των άλλων ανθρώπων. Διαφορετικοί οι δρόμοι και οι τρόποι του βίου του. Εχομεν θεωρηθεί από αυτόν ως κίβδηλα νομίσματα και απομακρύνεται από τους δρόμους της ζωής μας, σαν από ακαθαρσίας. Θεωρεί μακαρίαν την ζωήν και την τελευταίην των δικαίων ανθρώπων και αλαζονεύεται λέγων, ότι έχει πατέρα τον Θεόν.»

Υπήρχαν και προ Χριστού άνθρωποι δεδιωγμένοι ένεκα δικαιοσύνης και εκτός Χριστού υπήρξαν και στην εποχή μας. Πώς είναι δυνατόν να ανήκει σε αυτούς

η βασιλεία των ουρανών εφόσον δεν έγιναν χριστιανοί, αφού δεν υπήρχε εκκλησία και δεν έχουν βαπτιστεί; Και όπως γνωρίζουμε η είσοδος στη βασιλεία είναι το βάπτισμα. Η απάντηση είναι στην εις Άδου Κάθοδο του Σωτήρος: όταν κατέβηκε στον Άδη το Μεγάλο Σάββατο ο Κύριος, βρήκε όλες τις ψυχές και κήρυξε αυτά που ξέρουμε κι εμείς. Και όσοι τότε πίστεψαν, πήραν βάπτισμα πχ ο Αβραάμ. Παραμένει το ερώτημα για αυτούς που είναι μετά Χριστό, αλλά δεν έχουν ακούσει τίποτα για Χριστιανισμό, πχ γι αυτούς που είναι στα βάθη της Κίνας. *Η εις Άδου κάθοδος δεν εντοπίζεται μέσα στο χρόνο*, διότι πέραν της γης, πέραν του σύμπαντος δεν υπάρχει χρόνος. Επομένως δεν μπορούμε να πούμε ότι έγινε τότε η κάθοδος και σήμερα όταν πάνε οι ψυχές δεν βρίσκουν το Χριστό, γιατί εκεί δεν υπάρχει χρόνος. Ότι έγινε από τον Κύριο είναι διαχρονικό. Όπως και η Μεγάλη Πέμπτη, ο Μυστικός Δείπνος, η Θεία Ευχαριστία δεν επαναλαμβάνεται. Απλούστατα μεταφέρει η εκκλησία εμάς σε εκείνο το Δείπνο, δηλαδή κάνει *παρόν* στη Θεία Λειτουργία εκείνο το Μυστικό Δείπνο, δεν το ξανακάνουμε, γιατί μπορεί να έγινε εν χρόνω αλλά είναι έξω από το χρόνο. Επομένως, έτσι κι εδώ, όσοι δεν γνώρισαν το Χριστό, αυτοί δε θα χαθούν.

Σύμφωνα με το μακαρισμό, όσοι επιμένουν στην δικαιοσύνη, όπως την καταλαβαίνουν (γιατί η ανθρώπινη δικαιοσύνη είναι ατελής, για τη Θεία Δικαιοσύνη θα μιλήσει στον άλλο μακαρισμό) και την εφαρμόζουν με κόστος δηλαδή στα συμφέροντα τους, με διωγμό, με οτιδήποτε μπορεί να κοστίζει όχι μόνο σε χρήματα, σε θέση, σε ευκαιρίες, σε κέρδη, τότε περνούν στη βασιλεία των ουρανών. Δηλαδή, όσοι θέλουν να μείνουν δίκαιοι, έστω και αν διωχτούν για τη δικαιοσύνη τους, προτιμούν να υφίστανται στερήσεις, διωγμούς ακόμα και θάνατο αντί να προδώσουν το φρόνημα τους για τη δικαιοσύνη (την ανθρώπινη, όπως τη γνωρίζουμε μέσα από την καθημερινή κοινωνική ζωή).

Το αποκορύφωμα όμως αυτού του μακαρισμού φανερώθηκε όταν η Πρώτη Εκκλησία εγκαθίδρυσε το προγεφύρωμά της μέσα στην επικράτεια του Σατανά. Τότε, μετά την Πεντηκοστή δηλαδή, φάνηκε ποια είναι η πραγματική δικαιοσύνη. Δεν είναι βέβαια η ανθρώπινη, όσο και αν πλησιάζει. Εκεί διώχτηκαν οι πρώτοι Χριστιανοί, επί τρεις αιώνες, χωρίς να διώκουν κανένα. Βέβαια αυτό αφορά τον επόμενο μακαρισμό (τον 9^ο) γιατί δεν αφορά τους δεδιωγμένους ένεκεν δικαιοσύνης αλλά τους δεδιωγμένους ένεκα του Χριστού. Βέβαια, ο Χριστός είναι η δικαιοσύνη. Η θεία δικαιοσύνη, η δικαίωσις, δεν υπακούει σε νόμους. Ο ίδιος ο Χριστός είναι η δικαιοσύνη, δηλαδή, ό,τι θέλει ο Θεός, εκείνο είναι το δίκαιο (οι εντολές του) και ό,τι δεν θέλει ο Θεός, εκείνο είναι το άδικο ανεξάρτητα με τι λένε οι ανθρώπινοι νόμοι. Γι' αυτό υπάρχει το ρητό «*Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις*».

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M27

M27 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (8^{ος})

Σε αυτό μας εισάγει με τον τελευταίο, ένατο μακαρισμό. Το πώς εφάρμοσαν αυτό το μακαρισμό, τον ένατο, και το πώς συνδέεται με τους προηγούμενους περί δικαιοσύνης, ωραία περιγράφεται σε μια επιστολή των πρώτων χριστιανικών χρόνων την περίφημη προς Διόγνητον επιστολή του Ιουστίνου φιλοσόφου και μάρτυρος.

Βέβαια οι νεότεροι ερευνητές δεν πιστεύουν ότι είναι του Ιουστίνου φιλοσόφου και μάρτυρος αλλά κάποιου πολύ ανώτερου σοφού και από αυτόν αλλά που δεν αναφέρεται. Πρόκειται για ένα χρονικό από εκείνη την εποχή, πολύ πρακτικά γραμμένο και όχι φιλοσοφικό και δείχνει πώς ζούσαν και εφάρμοζαν τους μακαρισμούς. Αποσπάσματα από την επιστολή: «*Χριστιανοί γάρ ούτε γῆ οὔτε φωνῆ οὔτε ἔθεσι διακεκριμένοι τῶν λοιπῶν εἰσιν ἀνθρώπων... ἐπὶ γῆς διατρίβουσιν, ἀλλ' ἐν οὐρανῷ πολιτεύονται. πείθονται τοῖς ὠρισμένοις νόμοις, καὶ τοῖς ἰδίοις βίοις νικῶσι τοὺς νόμους. ἀγαπῶσι πάντα, καὶ ὑπὸ πάντων διώκονται. ἀγνοοῦνται, καὶ κατακρίνονται· θανατοῦνται, καὶ ζωοποιοῦνται. πτωχεύουσι, καὶ πλουτίζουσι πολλούς· πάντων ὑστεροῦνται, καὶ ἐν πᾶσι περισσεύουσιν. ἀτιμοῦνται, καὶ ἐν ταῖς ἀτιμίαις δοξάζονται. βλασφημοῦνται, καὶ δικαιοῦνται. λοιδοροῦνται, καὶ εὐλογοῦσιν· ὑβρίζονται, καὶ τιμῶσιν. ἀγαθοποιοῦντες ὡς κακοὶ κολάζονται· κολαζόμενοι χαίρουσιν ὡς ζωοποιοῦμενοι. ὑπὸ Ἰουδαίων ὡς ἀλλόφυλοι πολεμοῦνται καὶ ὑπὸ Ἑλλήνων διώκονται· καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐχθρας εἰπεῖν οἱ μισοῦντες οὐκ ἔχουσιν.*»

Βεβαίως οι Χριστιανοί δεν διακρίνονται από τους άλλους ανθρώπους ούτε στη χώρα πο ζουν, ούτε στη γλώσσα. ούτε στις συνήθειες... Ζουν στη γη, αλλά πολιτεύονται στον ουρανό. 10 Υπακούουν στους θεσπισμένους νόμους, και με τη διαγωγή τους ξεπερνούν τους νόμους. 11 Αγαπούν τους πάντες, και από όλους διώκονται. 12 Περιφρονούνται και καταδικάζονται· θανατώνονται, και ξαναζούν. 13 Πτωχεύουν, και πλουτίζουν πολλούς· όλα τα στερούνται, και όλα τα έχουν με αφθονία. 14 Ατιμάζονται, και μέσα στις ατιμίες δοξάζονται. Βλασφημούνται, και δικαιώνονται. 15 Κακολογούνται, κι αυτοί δίνουν ευλογίες· υβρίζονται, και τιμούν. 16 Κάνουν το καλό, και τιμωρούνται ως κακοί· τιμωρούνται, και χαίρονται σα να τους δίνουν ζωή. 17 Από τους Ιουδαίους πολεμούνται ως αλλόφυλοι, και από τους ειδωλολάτρες καταδιώκονται, και την αιτία της ἐχθρας δεν μπορούν να την πουν αυτοί που τους μισούν.

Έτσι βλέπουμε ότι οι πρώτοι Χριστιανοί μας οδήγησαν στην εφαρμογή του ενάτου μακαρισμού.

Και η πείρα των γερόντων, όπως βλέπουμε στους μετέπειτα αιώνες, το ίδιο πράγμα λέει. Παρόμοιο απόσπασμα από το Γεροντικό που δείχνει πως εφαρμόζεται πρακτικά ο ένατος μακαρισμός:

«Ένας νέος Μοναχός ρώτησε κάποιο γέροντα, πώς θα μπορούσε να γίνει μωρός για την αγάπη του Χριστού. Εκείνος τότε του διηγήθηκε αυτό το περιστατικό:

Ένας γείτονας μου Ερημίτης περιμάζεψε ένα εγκαταλειμμένο παιδί στην καλύβα του και το μεγάλωσε. Μια μέρα τον άκουσα να το συμβουλεύει:

— Αν τύχη να σε βρίσει κανείς, Γάιε μου, εσύ ευλόγησε τον. Όταν σε προσκαλέσουν σε τραπέζι, φάγε τα χειρότερα κι' άφησε για τους άλλους τα καλύτερα. Αν πρέπει να διάλεξης μόνος τα φορέματα σου, προτίμησε τα παλιά κι' άφησε στους άλλους τα καινούργια. Αν σε στείλουν...

Δεν πρόφτασε να τελειώσει τη φράση του ο Γέροντας, το παιδί βιάστηκε να τον διακόψει:

— Μα για κουτό με περνάς, Άββά, να κάνω όλα τούτα που μου αραδιάζεις;

— Ναι, παιδί μου, αποκρίθηκε ο καλός Άββάς, γίνε μωρός, για την αγάπη του Χριστού μας, να βρεις γαλήνη στη ζωή σου.»

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ28

M28 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (8^{ος} - 9^{ος})

Δεν αρκεί λοιπόν να έχουν σωστή άποψη για τη δικαιοσύνη και να την εφαρμόζουν όταν μπορούν. Όπως λέει και ο μακαρισμός, πρέπει να *πεινούν* και να *διψούν* για τη δικαιοσύνη και ξέρουμε σε τι άκρα μπορεί να φτάσει κάποιος από πείνα και δίψα. Γι αυτό χρησιμοποιεί αυτές τις εκφράσεις για να δείξει την ακραία κατάσταση που μπορεί να φτάσει κάποιος υπέρ της δικαιοσύνης. Και υπόσχεται ότι θα βρουν τρόπο να χορτάσουν από δικαιοσύνη. Και στον δρόμο αυτό, προσπαθώντας να εφαρμόσουν τη δικαιοσύνη με πείνα και δίψα, περνάμε στον όγδοο μακαρισμό: *αν αποφασίσεις να κινηγήσεις τη δικαιοσύνη και να διωχτείς ακόμα, τότε θα χορτάσεις και θα είναι ανοιχτός ο δρόμος για τη βασιλεία των ουρανών*. Η πορεία λοιπόν προς τον χορτασμό της δικαιοσύνης περνάει από διωγμούς, εννοώντας να είσαι ανυποχώρητος στο δρόμο της δικαιοσύνης ακόμα και όταν διώκεσαι, και τότε είσαι στον καλό δρόμο για να φτάσεις τη βασιλεία των ουρανών.

Αυτό ο δρόμο τον βάδισαν οι προ Χριστού δίκαιοι, έφτασαν δηλαδή μέχρι τον όγδοο μακαρισμό, δεν αναφέρεται στους χριστιανούς όπως βλέπετε, πατριάρχες, προφήτες, φιλόσοφοι των αρχαίων Ελλήνων, στρατηγοί σωστοί (πχ ο Θεμιστοκλής που σε αντιμαχία με τον Αλκιβιάδη για τη ναυμαχία της Σαλαμίνας είπε το περίφημο «Πάταξον μὲν ἄκουσον δε»), ο Αριστείδης ο δίκαιος, ο Πλάτων, ο Σωκράτης (που διώχθηκε μέχρι θανάτου) κλπ. Επομένως στην αρχαία εποχή υπάρχουν άνθρωποι που θα μας ντροπιάσουν αν ποτέ βρεθούμε μπροστά τους.

Ο πρώτος άνθρωπος που διώχθηκε για τη δικαιοσύνη επειδή ευχαρίστησε το Θεό με τη θυσία του ήταν ο Άβελ, που τον σκότωσε ο Κάιν. Υπάρχουν λοιπόν πολλοί δίκαιοι και μεγάλοι άνθρωποι και αυτοί έχουν παράδεισο εφόσον φρόντισε ο Κύριος για εκείνους το Μεγάλο Σάββατο στην εις Άδου κάθοδο η οποία συνεχίζεται, διότι δεν είναι μέσα στο χρόνο (ό,τι έγινε από τον Κύριο υπάρχει ακόμα, τίποτα δεν έγινε παρελθόν). Οι άνθρωποι που κατάφεραν και έφτασαν μέχρι τον 8ο μακαρισμό, στήριζαν μια δικαιοσύνη που μπορεί να ήταν ατελής και αδιαφώτιστη και μπορεί οι ενέργειες που έκαναν να προέρχονταν από την έντονη επιθυμία τους για δικαιοσύνη, χωρίς να ξέρουν αν αυτό που έκαναν ήταν σωστό. Αλλά αυτό το αναγνωρίζει ο Κύριος, γιατί *και την πρόθεση τιμάει*, όπως είπε ο Χριστός. Επομένως κέρδισαν τη βασιλεία των ουρανών αλλά για εμάς δεν ισχύει αυτό.

Εμείς πρέπει να φτάσουμε τον ένατο μακαρισμό που λέει καθαρά «**Ἔνεκεν ἐμοῦ**», γιατί εμείς με το Χριστό ελπίζουμε να βρεθούμε. Αν λοιπόν δεν τα κάνουμε αυτά για Εκείνον, τι σχέση έχουμε εμείς με το Χριστό και με το τραπέζι της βασιλείας του; Όπως λέει και στο Λουκά «**ἵνα ἐσθίητε καὶ**

πίνετε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου» Λκ Κβ 30 . Θα είμαστε δηλαδή όλοι στο ίδιο τραπέζι και δεν θα τρώμε «τρόφιμα» από αυτά που ξέρουμε αλλά πολύ ανώτερα και μεγαλειώδη, που ακόμα δεν έχουμε τα φόντα να κατανοήσουμε, γιατί δεν χωράνε στις πέντε μας αισθήσεις, οι άπειρες συντεταγμένες της βασιλείας.

9^{ος} Μακαρισμός

«Μακάριοι έστε όταν όνειδίσωσιν ύμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρόν ρήμα καθ' ύμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ» «*Μακάριοι είστε, όταν σας βρίσουν και σας καταδιώξουν και πούνε κάθε κακό πράγμα εναντίον σας, λέγοντας ψέματα εξαιτίας μου.*»

Στον ένατο μακαρισμό ο Κύριος μιλάει για διωγμούς που θα υποστούν οι άνθρωποι ένεκα της θείας δικαιοσύνης, όχι απλώς της δικαιοσύνης που είναι υπερτέλεια και η οποία δικαιοσύνη αυτή λέγεται και δικαίωσις από τον Απόστολο Παύλο. Η θεία δικαιοσύνη σαρκώθηκε όχι από νόμους, αλλά στο πρόσωπο του ίδιου του Χριστού, αυτός είναι η πραγματική δικαιοσύνη και όταν γίνεται κάτι γι αυτόν είναι δίκαιο. Αλλά και οι δυο μορφές της δικαιοσύνης, και η επίγεια και η θεία έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά αφού έχουν την ίδια πηγή προέλευσης, δηλαδή το Θεό. Η δικαιοσύνη που έχουν οι άνθρωποι, οι 10 εντολές, ο μωσαϊκός νόμος και ότi άλλο έχει σωστό, δεν ήταν προϊόν του ανθρώπου, από το Θεό προέρχονται (οι 10 εντολές στις πλάκες, το Άγιο Πνεύμα φώτισε σοφούς νομοθέτες). Έτσι φτιάχτηκε μια δικαιοσύνη η οποία μπορεί να είναι ατελής αλλά έχει πηγή το Θεό.

Ένα κοινό σημείο και της ανθρώπινης και της θείας δικαιοσύνης είναι η *εκδίκηση*. Είναι στοιχείο κεντρικό, απονομής δικαιοσύνης. Η εκδίκηση, το να θέλει ο άνθρωπος να εκδικηθεί, δεν απαγορεύεται. Είναι κοινή επιθυμία και στην ανθρώπινη και στη θεία δικαιοσύνη. Η εκδίκηση στη θεία δικαιοσύνη συνοψίζεται στο εξής **«έμοι έκδίκησις, ἐγὼ ανταποδώσω, λέγει Κύριος»**. Δηλαδή ο Θεός δεν καταργεί την εκδίκηση αλλά λέει πως θα την δώσει εκείνος, γιατί εκείνος ξέρει πώς να τη δώσει, ώστε κάνοντας εκδίκηση να μην κάνει άδικο. Η εκδίκηση πρέπει να είναι δίκαιη, γι αυτό επιμένει ο Κύριος ότi μπορεί να κάνει δίκαιη την εκδίκηση, ενώ εμείς οι άνθρωποι δε μπορούμε.

Δέχεται ο Κύριος την εκδίκηση, και όχι μόνο τη δέχεται αλλά και θα την εφαρμόσει όπως ξέρουμε και από την Αποκάλυψη: **«Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τὴν ὁποίαν εἶχον· καὶ ἔκραζον μετὰ φωνῆς μεγάλης, λέγοντες, "Ἐως πότε, ὦ Δέσποτα ἅγιε καὶ ἀληθινέ, δὲν κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;»**.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ29

M29 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (9^{ος})

Ζητούν εκδίκηση αυτοί που είναι το εκλεκτότερο μέρος της εκκλησίας του Χριστού, οι μάρτυρες που είναι κάτω από το θυσιαστήριο. Και ο Κύριος, δεν τους αρνήθηκε ότι πρέπει να εκδικηθεί για το αίμα τους, αλλά τους συνέστησε μόνο να κάνουν υπομονή. Η δικαιοσύνη λοιπόν, που τη ζητάει ο αδικούμενος, είναι κάτι το οποίο το δέχεται ο Θεός. Την απονομή όμως της δικαιοσύνης με εκδίκηση, σαν εκτελεστική εξουσία είναι μόνο του Θεού. Αυτό συμβαίνει για τον εξής λόγο: ο άνθρωπος όταν εκδικείται, λόγω της περιορισμένης ικανότητας για πληροφορίες και για σωστή κρίση, αντί να αποδώσει το δίκαιο, εκδικούμενος γίνεται και ο ίδιος άδικος και γίνεται μια αδικία ακόμα. Κάνεις άδικο είτε στον εχθρό σου αν είναι η εκδίκηση παραπάνω απ' ό,τι είναι δίκαιο να γίνει.

Πολλές φορές κάνεις άδικο και στον εαυτό σου όταν εκδικείσαι, διότι πχ μέρα νύχτα σκέφτεσαι την εκδίκηση, ίσως να μη μπορείς να την κάνεις, φθείρεσαι, κι έτσι αδικείς περισσότερο τον εαυτό σου. Άρα δεν μπορείς να επιβάλεις δικαιοσύνη, εφόσον η εκδίκηση μπορεί να είναι μεγαλύτερη απ' ό,τι είναι δίκαιο να γίνει ή μπορεί να είναι και μικρότερη. Ποτέ ο άνθρωπος την εκδίκησή του δεν μπορεί να την κάνει σωστά και καταλήγει σε άδικο αντί για δίκαιο. Γι' αυτό λέει ο Κύριος ότι η εκδίκηση θα γίνει, αλλά από τον ίδιο που είναι η εκτελεστική εξουσία και όχι από εμάς. Και θα γίνει και σε αυτή ζωή και όχι μόνο στην άλλη που είναι πολύ χειρότερα βέβαια. Όσοι λοιπόν άφησαν την εκδίκηση στα χέρια του Θεού, ήταν τέτοια η εκδίκηση που συνέβη που λυπήθηκαν τον εχθρό τους. Ακόμα, σημαντικός είναι και ο χρόνος που θα εφαρμοστεί η εκδίκηση. Δεν είναι οποιαδήποτε στιγμή κατάλληλη, ο Θεός ξέρει πότε πρέπει να γίνει ώστε να μην έχουμε αδικία, αλλά ικανοποίηση της δικαιοσύνης.

Ο ένατος μακαρισμός αφορά τη νέα τάξη πραγμάτων που έφερε στην Γη μετά την Πεντηκοστή, το 33μΧ, η εγκαθίδρυση επί της Γης του προγεφυρώματος της Εκκλησίας, δηλαδή του Σώματος του Χριστού. Όταν ήρθε η Εκκλησία, φανερώθηκε την Πεντηκοστή, έγινε ένα προγεφύρωμα. Ήταν όλη η οικουμένη κράτος του Σατανά και μπήκε μες το κράτος αυτό μια καινούρια δύναμη, η Εκκλησία, οι Απόστολοι, το Άγιο Πνεύμα, ο Χριστός με την μορφή του Σώματος και του Αίματος της Ευχαριστίας.

Όταν μπαίνεις σε ένα κράτος ισχυρού εχθρού δεν μπορεί να σε καλοδεχτεί. Είναι φυσικό να έχει αντιδράσεις και αυτό λέει ο μακαρισμός αυτός, είστε καλότυχοι αν αντιδράτε. Επειδή η εγκαθίδρυση της Εκκλησίας ξεκινώντας απ' το Υπερώον της Ιερουσαλήμ, εκεί έφερε την υψίστη δικαιοσύνη εδώ στη γη,

δηλαδή τη θεία δικαιοσύνη η οποία ήταν μέχρι τότε άγνωστη εδώ στη γη. Γι' αυτό και έφερε τις χειρότερες αντιστάσεις των αδίκων κατά αυτής.

Η πρώτη αντίδραση που αναφέρει, η ήπια αντίδραση, είναι οι ονειδισμοί **«ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς»**, δηλαδή οι κατηγορίες, οι ειρωνείες, τα πειράγματα, όλα αυτά τα πρώτα που γίνονται εναντίον μας για να μας κάνουν κακό. Οι ονειδισμοί αυτοί κατά των χριστιανών είναι πολύ γνωστοί, για παράδειγμα τους ίδιους τους Αποστόλους όταν κατέβηκαν από το Υπερών τους ονόμαζαν μεθυσμένους που δεν ξέρουν τι λένε, τους χριστιανούς τους λένε (και μας λένε) χαζούς, μωρούς, αγαθούς, θρησκόληπτους, υποκριτές, εκμεταλλευτές, «ὄπιον του λαού» (κατά το Μαρξ), ακόμα και ανθρωποφάγους, ότι παρέδιδαν δηλαδή θυέστεια δείπνα. Αυτή η τρομερή ειρωνεία για την οποία προειδοποιεί ο μακαρισμός δρα καταστρεπτικά σε εμάς. Ενώ δεν είναι τίποτα η ειρωνία, όπως είπε ο Μάο Τσε Τουνγκ σαν «χάρτινη τίγρης» μας τρομοκρατεί.

Έπειτα προχωρεί ο Κύριος και λέει **«και διώξουσι»**, θα ακολουθήσουν διωγμοί τους ονειδισμούς. Οι διωγμοί είναι πολύ γνωστοί από τους τρεις πρώτους χριστιανικούς αιώνες, οι φυλακές, οι λιθοβολισμοί, οι ξυλοδαρμοί, οι τραυματισμοί ακόμα και τα μαρτύρια των εκτελέσεων με τους πιο σκληρούς τρόπους που περιγράφονται πολύ καλά στα συναξάρια των πρώτων αγίων της εποχής εκείνης αλλά και μετέπειτα με τους νεομάρτυρες. Σήμερα, δεν λείπουν οι διωγμοί παρόλο ότι ζούμε σε χριστιανικό κόσμο, χριστιανική Ευρώπη, οι μικροδιωγμοί, οι κακίες, οι ζημιές που μας κάνουν δίχως λόγο, οι λεηλασίες, και το χειρότερο από όλα είναι οι ψυχικοί διωγμοί, τα ψυχικά μαρτύρια.

«...εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ρῆμα καθ' ὑμῶν». Οι συκοφαντίες είναι τα πονηρά ρήματα για τα οποία μιλάει ο Κύριος εδώ τα οποία είναι εναντίον μας και είναι ψεύτικα και η αιτία της συκοφαντίας δεν θα είναι τίποτα άλλο παρά ο Κύριος, **«ἐνεκεν ἐμοῦ»**. Άλλες συκοφαντίες είναι για γήινα άνομα συμφέροντα και υπάγονται στους άλλους μακαρισμούς, σε αυτό το μακαρισμό είναι για όσα λέγονται χωρίς κανένα άλλο συμφέρον παρά μόνο ένεκεν του Χριστού. Οι ψυχικοί διωγμοί, τα ψυχολογικά μαρτύρια, είναι βαρύτερα από τα σωματικά διότι όσο κι αν ένα μαρτύριο σωματικό μπορεί να βασανίσει κάποιον ή θα τον φέρει και στο θάνατο θα διαρκέσει μερικές ώρες ενώ ένα ψυχολογικό μαρτύριο μπορεί να διαρκέσει για όλη τη ζωή, να διαλύσει έναν άνθρωπο, να τον φτάσει στην αυτοκτονία. Γι αυτό τα ψυχικά μαρτύρια τα αναφέρει χωριστά ο μακαρισμός, χαρακτηρίζοντάς τα πονηρά ρήματα. Ήδη από τους πρώτους χρόνους όπως προαναφέρθηκε, υπήρχε αυτή η ψυχολογική πίεση, κατηγορήσαν δηλαδή τους χριστιανούς ότι έκαναν θυέστεια δείπνα. Θυέστεια δείπνα κάνουν οι ειδωλολάτρες των πρώτων χριστιανικών αιώνων, τις νομιζόμενες ανθρωποφαγίες των χριστιανών. Χρησιμοποίησαν δηλαδή πονηρά ρήματα παρμένα από την ειδωλολατρική ιστορία και μάλιστα μεταξύ ιστορίας και μυθολογίας.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ30

M30 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (9^{ος})

Τα μεν θεέστεια δείπνα είναι ιστορικά αλλά με πολλά μυθολογικά μέσα, οι δε οιδιπόδειες μίξεις (για τις οποίες κατηγορούσαν πάλι τους χριστιανούς) είναι στη μυθολογία. Τα θεέστεια δείπνα βγήκαν από μια ιστορία και μυθολογία ανακατεμένη, από μια σειρά ατελεύτητων αδελφοκτονιών στην ίδια δυναστεία/οικογένεια, αιμομιξιών, δολοφονιών, μοιχειών, μητροκτονιών, και ποικίλων άλλων εγκλημάτων που τα σπέρματα των πληροφοριών ξεκινούν από τον Όμηρο, από την Ιλιάδα. Από τα πολλά που έψαξαν οι ειδωλολάτρες να κατηγορήσουν τους χριστιανούς ένα δείγμα είναι το εξής θεέστειο.

Δυο αδελφοί, υιοί του Πέλοπος, προ του Ομήρου ακόμα, ο Θυέστης και ο Ατρεύς μισούνται θανάσιμα. Ήταν βασιλική οικογένεια, της δυναστείας των Πελοπιδών, και τα δυο αδέρφια ήταν διάδοχοι του θρόνου. Ο Ατρέας καλέσει ύπουλα στις Μυκήνες τον Θυέστη, δήθεν για να συμφιλιωθούν, σε ένα δείπνο με κρέας. Αλλά τόσο ήταν το μίσος που ο Ατρέας διέταξε να παρασκευαστούν τα φαγητά από τις σάρκες των υιών του Θυέστου, του Ταντάλου και του Κλεισθένου. Είχε συλλάβει τα παιδιά του πριν την επίσκεψη του πατέρα τους στις Μυκήνες, τα είχε σφάξει, τα είχε μαγειρέψει και τα είχε μετατρέψει σε εκλεκτό φαγητό το οποίο παρέθεσε στον πατέρα τους το Θυέστη. Από αυτό ονομάστηκε το θύεστειο δείπνο. Στη συνέχεια όμως ο Θυέστης, όταν κατάλαβε και έμαθε τι είχε γίνει, εκδικήθηκε και φόνευσε τον Ατρέα, τον εκτέλεσε. Το μίσος συνεχίστηκε, και ο γιος το Θυέστη ο Αίγισθος, δολοφονεί το γιο του Ατρέα τον Αγαμέμνονα, όπως ξέρουμε από την Ιλιάδα, ο δε γιος του Αγαμέμνονα, ο Ορέστης σκότωσε τον Αίγισθο, και οι δολοφονίες συνεχίζονται.

Οι ειδωλολάτρες πήραν αυτό το θέμα από την ιστορία τους, από τα χειρότερα που βρήκανε, με το μίσος που είχαν να κατηγορήσουν τους χριστιανούς και είπαν ότι οι χριστιανοί κάνουν θεέστεια δείπνα. Δηλαδή, επειδή τότε ήταν οι διωγμοί, οι χριστιανοί έκαναν τα Μυστήρια της Θείας Ευχαριστίας κρυφά στις κατακόμβες και υπήρχε φρούρηση πολύ προσεκτική και δεν έμπαιναν ειδωλολάτρες μέσα, δεν ήξεραν ακριβώς τι γίνεται. Άκουγαν όμως και μάθαιναν από χριστιανούς και από άλλους ότι εκεί μιλούσαν για φάγωμα σαρκός, «λάβετε φάγετε· τούτο μού εστί το σώμα», «Πίετε εξ αυτού πάντες τούτο εστί το Αίμα μου», «ο *τρώγων* μου την σάρκα και πίνων μου το αίμα *εν εμοί μένει*». Αυτό τους έφτανε για να δημιουργήσουν τη συκοφαντία ότι οι πρώτοι χριστιανοί έκαναν τα θεέστεια δείπνα. Και για να ολοκληρώσουν τη συκοφαντία είπαν ότι μετά από τα θεέστεια δείπνα έκαναν και οιδιπόδειες μίξεις. Βρήκαν δηλαδή την ιστορία του Οιδίποδα και την πρόσαψαν στους χριστιανούς. Η ιστορία του Οιδίποδα συνέβη στη Θήβα, ήταν από τη δυναστεία των Τανταλιδών. Μυθική δυναστεία αλλά με σπέρματα

πραγματικότητας. Στη Θήβα υπήρχε το μυθολογικό τέρας της Σφίγγας, μιας γυναίκας που είχε κεφαλή και στήθος γυναικός, φτερά και σώμα ορνέου και ουρά λεοντος. Ήταν έξω από τη Θήβα στο Φικιόν και έλεγε το αίνιγμα «Τί έστιν ό μίαν έχον φωνήν τετράπουν και δίπουν και τρίπουν γίνεται;». Όσοι δεν γνώριζαν την απάντηση τους κατασπάραζε. Όταν κάποιος θα έλυσε το αίνιγμα, η Σφίγγα θα αυτοκτονούσε και γι αυτό ο Κρέοντας είχε πει πώς θα του έδινε για γυναίκα του, την αδελφή του την Ιοκάστη. Ο Οιδίπους ο οποίος πρώτος έλυσε το αίνιγμα, ήταν γιος του Λαΐου, βασιλιά της Θήβας που είχε παντρευτεί την Ιοκάστη. Κατά τη διάρκεια της κύησης της Ιοκάστης στον Οιδίποδα, ήρθε ένας χρησμός που έλεγε ότι αυτό το παιδί που κυοφορείται θα σκοτώσει τον πατέρα του. Τρομοκρατημένος ο Λάιος, έλαβε το χρησμό και παρέδωσε στο δούλο του τον Οιδίποδα όταν γεννήθηκε για να τον εκθέσει στον Κιθαιρώνα να τον φάνε τα θηρία. Ο δούλος πήρε το παιδί, πήγε στο βουνό και για να το κρεμάσει ώστε να το φάνε τα θηρία του τρύπησε τα πόδια. Όταν έφυγε ο δούλος, ένας ποιμένας είδε τον Οιδίποδα, τον λυπήθηκε, τον ξεκρέμασε, τον περιποιήθηκε όπως μπορούσε και τον έσωσε. Δεν τον κράτησε, αλλά τον παρέδωσε στο βασιλέα της Κορίνθου, τον Πόλυβο και τη βασίλισσα Μερόπη, οι οποίοι τον υιοθέτησαν και τον ονόμασαν Οιδίποδα από το οίδημα που είχε παραμείνει στο πόδι του από το τρύπημα του δούλου. Όταν μεγάλωσε ο Οιδίποδας κάποιοι καλοθελητές του είπαν ότι είναι υιοθετημένος από το βασιλιά κι εκείνος εξαγριωμένος φεύγει από την Κόρινθο για να ανακαλύψει το μυστικό της υιοθεσίας του. Έκανε πορεία προς τους Δελφούς, με σκοπό να πάει στο μαντείο για να μάθει. Ταυτόχρονα, πήγαινε και ο πατέρας του ο Λάιος με έναν δούλο του στους Δελφούς. Συναντήθηκαν στο δρόμο, πεζός ο Οιδίποδας, με την άμαξα του ο Λάιος, σε ένα στενό όπου δεν μπορούσαν να χωρέσουν και οι δύο. Ο δούλος τον εξύβρισε, ότι τόλμησε να καθίσει μπροστά στο βασιλιά, τον εξαγρίωσε και προσπάθησε να τον πετάξει έξω από το δρόμο. Ο Οιδίποδας εξαγριώθηκε και σκότωσε και το δούλο και το βασιλιά, ο οποίος όμως χωρίς να το ξέρει ήταν ο πατέρας του. Όταν έφτασε στη Θήβα, για να μπει στην πόλη έπρεπε να περάσει από τη Σφίγγα, του είπε το αίνιγμα, ο Οιδίποδας απάντησε σωστά «ο άνθρωπος», και τότε η Σφίγγα αυτοκτόνησε. Τότε ο Οιδίποδας πήγε στον Κρέοντα, το βασιλιά της Θήβας για να πάρει την αμοιβή του, δηλαδή την Ιοκάστη. Η Ιοκάστη, ήταν γυναίκα του Λαΐου, ήταν μητέρα του Οιδίποδα, χωρίς εκείνος να το γνωρίζει φυσικά, και ο Κρέοντας τον πάντρεψε με αυτή. Αργότερα όταν το έμαθε αυτό ο Οιδίποδας, μετά από αποκάλυψη των μαντείων, η μεν Ιοκάστη αυτοκτόνησε και ο Οιδίποδας αυτοτυφλώθηκε. Αυτή τη μίξη του Οιδίποδα με τη μητέρα του, ονομάστηκε οιδιπόδεια μίξη και έλεγαν ότι οι χριστιανοί μετά από θυσεία δείπνα έκανα και αιμομιξίες.

Βλέπουμε λοιπόν ότι από την πρώτη στιγμή δεν δέχτηκαν την εκκλησία και ούτε τη δέχτηκε ακόμα ο κόσμος. Αυτά τα ζούμε και σήμερα. Έτσι λοιπόν οι διωγμοί που αναφέρονται είναι «ένεκεν εμού». Δεν μπορεί οι διωγμοί να είναι πηγή χαράς για τους χριστιανούς. Πώς μπορούν να είναι αιτία όχι απλά χαράς αλλά και αγαλλίασης;

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ31

M31 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (9^{ος})

Διότι είναι φοβεροί, ειδικά οι ψυχολογικοί διωγμοί, με χειρότερο τη συκοφαντία, κορυφαία στην αντίσταση του κόσμου κατά της εκκλησίας. Οι διωγμοί συνεχίζονται. Ο κόσμος δεν αποδέχτηκε ακόμα τη σωστή εκκλησία, ούτε εμάς, αν είμαστε σωστοί δε μας δέχεται.

Όσο κι αν ζούμε εδώ σε ένα καλό περιβάλλον νιώθουμε αυτό το διωγμό και προσπαθούμε να κρυβόμαστε, το χειρότερο που μπορούμε να κάνουμε. Για παράδειγμα, Τετάρτη και Παρασκευή σε ένα τραπέζι δεν λέμε ότι νηστεύουμε, ή δεν κάνουμε φανερά το σταυρό μας ή δεν κάνουμε προσευχή πριν το φαγητό κ.ο.κ. Δεν είμαστε η Εκκλησία η οποία αξίζει τον κόπο να τη μισήσει ο κόσμος, και γι αυτό ο κόσμος προοδεύει κι εμείς συρρικνωνόμαστε. Πρέπει να καταλάβουμε ότι πρέπει να τους δεχόμαστε τους διωγμούς και να μη φοβόμαστε, και να χαιρόμαστε όταν συμβαίνουν αυτά.

Η συκοφαντία στις ανθρώπινες σχέσεις, όταν γίνεται για τα ανθρώπινα συμφέροντα, είναι το πιο σιχαμερό πράγμα που μπορεί να γίνει. Είναι άνανδρο όπλο για την επίτευξη του σκοπού. Αλλά, ακόμα και σε αυτή την περίπτωση έχει κάποια λογική, γιατί κάτι θέλουν να πετύχουν αυτοί οι άνθρωποι.

Όταν όμως χρησιμοποιείται χωρίς κανένα όφελος αλλά μόνο ένεκεν του Χριστού είναι *καθαρά σατανικό* και γι αυτό λέμε ότι η συκοφαντία είναι το χειρότερο όπλο του κόσμου κατά των πιστών, διότι γίνεται κατά παράλογο τρόπο.

Και αυτή τη συκοφαντία τη χρησιμοποίησε πρώτος ο Σατανάς, είναι ο πρώτος διδάξας, εναντίον του Θεού. Συκοφάντησε το Θεό ότι είναι ζηλόφθονος και ότι δεν θέλει ο άνθρωπος να σηκώσει κεφάλι και τότε τόλμησε η Εύα και ο Αδάμ να κάνουν κατάληψη στον Παράδεισο. Ο πρώτος συκοφάντης λοιπόν κατά του Θεού ήταν ο διάβολος και οι μαθητές του χρησιμοποιούν από τότε τη συκοφαντία και κατά του Χριστού και κατά των χριστιανών. Αλλά οι χριστιανοί *όταν είμαστε και όσο είμαστε* σωστοί χριστιανοί, έχουμε και τη δύναμη και τη χάρη να υπερβούμε τη συκοφαντία και να μην μας πειράξει.

Τα καλύτερα στεφάνια που απονέμει ο Χριστός είναι στους ομολογητές και στους πιστούς που συκοφαντούνται, αρκεί οι συκοφαντίες να είναι ψεύτικες. Τα καλύτερα στεφάνια δεν είναι από τα καλά έργα που κάνει κάποιος, γιατί ίσως να έχουν μέσα λίγο εγωισμό, συμφεροντολογία κλπ.

Αλλά όταν υπομένεις συκοφαντία, που δεν κερδίζεις τίποτα, εδώ φαίνεται ότι είσαι πραγματικά του Χριστού, διότι εφαρμόζεις τον ένατο μακαρισμό.

Επομένως το στεφάνι που παίρνεις όταν υπομένεις τη συκοφαντία και δεν στεναχωριέσαι αλλά χαίρεσαι, και κάνεις υπέρβαση, αυτό το στεφάνι πρέπει να σε βοηθάει να ξεπερνάς τη δίκαιη αγανάκτηση. Διότι όπως είπε κάποιος «ανόητος είναι ο άνθρωπος που δε μπορεί να θυμώσει». Δηλαδή, πρέπει να θυμώνουμε κάποτε, κατά του Σατανά και κατά της αμαρτίας. Συνετός όμως και μυαλωμένος είναι ο άνθρωπος που δεν θέλει να θυμώσει κατά του πλησίον του, δηλαδή κατά του αμαρτωλού, και την εκδίκηση την αφήνει στο Θεό. Δηλαδή δεν είναι ότι δε θα οργιστούμε, αλλά θα οργιστούμε εκεί που πρέπει.

Αν δεν μπορούμε εκεί που πρέπει να οργιστούμε, στην αμαρτία, στις κακές πράξεις και όχι στον άνθρωπο, τότε είμαστε ανόητοι. Αν όμως οργιστούμε εκεί που *δεν* πρέπει, δηλαδή κατά του αμαρτωλού ή κατά αυτού που μας βλάπτει τότε δεν είμαστε συνετοί. Έτσι λοιπόν μας λέει, ότι όλα αυτά τα υπερβαίνει ο χριστιανός και είναι σωστός, να θυμώνει όταν πρέπει, κατά της αμαρτίας και του διαβόλου αλλά όχι κατά του αμαρτωλού, να μην είναι δηλαδή ανόητος αλλά να είναι συνετός, όπως λέει ο Παύλος **«οργίζεστε και μη αμαρτάνετε»**.

Τελειώνει τους μακαρισμούς ο Κύριος με ένατο μακαρισμό που αφορά εμάς, τους χριστιανούς της εκκλησίας (οι υπόλοιποι αφορούν όλο τον κόσμο), με αυτή λοιπόν τη σκέψη ότι ο Χριστός είναι σε θέση την ταλαιπωρία των διωγμών, να τη μετατρέψει σε χαρά και αγαλλίαση. Πρόκειται για τη χαρά των μακαρισμών, όταν *ζούμε* τους μακαρισμούς, διότι αυτά που έγραψε ο Χριστός στους μακαρισμούς είναι «εμείς και ο Χριστός» και όχι «εμείς και ο κόσμος».

Το έχουν αποδείξει περίτρανα οι Άγιοι αλλά κι εμείς οι ίδιοι όταν ξεπεράσουμε μια δυσκολία και δεν δράσουμε αμαρτωλά, νιώθουμε μετά μια χαρά που δεν ξέρουμε από πού προήλθε. Γνωρίζουμε ότι τα καλύτερα στεφάνια που απονέμει ο Χριστός είναι στις περιπτώσεις αυτές των διωγμών και χαιρόμαστε για το στεφάνι που κερδίζει κανείς εάν υπομείνει ένα διωγμό και δεν αμαρτήσει.

Αντίστοιχα, υπάρχουν περιπτώσεις με λύπη. Πολλές φορές αισθανόμαστε μια ανεξήγητη λύπη, μια απορία για τι θα γίνει αύριο, χωρίς κανένα λόγο, και ψάχνουμε να βρούμε την αιτία και δεν τη βρίσκουμε. Η αιτία είναι η ολιγοπιστία μας. Από την άλλη πλευρά νιώθουμε μια χαρά, μια ευφροσύνη, που δεν ξέρουμε από πού προήλθε.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ M32

M32 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (9^{ος})

Είναι η χαρά ότι είμαστε καλυμμένοι από τους μακαρισμούς, «μακάριοι». Είναι χαρά που δεν την πιάνει η λογική, δεν υπάρχει κανένας λόγος, όμως είναι και στις πράξεις των Αποστόλων και στα συναξάρια βρίσκουμε τέτοιες καταστάσεις χαράς. **«Χαίrete και αγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς»**, δηλαδή η συνείδηση μας είναι ο μισθός μας και όσο πιο καθαρή η συνείδησή μας, τόσο πιο μεγάλη θα είναι και η αγαλλίαση στην αιωνιότητα. Ο μισθός δηλαδή είναι η ισχυρή συνείδηση.

Αυτό μπορούμε να πούμε γιατί δεν ξέρουμε τι γίνεται στην άλλη ζωή, ούτε υπάρχει λόγος, ούτε μπορεί κανείς να μας πει. Όπως ένα έμβρυο που βρίσκεται ακόμα στην κοιλιά της μητέρας του και η μόνη χαρά του είναι ότι κολυμπάει σε μια καλή θερμοκρασία και έχει ὅλη τη νοημοσύνη που χρειάζεται αλλά δεν μπορεί να καταλάβει τα μεγαλεία του ἔξω κόσμου, πῶς να του το εξηγήσει κάποιος, ἔτσι κι εμείς δεν ξέρουμε τι χαρές έχει η αιώνια ζωή και ούτε μπορεί κανείς να μας το εξηγήσει, σαν να είμαστε στην κοιλιά του σύμπαντος δε μπορούμε να καταλάβουμε τι κρύβει η πέραν του σύμπαντος της Δευτέρας Παρουσίας χαρά, για την οποία μιλάει στο **«χαίrete και αγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς»**. Θα ἔχετε κι εδῶ στη γη υποσυνείδητα αυτή τη χαρά και την αγαλλίαση αλλά εκεί θα είναι πλήρης.

Οι ἄνθρωποι που θέλουν να πειράξουν τον χριστιανό ἄνθρωπο, μετά τον ονειδισμό, χρησιμοποιούν κάτι πιο δυναμικό, που είναι ο διωγμός. Στεροῦν την ελευθερία, επιβάλλουν τα χέρια τους για να τον κακοποιήσουν, τον στεροῦν ἀπὸ κοινωνικά αγαθά, και ο χριστιανός θεωρεῖται κοινωνικά επικίνδυνος, και ὅλα αυτά βέβαια συνιστοῦν ἓνα μαρτύριο που γίνεται «ἐνεκεν ἐμοῦ», μαρτύριο που γίνεται για το Χριστό.

Ἐνα ἀπὸ τα πολλά παραδείγματα των αγίων που ἐφάρμοσαν τον 9^ο μακαρισμὸ είναι το παρακάτω :

Ο Αββάς Μακάριος διηγήθηκε μια συκοφαντική περιπέτειά του, που δείχνει ὅτι πολλές φορές εκείνοι που συκοφαντοῦν ἓνα πρόσωπο επιτρέπει ο Θεός να αποκαλύπτονται, για να μετανοήσουν και να θεραπευθοῦν και αυτοί, ἐνῶ βρίσκονται σ' αυτή τη ζωή.

Όταν ήμουνα, μας είπε, νέος έμενα σε ένα κελί στην Αίγυπτο. Εκεί με χειροτόνησαν κληρικό για να λειτουργώ στην πόλη. Επειδή όμως δεν ήθελα να δεχθώ το αξίωμα, έφυγα σε άλλη πόλη. Κοντά μου ήλθε ένας ευλαβικός κοσμικός, έπαιρνε το εργόχειρό μου και με εξυπηρετούσε. Συνέβη τότε, από ενέργεια του πειρασμού, να παραστρατήσει μία παρθένος από ένα γειτονικό χωριό και να μείνει έγκυος.

Την ερωτούσα λοιπόν, ποιος σε έφερε σ' αυτή την κατάσταση, και απαντούσε:

«Ο Αναχωρητής.»

Βγήκαν τότε όλοι οι κάτοικοι του χωριού με συνέλαβαν και κρέμασαν γύρω από το λαιμό μου μαυρισμένες χύτρες και κουτάλια ξύλινα, με τραβούσαν στους δρόμους του χωριού, με διαπόμπευαν και χτυπούσαν, φωνάζοντας:

«Αυτός ο μοναχός διέφθειρε την κοπέλα μας, πάρτε τον από 'δω, πάρτε τον».

Με χτύπησαν τόσο πολύ, ώστε παρά λίγο να πεθάνω. Πάνω στην ώρα έφθασε κάποιος ηλικιωμένος και φώναξε προς τον όχλο:

«Μέχρι τότε θα χτυπάτε αυτό τον ξένο μοναχό;».

Επίσης ο άνθρωπος που με διακονούσε, με ακολουθούσε ντροπιασμένος, διότι και αυτόν τον έβριζαν και του έλεγαν ειρωνικά:

«Χμ! Να τί έκανε ο Αναχωρητής που τόσο τον επαινούσες!»

Ενώ οι γονείς της κοπέλας έλεγαν:

«Δεν τον αφήνουμε να φύγει, αν δεν μας δώσει εγγύηση ότι θα την τρέφει».

Παρακάλεσα τον διακονητή μου και εγγυήθηκε για λογαριασμό μου. αφού με άφησαν ελεύθερο, ήλθα με τον διακονητή μου στο κελί μου, του έδωσα όσα ζεμπιλια είχα και του είπα:

«Πούλησέ τα και δώσε στη γυναίκα μου να φάει!»

Και έλεγα με το λογισμό μου:

«Μακάριε, να που απέκτησες γυναίκα. Τώρα πρέπει να εργάζεσαι λίγο περισσότερο για να την τρέφεις».

Και εργαζόμουνα νύκτα και ημέρα και της έστελνα χρήματα.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΣΕΛΙΔΟ Μ33

M33 κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

Κεφάλαιο 5ον

Μακαρισμοί (9^{ος})

Όταν έφθασε ο καιρός να γεννήσει, αυτή η ταλαίπωρη βασανιζόταν για πολλές μέρες και δεν μπορούσε να γεννήσει. Άρχισε λοιπόν να φωνάζει και να λέει:

«Κάνετε έλεος προς εμένα, διότι έπεσα σε δύο μεγάλα κακά, στην πορνεία και στη συκοφαντία. Είπα ψέματα εναντίον του Αναχωρητή και αδίκως τον κατηγορήσα. Τίποτε δεν μου έκανε εκείνος. Ο τάδε με διέφθειρε».

Μόλις το πληροφορήθηκε αυτό ο διακονητής μου, έτρεξε γρήγορα, ήλθε σε μένα και μου το ανέφερε. Και πρόσθεσε. ολόκληρο το χωριό έρχεται εδώ για να σου ζητήσει συγνώμη και να σε τιμήσει. Εγώ, μόλις το άκουσα, φοβήθηκα για την ψυχική μου βλάβη, η οποία θα μπορούσε να επέλθει από τους επαίνους και έφυγα για τη Σκήτη. Αυτός είναι ο κύριος λόγος που με έκανε να βρίσκομαι τώρα εδώ σ' αυτή τη Σκήτη.

Δίκαια, λοιπόν, "***αυτών έστιν η βασιλεία των ουρανών***". Χαρακτηριστική η χρήση του ενεστώτα "εστί", γιατί η βασιλεία των ουρανών *υπάρχει, είναι* σήμερα. Ενώ στους άλλους μακαρισμούς γίνεται χρήση μέλλοντα, για να δηλωθεί, ότι τα στοιχεία αυτά θα εκπληρωθούν στο μέλλον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εδώ θα κλείσουμε τους Μακαρισμούς με τα λόγια του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά Θεσσαλονίκης.

Ο άγιος Γρηγόριος ό Παλαμᾶς λέγει ότι «***ό Κύριος μᾶς έδωσε μερικούς συνοπτικούς λόγους πού συγκεφαλαιώνουν το Εύαγγέλιο τῆς σωτηρίας μας***», ύποδηλώνοντας τούς μακαρισμούς . Κι αὐτοί, συγκρινόμενοι με τίς έντολές τοῦ Δεκαλόγου, οἱ μακαρισμοί τοῦ Κυρίου είναι πολύ περισσότερο ύψηλές από τις έντολές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

